

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ, 1861.

ΤΟΜΟΣ ΙΒ΄.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 280.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΣΜΙΑ.

—οοο—

Οἱ πλείστοι ἀνέγνωμεν κατὰ τοὺς παιδικούς ἡμῶν χρόνους θυμηθεῖν τινα καὶ τερπνὰ καὶ ψυχαγωγικά διηγήματα, οἷα α Ἡ περιστερὰ, β α Τὰ αὐτὰ τοῦ Πάσχα, γ καὶ τὰ ὅμοια, καὶ εἰς αὐτὰ ἐντροφῶσιν ἀκόμη αἱ ἀπαλαῖ καρδίαι τῶν τέκνων τῆς νέας γενεᾶς· τίς ἔμω; γινώσκει, ἢ τίς ἐξ ἡμῶν ἠρενήσῃ ποτε ἵνα μάθῃ καὶ τὸν συγγραφέα, εἰς τὸν ὁποῖον χρεωστέται ἡ πρώτη αὐτῆ τροφή τοῦ ἀνθρώπινου νοῦς, αἱ πρώται βάσεις τῆς ἠθικῆς ἡμῶν παιδείσεως καὶ τῆς μορφώσεως τοῦ πρακτικοῦ ἡμῶν βίου; Τὰ συγγραμμάτια ταῦτα κυκλοφοροῦσιν ἀπὸ τεσσαράκοντα ἤδη ἔτων ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ, ἐν Ἑλλάδι, Γερμανίᾳ, Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ, ἐν ταῖς Σκανδιναυϊκαῖς καὶ ἐν ταῖς Κάτω χώραις, ἐν ταῖς Σλαυϊκαῖς καὶ Ῥωμανικαῖς τῆς Εὐρώπης φυλαῖς, ἐν ταῖς ἀποικίαις, ἐν ταῖς Ἠνωμέναις καὶ ἀποσπασθεῖσαις ἤδη Πολιτεῖαις τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλ' οὐδαμῶς γίνεται λόγος περὶ τοῦ συγγραφέαντος. Τὰ διηγήματα κατέστησαν παγκόσμιον κτήμα, καὶ ὁ συγγραφεὺς αὐτῶν ἀνίκεν αὐτοδικαίως παντὶ τῷ κόσμῳ καὶ οὐχὶ ἰδιαιτέρῳ τινι ἔθνει καὶ ἰδίᾳ τινι τῆς οἰκουμένης χώρας.

Ἄλλ' ἴμεν, εἴτινες ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς διηγημάτων συνειδηθῆμεν νὰ λέγωμεν, ὅτι οὐδέν ποτε καλὸν ἐκ Βαυαρῶν, ἀνάγκη νὰ μάθωμεν, ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῆς Περιστερᾶς καὶ τῶν Ἀγῶν τοῦ Πάσχα

εἶναι Βαυαρὸς, γεννηθεὶς ἐν ἀφανεί τινι χωρίῳ τῆς Φραγκωνίας.

Ἐν ἔ-ε: σωτηρίῳ 1843, μετὰ παρέλευσιν δύο μηνῶν ἀπὸ τοῦ ἐνδόξου ἡμῶν συντάγματος, ὅτε ἀθρόα ἐδιώκοντο ἐξ Ἑλλάδος τὰ λείψανα τοῦ Βαυαρικοῦ συμμαχικοῦ στρατοῦ, αἱ ἀμνηστικάκι τῶν Βαυαρῶν ἐστὶν ἐθέρμαινον ἀκόμη πολλοὺς Ἑλληνό-παιδας διατρίβοντα; ἐν Βαυαρίᾳ ἐνεκα σπουδῆς. Βασιλεὺς καὶ μέλη τοῦ βασιλικοῦ οἴκου, καθηγηταὶ καὶ μεγιστάνες, κοινότητες εἰσὶτε, παρεῖχον τοῖς ἐνδέσειν ἐξ Ἑλλάδος μαθηταῖς ὑποτροφίας καὶ χορηγίας. Διέτριβον ἐγὼ τότε ἐν τῷ παλαιῷ καὶ φιλοξενῷ πύργῳ τοῦ Λεγάουσεν, ἀντικρὺ τῆς Αὐγοῦστιας τῶν Οὐνδελικῶν, καὶ ἀνεγίνωσκον γερμανιστὶ τὴν α Ῥόζαν τοῦ Ταννεβούργ, β ὅτε κατὰ πρώτον ἐνόησα ὅτι τοῦτο ἦτο τὸ ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ τῶν παιδικῶν μου χρόνων ἀναγνωσθὲν διήγημα α Ἡ Περιστερὰ, γ ὅπου ἀντὶ τοῦ πύργου τοῦ Ταννεβούργ ἐγράφετο ἐπὶ τὸ ἑλληνικώτερον α εἰς τὸν παλαιὸν πύργον τοῦ Μαυρομυγᾶλη. . . . Ὁ πατριωτιστὸς δὲν με ἀφικνε νὰ ὑποθέσω ἄλλο τι, εἰ μὴ ὅτι εἰ Βαυαροὶ ἰδιοποιήθησαν τὸ Ἑλληνικὸν διήγημα, καθὼς ἰδιοποιήθησαν πολλὰ ἄλλα πράγματα τοιαῦτα καὶ μᾶς ἐδίδασκεν ὁ τότε πατριωτικὸς Ἑλληνικὸς τύπος· ἢ ἀλήθεια ὅμως ἦτο, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν διήγημα εἶχε μεταφρασθῆ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ ἀρχετύπου Γερμανικοῦ ἱστορήματος Βαυαρῶν τινος συγγραφεὺς· τοῦτο μοὶ ἀπεκάλυψεν ὁ φίλος ἰερομόναχος Βίρκερ ἐκ τοῦ τάγματος τοῦ ἀγίου Βενεδίκτου,

νῶν Ἰγούμενος τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Βονιρατίου ἐν Μονάχῳ.

Ἡ ἐκπληξίς μου ἦτο μεγάλη, ἀλλ' ἔτι μεγαλητέρα ἐγένετο ὅτε ἔμαθον, ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῆς Περιστερᾶς καὶ τῶν Αὐγῶν τοῦ Πάσχα ἐξήδη μακρὰν ἔμεινεν ἐν Αὐγούστῃ. Ὁ δαιμόνιος Βίρκερ ἔλαθε τὴν κηλοσύνην καὶ με' ὠδήγησεν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ γέροντος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐχρεώσθην τόσας τερπνάς καὶ εὐτυχεῖς τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας ὥρας. Κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσαν ἀπὸ τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Στεφάνου πρὸς τὸν μητροπολιτικὸν τῆς Αὐγούστης ναόν, ὅπου συνετάχθη καὶ διεκηρύχθη ποτὲ ὑπὸ τῶν διαμαρτυρομένων ἢ τῆς πίστεως αὐγουστανῆ ὁμολογία, ἐκεῖ το οὐρανίου κομψὸς καὶ ἀρχαῖος, τάξεως γοθικῆς, ἐν τῷ ὁποίῳ κατοῖκε ὁ ἀρχιεπίσκοπος Χριστόφορος Σμιδ, ὁ συγγραφεὺς τῆς Περιστερᾶς καὶ τῶν Αὐγῶν τοῦ Πάσχα. Τὸν εἶδα ἦτο γερόντιον ἀκμαῖον, ἂν καὶ ἦγε τότε τὸ ἑβδομηκοντὸν πέμπτον τῆς ἡλικίας τοῦ ἔτος· τὸ ἦθος τοῦ ἦτο γαλιανικὸν καὶ το βλέμμα τοῦ ἰλαρόν, ἡ δὲ ὁμιλία τοῦ ἀρετῆς, γλυκὴ καὶ χάριτος πλήρης· ἠσπασθὲν τοῦ σεβασμίου γέροντος τὴν χεῖρα, καὶ οὕτως με' ὑλόγησεν, εὐλογῶν ἐν ἑμοὶ τὴν Ἑλλάδα. . . . Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἠνεώχθη ἡ θύρα, καὶ εἰσῆλθε Βυαρὸς ἀπόστρατος, γυμνόπευς καὶ βακκενδύτης ζητῶν ἐλεημοσύνην ἦτο εἰ τῶν ἐξ Ἑλλάδος διωχθέντων. . . . Καὶ οὕτως εἶχε νὰ διηγῆθῃ πολλὰ περὶ τοῦ παλαιοῦ πύργου τοῦ Μαυρομυχάλη, ἀλλ' ἡ δὴγήσις τοῦ δὲν ὁμοιάζει τὸ μυθιστόρημα τῆς Περιστερᾶς, ἦτο διήγημα μελαγχολικῶν ἀναμνήσεων, πικρίας μεσοῦν, ζῆρόν καὶ ἄγορι· ὡς αἱ πέτραι τῆς Μηνῆς. . . .

Ὁ Χριστόφορος Σμιδ ἐγεννήθη τὴν 3 (15) Αὐγούστου 1768 εἰς Διγκελςβύλ, χωρίον ἄσκημον τῆς μέσης Φραγκωνίας· ἐνωρίς ἐνεδύθη τὸ ἱερατικὸν σχῆμα, καὶ ἐτέλει βοηθὸς τοῦ ἐφημερίου ἐν τῷ πατρικῷ χωρίῳ, ὅτε τὸ διορατικὸν πνεῦμα τοῦ βαυαρῶν με' ἰστάτος κόμητος Σταδου, εἶπεν ἐν τῷ ἀνδρὶ παιδαγωγικὴν τινα εὐφυΐαν καὶ ἰκανότητα, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν πρὸς διοργανώσιν τῶν νηπαικῶν καὶ προπαιδευτικῶν σχολείων τῆς ὑπὸ τὴν ἀμεσον κυριαρχίαν τοῦ τελευταίου μικρᾶς τοῦ Θωνχάουσεν χώρας. Τότε συνέγραψεν ὁ Χριστόφορος Σμιδ τὴν εἰρηρὴν ἱστορίαν διὰ τὰ παιδιά, τὴν ἀπρώτην περὶ Θεοῦ διδασκαλίαν, καὶ ἄλλα ὅμοια, ἅτινα διὰ τὴν ἐσωτερικὴν των ἀξίαν, εἰσῆχθησαν ἔπειτα ὡς παιδαγωγικὰ βιβλία εἰς τὰ σχολεῖα καθ' ὅλην τὴν Βυαρίαν. Μεγαλειτέραν δημοσιότητα καὶ πλέον ἐκτεταμένην διάδοσιν ἐπέτυχον ὅμως τὰ κατὰ τὸ 1821 συγγραφήντα «Αὐγὰ τοῦ Πάσχα» καὶ ἔπειτα «Ἡ Ρόζα τοῦ Ταννεδούργου» ἢ τοῖς ἡ καὶ ἡμᾶς «Περιστερὰ» «τὰ Χριστοῦγεννα», «Ἡ Πυλὴνα», καὶ ἄλλα. Ἡ ἐν τοῖς μυθιστορηματικαῖς αὐτοῖς ἐπικρατοῦσα γλυκυθυμία, τὸ τερπνὸν καὶ ζωηρὸν τῆς διηγήσεως ὕψος, τὸ ἐκ τῆς καρδίας ὁμιλοῦν καὶ ἐν ταῖς καρδίαις ζωογονοῦμενον αἶσθημα, ἐπροξένησαν μεγίστην ἐντύπωσιν τότε καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀμερικὴν, καὶ κατέστησαν τὰ διηγήματα ταῦτα τὰ πρῶτα καὶ κύρια ἀναγνώσεως καὶ διδασκαλίας διὰ τοὺς παῖδας βιβλία. Ἐν

δὲ τῇ Ἑλλάδι εἰσῆχθησαν διὰ προσπαθειῶν τῆς εἰρηγατικῆς ἡμῶν Φιλεκπαίδευτικῆς Ἑταιρίας.

Ὁ Χριστόφορος Σμιδ διωρίσθη ἐν ἔτει 1816 ἐφημέριος εἰς τὴν ἐνορίαν Σταδίον ἐν Βυρτεμβέργῃ, τὴν πρωτεύουσαν κώμην Βυρτεμβεργικῆς τινος μικρᾶς κυριαρχίας τοῦ προστάτου τοῦ κόμητος Σταδίου, ἐκ τῆς ὁποίας οὗτος ἔφερε καὶ τὸν τίτλον τοῦ ἐκεῖ δὲ ἀπελαμβάνεν ὁ ἐφημέριος Σμιδ τόσαυτας τιμὰς καὶ ἐξῆ τὸσον εὐτυχίης, ὥστε ἀπεπονήθη ἐπανειλημμένως προσκλήσεις τοῦ πανεπιστημίου τῆς Τυβίγγης, ὅπου τῷ ἐδίδετο ἔδρα καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας, καὶ ἔπειτα διευθυντοῦ τοῦ θεολογικοῦ φροντιστηρίου

Χριστόφορος Σμιδ.

τῆς Ροθενβούργης. Ἀλλ' ἡ κατὰ τὸ 1827 ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος ὁ Α' τῆς Βυαρίας προεχειρίσεν αὐτὸν κανονικὸν καὶ ἱππότην, καὶ ἔπειτα ἀρχιεπίσκοπον τῆς μητροπόλεως Αὐγούστης, ὅπου ἐξῆσεν 27 ἔτη, ἀποθανὼν τὴν 22 Αὐγούστου (3 Σεπτεμβρίου) 1854 γέρων εἰς ἡλικίαν 86 ἐτῶν.

Οἱ συμπολιταὶ τοῦ ἐν τῷ χωρίῳ Διγκελςβύλ, σεμνυνόμενοι ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ ὅστις ἐγεννήθη καὶ ἐτρέφη ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, ἰδρύσαντο αὐτῷ μνημεῖον, στήσαντες αὐτῷ ἀνδριάντα χαλκοῦν ὑπερ τὸ φυσικὸν μέγεθος ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς τοῦ χωρίου. Τὸ καλλιτέχνημα τοῦτο ποιήθη ὑπὸ τοῦ ἀρίστου ἀγαλμα-

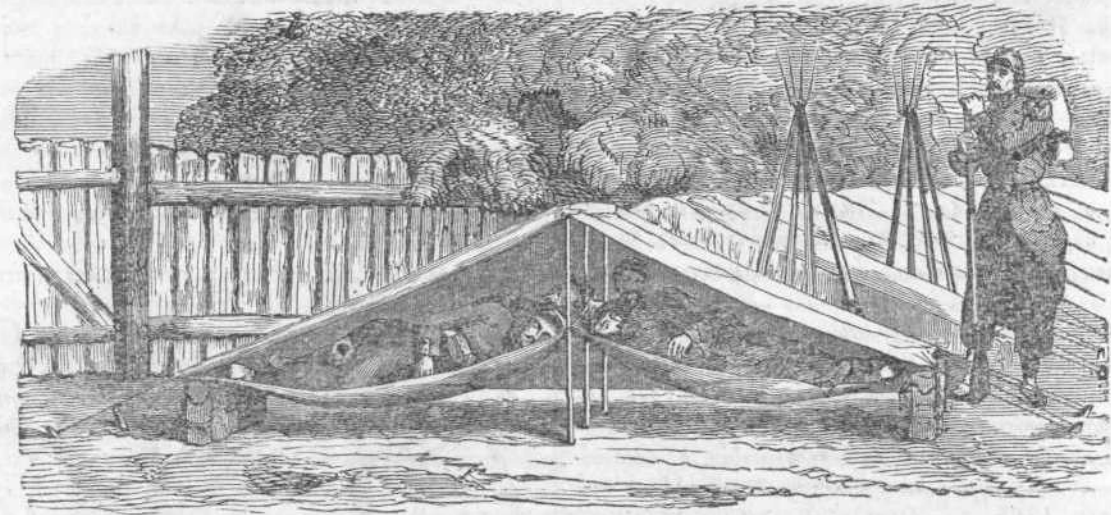
τοποιοῦ Οὐιδενμάννου, καὶ χωνευθὲν ἐν τῷ περιφθίμῳ χωνευτηρίῳ τοῦ Μονάχου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐπιστάτου τῶν ἔργων Μίλλερ πρὸ δύο ἐτῶν, δεικνύει μεγίστην ὅσον οἶόν τε ὁμοιότητα τῶν φυσικῶν τοῦ τιμηθέντος· ἀδρός χαρακτήρων, παριστῶν τὸ μείλιχον τῆς ἐκφρασεως καὶ τοῦ σχήματος τὸ σεμνόν, ἀληθὲς ὁμοίωμα τοῦ θανάτου.

Ἡ πατρίς τοῦ τὸν ἐτίμησεν ὡς διδάσκαλον τῆς νεολαίας· κατ' ἐξοχὴν διὰ τοῦτο ὁ ἀνδρὶς παριστᾶ αὐτὸν καθήμενον καὶ διαλεγόμενον τοῖς παισὶ τὸ ἄρβεν παιδιον ἀκοῖσι μετὰ προσοχῆς, τὸ δὲ κοράσιον κἀθήται παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἀκροώμενον

τοῦ διηγήματος, καὶ μετ' ἀροσιώσεως εἰς τὰ λεγόμενα προσκλιωμένον.

Ἄγνωστον καὶ ἀσάμαντον τῆς Βυαρίας χωρίον ἐξείρει τῷ διδασκάλῳ ἀνδριάντα χαλκοῦν ἡ μεγάλη ὄψις καὶ πολλὴ τῶν ἡμερῶν μας Ἑλλάς δὲν ἤγειρεν οὐδὲ λίθινον ἀνδριάντα εἰς κανένα τῶν τέκνων τῆς. . . Ἐνίοτε ἐψηφίσαστο ἀπλῶς ἐπὶ τοῦ γάρτου τὴν ἀνεγερτὴν ἀνδριάντος, πάντοτε θυμῶς ἐβόησε λίθους καὶ κατὰ ζώντων καὶ κατ' ἀποθανόντων εὐσεργετῶν αὐτῆς.

ΝΕΦΟΤΙΣΟΣ.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ.

— 000 —

Εἰς Γαλλίαν ἐφευρέθη νέος τρόπος τοῦ κατασκευάζειν σκηνας στρατιωτικᾶς. Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν, τὸν ὁποῖον παριστᾶ ἡ παρατιθεμένη εἰκὼν, οἱ στρατιῶται δὲν κοιμῶνται πλέον κατὰ γῆς, ἀλλ' ἐπὶ κρεμαστοῦ κρεβάτου, τὸν ὁποῖον φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν οὕτω δὲ προσυλάσσονται διὰ μιᾶς καὶ ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν τῆς γῆς.

Ὁ αὐτοκράτωρ Ναπολέων ἐέκρινε νὰ εἰσαχθῆ ἡ σκηνὴ αὕτη εἰς τὰ γαλιανὰ στρατόπεδα, καὶ ἠγόρασε τὴν ἐφεύρεσιν ἀπὸ τοὺς ΚΚ. Ἀμυὸ καὶ Καρέ ἀντὶ 45 περίπου γιλιῶδων δραχμῶν.

ΙΑΠΟΝΙΑ.

(Ἐκ τῆς Revue des Deux Mondes.)

(Συνέχ. Ὁρα Φυλλάδ. 276 καὶ 277.)

— 000 —

Ἡ Σιμόδα ἦτις, ὡς εἶδομεν (σελ. 300), κτεστράφη, ἀνηκοδομήθη μὲν ἀλλὰ δὲν ἀνέλαθε καὶ τὴν ἀρχαίαν λαμπρότητα. Οἱ Ἀγγεῖ, οἵτινες ἐπεσκέψθησαν αὐτὴν πέντε ἐτη μετὰ τὴν καταστροφὴν, ἠπόρησαν διὰ τὴν ἐρήμωσιν καὶ τὴν δυστυχή αὐτῆς· ὄντιν' ἰσχυρῶς κατοικοῦσι εἶχεν ἀλλεῖς τινας, αἱ δὲ οἰκίαι, διὰ τὸν φόβον νέου σεισμοῦ, ἀνεκακίθησαν κτισθεῖσαι διὰ ξύλων· ἀλλὰ καὶ ὁ λιμὴν δὲν εἶναι ἀσφαλῆς· διὸ καὶ ἀνομάθη κατὰ πρότυπον λιμὴν ἐλευθέρου ὁ τῆς Καναγκιούης καθ' ἀσφαλέστερον· καὶ ἀξυλογώτερος· ἀπέχει δὲ τῆς πύλεως Γέδου δεκαοκτὼ μίλια.

Ἡ δὲ πρωτεύουσα τῆς Ἰαπωνίας κεῖται εἰς τὸ βῆθος τοῦ ὁμωνύμου λιμένος, παρὰ τῆς ὄψεως τοῦ Ταγαδοῦ, ἐκεῖ ὅπου ἐκβάλλει οὗτος εἰς τὴν Ὠκεανόν, καὶ περιζωννύεται ὑπὸ εὐφορετάτης γῆς, ὑπὲρ τὴν ὁποῖαν ὑψοῦται μεγαλοπρεπῆς ὁ βράχος Φουζι-

γιάμας. Ὅλοι οἱ ἐπισκερθέντες τὴν πόλιν ταύτην λέγουσιν αὐτὴν *θυμασίαν*, ἔχουσαν, χωρὶς ὑπερβολῆς, περὶ τὰ δύο ἑκατομμύρια κατοίκων. Κλείζεται δὲ καὶ διὰ τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν ἐμπορίαν καὶ τοὺς ναοὺς καὶ τὸ παλάτιον αὐτῆς ἐν ᾧ κατοικεῖ ὁ *σούγουν* ἢ ὁ κοσμικὸς ἡγεμὼν. Τὸ Ἰαπώνιον ἀρχιπέλαγος περιέχει πολλὰς πόλεις πλουσίας καὶ ἀνθηράς, καὶ, ὡς βεβαίως, αἱ ἐξ ἑλκτὸν χιλιάδων συγκείμεναι δὲν εἶναι σπάναι· δύο ὅμως ἐξ αὐτῶν εἶναι ἐφάμιλλοι τῆς πρωτεύουσας, ἡ Ὀσάκα καὶ ἡ Μιάκο, οὐχὶ κατώτερα τῶν μεγαλύτερων πόλεων τῆς Εὐρώπης. Καὶ τὴν μὲν Γέδον, τὴν ἐμπορικωτάτην πασῶν, συγκρίνουσι πρὸς τὸ Λονδίνον, τὴν δὲ Ὀσάκαν, πλουτοῦσαν θεάτρων, παλκτίων καὶ ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων πρὸς τοὺς Παρισίους, καὶ τὴν τρίτην, ὅπου κατοικεῖ ὁ *μικάδος* ἢ ὁ πνευματικὸς ἡγεμὼν, πρὸς τὴν Ῥώμην.

Πέντε φρούρια, ἐπὶ τῶν νησιδίων τοῦ λιμένος, ὑπερασπίζουσι τὴν Γέδον, ἐσχάτως δὲ καὶ νέα ὄχυρώματα ἐκδομήθησαν κατὰ τὴν παραλίαν τὴν μετὰ τῆς πρωτεύουσας καὶ τῆς Καναγαούας. Τῆς Γέδου αἱ ὁδοὶ εἶναι πλατεῖαι, εὐθεῖαι καὶ καθαρόταται, οὐχὶ ὅμως καὶ εὐρυχοί. Πολλοὶ τῶν οἰκίων εἶναι ξύλινοι, διάφοροι, περὶ ἔχουσαι ἐξώστια βασταζόμενα ὑπὲρ ξυλίνων στύλων· σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ Ἰαπωνοὶ εἶναι ἐπιτηδεύτατοι κτίσται καὶ λεπτοῦργοι. Ἐνίοτε οἰκίαι ὑψηλότεραι ἐκ πλίνθων μόλις ἐψημένων, σιδηρᾶ ἔχουσαι φυλλοπαράθυρα, διακόπτουσι τὴν μονοτονίαν τῆς ὁδοῦ· εἶναι δὲ ἀποθήκαι ἀπρόσβλητοι ὑπὸ τοῦ πυρός, ὅπου ἀποτίθενται σκευὴ καὶ ἐπιπλα ὁσάκις οἱ κώδωνες ἀναγγεῖλωσι πυρκαϊάν. Αἱ ὁδοὶ κόπτονται ὑπὸ φραγμῶν οἵτινες, ἐν καιρῷ μεγάλων ἐορτῶν καὶ τελετῶν, συνέχουσι τὰ πλήθη. Ὅτε οἱ περὶ τὴν βωσικὴν καὶ ἀγγλικὴν πρεσβείαν περιήρχοντο τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, ὁ λαὸς παλὺς μὲν ἀλλ' ἥσυχος καὶ ἀβλαβής, ἐξήρχετο ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ἵνα παρακολουθήσῃ τοὺς ξένους. Ὅτε δὲ ἐφθάνον εἰς τὰς ἀκρας τῶν ὁδῶν, οἱ συνοδευόντες αὐτοὺς ἄνθρωποι τῆς ἐξουσίας ἔκλειον τοὺς φραγμοὺς, καὶ ὁ λαὸς ὁ ἀκολουθήσας τοὺς ξένους ἔμενεν ἐντὸς τοῦ ὄριου ἐκείνου, ἐνῶ νέος ἄλλος συνήρχετο περὶ αὐτοὺς. Τρόποι δὲ μεταβάσεως ἐντὸς τῆς πόλεως ὑπάρχουσι διάφοροι· οἱ μὲν πλοῦτοι ἀναβαίνουσι ἵππους μικροὺς καὶ ζωηροὺς ἐν γένει, ὧν αἱ οὐραὶ τίθενται ἐντὸς σάκκων κρεμασμένων μέχρι τῆς γῆς, καὶ φέροντας ἀντὶ πετάλων ὑποδήματα ἐξ ἀχύρου, ἃ τινὰ πρέπει νὰ ἀνακινῶνται συνεχῶς. Ἀλλὰ καὶ διὰ φορέων μεταφέρονται, τῶν καλουμένων *καριμὸν*, πάντη διαφόρων τῶν γνωστῶν, διότι εἶναι τετράγωνα, ἐρ' ὧν κάθηνται διασταυρωμένους ἔχοντας τοὺς πόδας. Φαίνεται δὲ ὅτι οἱ τῶν κατωτέρων τάξεων δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ ἵππευεῖν καὶ μεταχειρίζεσθαι *καριμὸν*· ὅταν δὲ δὲν θέλωσι νὰ περιέλθωσι πεζοί, κάθηνται συνεσταλμένοι ἐντὸς κλωβῶν, διὰ τὸ στενὸν τοῦ ὁποῦ ἀναγκάζονται νὰ ἔχωσιν ὑπὸ τὸν πόγονα τὰ γόνατα. Ἀμαξία συρόμεναι ὑπὸ ζώων ὑπάρχουσιν ὀλίγισται, κύνες δὲ ἀδέσποτοι τρέχουσιν ἀκωλύτως εἰς τὰς ὁδοὺς, τρεπόμενοι ὑπὸ τοῦ κοινοῦ. Ὁ Κ. Ὀλίφραν βε-

βαιοὶ μάλιστα ὅτι ὑπάρχουσι καὶ φύλακες ἐπιτήδεις δι' αὐτοὺς, καὶ νοσοκομεῖα ὅπου θεραπεύονται ἐν καιρῷ νόσου. Τὸ ἐσπέρας ὠρχοὶ ἐξωγραφημένοι φανταί, περιεργα ἔχοντες σχήματα καὶ στιλπνὰ χρώματα, κρέμονται ὑπὲρ τὰ ἐργαστήρια καὶ τὰς οἰκίας, ἢ κρηματίζονται ἀπὸ σχοινίων δεδεμένω ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς ὁδοῦ· ἀλλὰ καὶ ἄνθρωποι φέροντες φανούς προσηλωμένους εἰς τὰς ἀκρας δοκῶν προπορεύονται τῶν πεζῶν. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲ ὅλων τῶν φώτων τούτων εἶναι περιεργότατον. Αἱ ἐμπορικαὶ ἰδίως συνοικίαι φωτίζονται θαυμασίως καὶ εἶναι φαιδρόταται· τὰ πολυάριθμα ἐργαστήρια ἔχουσιν ἐμπορεύματα ἀνώτερα τὴν ποιότητα τῶν ἐν Ναγασάκι καὶ Σιμόδα πωλουμένων, αἱ δὲ περιγραφαὶ αὐτῶν εἶναι γεγραμμέναι σινιστὶ ἐπὶ πάλου ἢ ἐπὶ πανίου. Μεγάλιναι ἢ κυαναὶ σειραὶ δεικνύουσι τὰ καταστήματα τῶν λουτρῶν. Ἐν Γέδῳ τὰ δύο φύλα δὲν εἶναι ἀναμειγμένα ὅσον καὶ ἐν Σιμόδα καὶ Ἀκοδάδη. Ἐνίοτε μάλιστα ἐγείρεται τις φραγμὸς μετὰ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· ἀλλ' ὁ χωρισμὸς οὗτος δὲν ἀπαιτεῖται, διότι τὸ αἶσθημα τῆς αἰδοῦς εἶναι ἀγνωστον καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας· οἱ ἄνθρωποι συνείθισαν ἐκ βρεφικῆς ἡλικίας εἰς τὴν γυμνότητα. Ἐνῶ ὁ λόρδος Ἐλγιν καὶ οἱ περὶ αὐτὸν διέβαινον διὰ τῶν ὁδῶν, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐξήρχοντο ὀλόγυμνοι τῶν λουτρῶν χάριν περιεργείας. Εὐρωπαῖοι δὲ εἰσελθόντες ἀκωλύτως εἰς τὰ λουτρά, εἶδον ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, νέους καὶ νέας, γέροντας καὶ γράκις ἀνακίξ λουμένους, καθημένους κυκλοειδῶς μετὰ μεγίστης ἀθωότητος, καὶ τρίβοντας καὶ καθαρίζοντας ἀλλήλους· πολλοὶ λούονται δις καὶ τρίς καθ' ἡμέραν, καθόσον μάλιστα ἡ τιμὴ εἶναι ἐλαχίστη, ὑλιγώτερα καὶ τοῦ λεπτοῦ.

Τὸ μέρος δὲ ὅπου κατοικοῦσιν οἱ μεγιστᾶνες εἶναι ἥττον τοῦ ἐμπορικοῦ φαιδρῶν· καὶ ἔχει μὲν ὁδοὺς κομψὰς καὶ πλατεῖας περὶ τὰ τριάκοντα μέτρα, ἀλλὰ μελαγχολικὰς· ἀλλὰ καὶ ῥυαὶ βαθύς περὶ τοὺς τέσσαρας πόδας ῥέει ἐκἀτέρωθεν. Αἱ πολυτελεῖς καὶ τρισμέγισται οἰκίαι τὰς ὁποίας προσιπίζονται οἱ μικροὶ οὗτοι χάνδακες περικλείονται ὑπὸ τοίχων, κατὰ δὲ τὸ μέσον κεῖται ὑπὸ προστέγγασμα ἢ πύλη, ἐρυθρὸν ἢ ἄλλο στιλπνὸν χρῶμα ἔχουσα, καὶ πεποικιλμένη γλυφαῖς. Τὰ ἐντὸς ὅμως αὐτῶν ἀδύνατον νὰ περιγράψωμεν, διότι οὐδεὶς ποτε ξένος εἰσεχώρησεν εἰς οἰκίαν ἀριστοκράτου Ἰαπωνοῦ. Τὸ παλάτιον ἐν ᾧ κατοικεῖ ὁ *σούγουν* εἶναι ἄλλη πόλις πρὸς τὴν ἄκρην τῆς μεγάλης συνοικίας, καὶ κεῖται ἐπὶ ὑψώματος δεσπόζοντος τὴν πρωτεύουσαν καὶ ἔχοντος πρὸ αὐτοῦ ἀπέραντον καὶ λαμπρὸν ὄριζοντα. Περιζωννύεται δὲ καὶ αὐτὸ ὑπὸ χάνδακος πλατέως ὑπὲρ τὰ 50 μέτρα, καὶ ὑπὸ μεγίστου τοίχου ἐκδομημένου διὰ λίθων κυκλωπέων σχεδὸν τὸ μέγεθος, ὑπὲρ τὸ ὅποιον ὑφύονται γιγάντιοι κέδροι· ἰδοὺ πᾶν ὅτι γνωρίζομεν περὶ τοῦ παλατίου τούτου, διότι ξένος δὲν μολύνει ποτὲ τὸ ἱερὸν τοῦ ἡγεμόνος. Λέγεται δὲ ὅτι ἡ περιοχὴ αὐτοῦ ἔχει ὀκτὼ χιλιάδων μέτρων περιφέρειαν, καὶ περιλαμβάνει τεσσαράκοντα χιλιάδας ἀνθρώπων, παλκτία, ἀπεράντους κήπους καὶ ἀγροτικὰς οἰκίας,

Εἰς δὲ τὰ ἐκλελυμένα ἦθη οἱ Ἰαπωνοὶ ἀφιερῶσιν ὀλόκληρον συνοικίαν· γνωστὸν δὲ ὅτι ἐν Ἰαπωνίᾳ, εἰ καὶ αἱ μὲν οἰκογενειακοὶ δεσμοὶ φαίνονται στερεῶς συνεσφιγμένοι, οἱ δὲ νόμοι τιμωροῦσι τὴν ἀπιστίαν περὶ τὰς συζυγικὰς σχέσεις, ἢ ἀκολασία ὅμως εἶναι γενικὴ. Γνωστὸν δὲ καὶ ὅτι οἱ πατέρες ὑπεραγαπῶσι τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ὅτι αἱ γυναῖκες, αἵτινες ἅμα ὑπανδρευθεῖσαι ἀσχημίζονται ἀνασπῶσαι τὰς ὀφρῦς καὶ μελαίνουσαι τοὺς ὀδόντας αὐτῶν, σπανίως ἐπιβουλεύουσι τὴν τιμὴν τῶν ἰδίων συζύγων. Καὶ ὅμως οἱ Ἰαπωνοὶ, ἀπορούντες ἴσως πῶς νὰ κατατρίψωσιν εὐχαρίστως τὰς ὄρας εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν, πολλὰκις ἀποικουσί, οὕτως εἰπεῖν, εἰς ἄλλας, ὅπου ὑπηρετοῦνται ὑπὸ νέων γυναικῶν ἀκέραιον ἔχουσιν τὸ πρόσωπον. Καθ' ὅλας τὰς μεγάλας πόλεις ἡ ἐταιρικὴ ἀνεπτύχθη εἰς ἄκρον· εἰς μόνην τὴν Ναγασάκην, ὡς λέγεται, περιλαμβάνει τὸ τέταρτον τοῦ γυναικείου πληθυσμοῦ. Σημειωτέον δὲ ὅτι αἱ μετερχόμεναι τὴν τέχνην ταύτην γινώσκουσι τὴν μουσικὴν, πολλοὶ δὲ καὶ διακεκριμένως ἀγωγῆς ἐτυχον. Οἱ διδάσκαλοι τῶν πλείστων ἐταιρικῶν καταστημάτων ἐκπαιδεύουσιν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τὰς ἐν αὐταῖς, αἵτινες ἢ εἶναι ὄφρανοι ἢ ἀνήκουσι εἰς ἀπόρους οἰκογενεῖας, καλλιεργούντες τὸ πνεῦμα καὶ ἀναδεικνύοντες τὰς καλλονὰς αὐτῶν. Γυμνάζουσι δὲ αὐτὰς καὶ εἰς τὴν ποίησιν, τὴν ὀρχηστικὴν καὶ τὴν ὄδικον, καὶ πολλοὶ αὐτῶν, ὡς καὶ αἱ ἐταῖραι τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, διὰ τὴν εὐχάριστον αὐτῶν συναναστροφὴν καθίστανται ἐπιζήτητοι.

Ἡ ἐταιρικὴ δὲν θεωρεῖται ἐν Ἰαπωνίᾳ ἄτιμος ὅσον καὶ παρ' ἡμῖν, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὶ ἐταῖραι, συνερχόμενοι εἰς γάμον, διαχουσι βίον τίμιον. Ἀλλὰ καὶ οἱ πάσης τάξεως καὶ πάσης ἡλικίας ἄνδρες, οἱ φοιτῶντες εἰς τὰ ἐταιρικά καταγῶγια, δὲν νομίζουσιν ὅτι πράττουσιν ἔργον ἄτοπον· διὸ καὶ ἀνυποστόλων ἀποτείνονται εἰς τὴν διοίκησιν αὐτῶν καὶ ζητοῦσιν ἀδειαν, ἥτις χορηγεῖται ἐπὶ κυκνοῦ, κιστίνου ἢ ἐρυθροῦ χάρτου, κατὰ λόγον τῶν ὠρῶν ἢ τῶν ἡμερῶν ἃς προτίθενται νὰ κατατρίψωσιν ἐν αὐτοῖς. Ἐν Γέδῳ τὸ πρόσθετον *Συναγαθία* κατέχεται ὀλόκληρον ὑπὸ τοιούτων πλουσιωτάτων καταστημάτων, ὅπου πάντα τὰ τῆς πολυτελείας καὶ ἀκολασίας ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐτελειοποιήθησαν εἰς ὑπατον βαθμὸν. Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, ὅπως καὶ εἰς πολλοὺς λαοὺς τῆς ἀρχαιότητος, εἰσῆχθη ἡ ἀκολασία ἕως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἱερὰ μυστήρια. Ἐν Ἀκοδάδη, ναῦται Γάλλοι, παραβιάσαντες βωμῶν ἐξήγαγον τὸν ἀρχαῖον φαλλόν, οἱ δὲ περὶ τὸν λόρδον Ἐλγιν εἶδον ἐντὸς τοῦ περιφύμου ναοῦ τοῦ θεοῦ Κουάνου, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θυσιαστηρίου, πλήθος ἀσέμων εἰκόνων.

Ὁ ναὸς οὗτος, ὅστις θεωρεῖται ἐκ τῶν ἐπτὰ Ἰουμάτων τῆς Γέδας, κεῖται κατὰ τὸ παρὰ τὴν ἀριστερὰν ὄψιν τοῦ Τογαδαοῦ μέρος τῆς πόλεως, ὅπου μεταβαίνει τις διὰ τῆς περιφύμου γεφύρας τῆς κάτω Νιπόνης, τῆς συνοδούσης τὰ δύο ἄνω μέρη τῆς πόλεως, πρὸς τὸ στόμιον σχεδὸν τοῦ ποταμοῦ. Στιρίζεται δὲ ὑπὸ στύλων, καὶ κατέχει μεγίστην ἐκτασιν γῆς. Ἐνεσθὲν μετροῦνται οἱ ἀριθμοὶ τῶν σι-

μείων, ἅτινα δεικνύουσι τὰς ἀποστάσεις καθ' ὅλον τὸ κράτος. Περὶ δὲ τοῦ ναοῦ καὶ ἐντὸς τῶν κήπων αὐτοῦ ὑπάρχει διαρκῶς ἀγορὰ καὶ πλῆθος μικρῶν ἐργαστηρίων, ὅπου πωλοῦνται ποικίλα ἀγαλμάτια, ἀθύρματα, ἀνθη, πτηνὰ, κύνες καὶ τὰ τοιαῦτα· ὑπάρχουσι δὲ καὶ θεάτρα, καὶ γυμναστήρια, καὶ καπηλοῦς αὐλῶν καὶ ταμτᾶμ· νομίζεις ὅτι πανηγυρίζεται ὁ ἐκατόγχειρ θεός, ὅστις ἔχει βουδδικὴν τὴν καταγωγὴν. Ὁ βουδδισμὸς, εἰ καὶ εἰσῆχθη εἰς τὴν Ἰαπωνίαν μόνον περὶ τὰ μέσα τῆς ἑκτῆς ἑκατονταετηρίδος, ἀπέκτησεν ὅμως ἀνακρίθιτους ὁπαδοὺς, εἰμῆ τῶν δογμάτων τοῦλάχιστον τῆς ἐξωτερικῆς αὐτοῦ λατρείας· διότι αὐτὴ μᾶλλον ἢ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ἠθικὴ τῆς θρησκείας τοῦ Σακκαμούνι εἰσεχώρησεν εἰς τὸ ἀρχιπέλαγος ἐκεῖνο. Διηρέθη δὲ καὶ εἰς πολυαριθμούς αἱρέσεις. Οἱ βουδδικοὶ ναοὶ, αἵτινες ὀνομάζονται *γιάσορος* καὶ *μίγιας*, εἶναι διεσκορπισμένοι παρὰ τὰς πόλεις εἰς ὠραίους ἀγρούς, εἰς πλευρὰς ὀρέων ἢ εἰς λόφους. Οἱ πυλώνες σύγκεινται συνήθως ἐκ δύο μονολίθων βασταζόντων ἄλλον ὀγκῶδη, τὸ δὲ θυσιαστήριον κεῖται ἐπὶ βήματος ὑψηλοῦ. Οἱ προσερχόμενοι εἰς τὸν ναὸν εὐρίσκουσι ἀναψυχὴν εἰς πολυάριθμα ἄλση. Ὁ Ἰαπωνικὸς βουδδισμὸς ἐγέννησε σωροὺς ταγμάτων ζώντων ἐξ ἐλεημοσύνης, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰς μυριάδας τῶν ἐπατιῶν οἵτινες μαστίζουσι καὶ διαφθεῖρουσι τὴν Ταπροβάνην, τὴν Σινικήν καὶ τὴν Θιβέτην.

Μετὰ τῆς θρησκείας τοῦ Βούδδα, ἀλλ' ἀνεῦ ἀναγωνισμοῦ, ζῆ καὶ ἡ πρώτη, ἥτις καλεῖται *σινσίν*, σκοπὸν ἔχουσα τὴν πίστιν εἰς θεοὺς καὶ τὴν λατρείαν τῶν προγόνων. Οἱ πιστοὶ ὀνομάζονται *σίντος*, καὶ ταύτης τῆς θρησκείας εἶναι ἀνώτατος ἀρχηγὸς ὁ *μικάδος*. Αἱ τιμαὶ τὰς ὁποίας ἐξακολουθεῖ λαμβάνειν ὁ πνευματικὸς οὗτος ἡγεμὼν, δεικνύουσιν ὅτι ὁ βουδδισμὸς δὲν εἰσῆχθη βίᾳ οὔτε ἐπέφερε θρησκευτικὰς στάσεις εἰς Ἰαπωνίαν. Φαίνεται μάλιστα ὅτι εἰς πολλὰ αἱ δύο θρησκείαι συνεχωνεύθησαν καὶ ἐτροποποιήσαν ἀμοιβαίως τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῶν λατρείαν. Ἡ μυθολογία τῶν σίντος ἀναβαίνει εἰς ἀπωτάτην ἐποχὴν. Αὐτὴ διηγείται ὅτι κατ' ἀρχὰς δυναστεία ἐπουρανίων πνευμάτων ἐβασίλευσεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον εἰς τὰς νήσους· ἐπειδὴ δὲ τὰ δύο τελευταῖα πνεύματα ἐξετράπησαν εἰς γήινους ἐπιθυμίας, ἐγεννήθη ἐξ αὐτῶν θυγάτηρ, ὀνομασθεῖσα *Ἀμα-περασού-ὀρχοκάμη*, ἥτοι μέγα πνεῦμα λάμπων ἐν οὐρανοῖς. Ἀπ' αὐτῆς ἤρξατο δυναστεία ἐπιγείων πνευμάτων ἢ ἡμιθέων, ὑπὲρ τὰ δύο ἑκατομμύρια ἐτῶν βασιλεύσασα. Ὁ τελευταῖος τῶν ἡγεμόνων ἐγέννησε τέσσαρας υἱοὺς, ὧν ὁ πρῶτος ὀνομάσθη *μικάδος* ἢ ἀνώτατος ἀρχηγός, αὐτοκράτωρ· γνωρίζεται δὲ ὑπὸ τὸ ὄνομα *Σιν-μού*, καὶ πρῶτος αὐτὸς φαίνεται ἔχων ἱστορικὴν ὑπαρξίν, 660 ἔτη πρὸ Χριστοῦ.

Ἡ θρησκεία λοιπὸν τῶν σίντος εἶναι ἡ ἐθνικὴ, ὡς συνδεομένη μετ' αὐτῆς τῆς Ἰαπωνικῆς ἱστορίας· καὶ ἡ πρόγονος τοῦ *Σιν-μού*, ἡ *Ἀμα-περασού*, ἢ καὶ *Γει-σσο-δαϊ-σιν* ὀνομαζομένη, εἶναι ἡ θεῖα προστάτις τῆς Ἰαπωνίας, καὶ τὸ κύριον ἀντικείμενον τῆς λατρείας

των σίντος. Ἀπ' αὐτῆς ἀξιοῖ ὅτι κατάγεται διὰ τοῦ Σιν-μού καὶ ἡ μακρὰ σειρά τῶν μικάδων. Οἱ ἡγεμόνες οὗτοι, οἵτινες ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἦσαν ἰσχυροί, ἀπεγυμνώθησαν ὑπὸ τῶν σύγγων ἢ τυκούν πάσης ἀληθοῦς ἐξουσίας, καὶ μόνον τιμὰ ἀποδίδονται σήμερον αὐτοῖς· ἔχουσι δὲ καὶ τινα θερησκευτικὴν ἐξουσίαν ἀπονέμουσι παραδείγματος χάριν τὴν τίτλον *καμι*, ἥτοι ἀγίου, ὅστις δίδει τὸ προνόμιον τοῦ μεσιτεύειν ἐν τῷ ἄλλῳ κόσμῳ παρὰ τῆ προστάτιδι θεᾶ ὑπὲρ ἄλλων. Ἐν δὲ τῷ κόσμῳ τούτῳ οἱ *καμι* θεωροῦνται ὡς προστάται ὑπὸ τῶν Ἰαπόνων σίντος, οἵτινες κρεμῶσι τὰς εἰκόνας αὐτῶν εἰς τὰς ἰδίαις οἰκίαις, ὡς οἱ ἀρχαῖοι τοὺς ἐφεστῆσιους θεοῦ.

Οἱ ναοὶ τῶν σίντος περιέχουσι πολλὰς τῶν εἰκότων τούτων, ὡς καὶ μέγαν ἀριθμὸν ἀνθημάτων προσφερθέντων ἐν ὥρᾳ κινδύνου καὶ πίστεως. Διαφέρουσι δὲ κατὰ τὴν ἀπλότητα τῶν παγοδῶν καὶ τῶν ἄλλων πολυτελῶν νῶν τοῦ βουδδισμού, κύριον στολισμὸν ἔχοντες κάτοπτρον παριστῶν, ὡς λέγεται, τὴν ἀγιότητα τῆς ψυχῆς. Ἐκ δεξιῶν εἰσερχόμενοι εὐρίσκουμεν πηγὴν, ἐξ ἀριστερῶν δὲ κώδωνα καὶ κιβώτιον ὅπου ἀποθέτουσιν οἱ πιστοὶ τὸν ὄβολόν αὐτῶν. Νιπτόμενοι δὲ εἰς τὴν πηγὴν προσεύχονται πρὸ τοῦ κατόπτρου. Ἡ θρησκεία αὕτη, ἐὰν πρέπει νὰ κρίνωμεν ἐκ τῶν ὀλίγων εἰδήσεων ὅσας ἐπορίσθημεν, φαίνεται εἶδος θεϊσμοῦ, δόγματα μὲν ἔχοντος εὐγενῆ, ἠθικὴν δὲ ἀγνήν.

Τὰ περίεξ τῆς Γέδου εἶναι ὠραϊότατα· πέραν τῶν προαστείων ἐκτείνονται καθ' ὅλα τὰ μέρη ἀγροὶ θαυμασίως κεκαλλιεργημένοι, ἄλση, κέδροι, δρυς, πλάτανοι καὶ λόφοι πλήρεις καπνηλείων τέφου. Ἐκεῖ εὐρίσκεις ἄνθη, δένδρα καὶ ὅλα τὰ ἡμέτερα κερποφόρα δένδρα, διδιδόντα εὐοδίας εἰς τὰς μεταξὺ αὐτῶν οἰκίας, αἵτινες, ὡς καὶ ἐν Νηγασάκη, κεῖνται εἰς θέσεις ἐκτεταμένῃν καὶ ἐπαγωγὸν ἐγούσα· τὴν θέαν, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπεράνω χειμάρρων ἢ παρὰ βύκινας.

Τὴν προσάρκτιν πόλιν τῆς Ἰαπωνίας Ἀκοδάδην, τῆς ὁποίας ὁ λιμὴν ἠνοίγη εἰς τοὺς Εὐρωπαίους, γνωρίζουμεν σήμερον ὅπως ἔνθα τῶν ἀγγλικῶν καὶ ἀμερικανικῶν σχέσεων, καὶ τῆς κατὰ τὸ 1853 ἐπισκέψεως τοῦ Γάλλου πλοίαρχου Γαρδὺ Μοντρακέλ. Ὁ λιμὴν αὐτῆς εἶναι ἀσφαλῆς καὶ αἱ ὁδοὶ εὐθείαι καὶ τακτικαὶ ὡς εἰς πάσας τὰς ἰαπωνικὰς πόλεις· αἱ οἰκίαι εἶναι ξύλινοι καὶ μονόροφοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ δὲ τῆς ὀροφῆς ἐκάστης οἰκίας κεῖνται μεγάλα δοχεῖα πλήρη ὕδατος διὰ τὰς πυρκαϊάς, τὰ ὁποῖα ἐκτείνονται καὶ ἐκτὸς τῶν τοίχων προσφυλάττουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς βροχῆς. Αἱ πλεῖσταί τῶν οἰκιῶν ἔχουσι ἐργαστήρια ὅπου πωλοῦνται ἄνθρακες, παντὸς εἴδους ἀργεῖα, σκιαδίσκαι, ἐμβάδες, πανία, εἰκονογραφίαι, ἀθύρματα, πίπαι, καπνὸς, μάχαιραι, περόναι, ἐνδύματα μεταξωτὰ, χαρτία ἐλέφ κεχρισμένα κλ' ὁ δὲ πωλητὴς κάθηται μεταξὺ ὄλων αὐτῶν, καπνίζων καὶ πίνων τῆτον. Ἐνίοτε περιστοιχίζεται καὶ ὑπὸ πάντε ἢ ἐξ παιδιῶν, τὰ ὁποῖα, ἅμα ὡς παρουσιασθῆ τις ἀγοραστὴς λέγουσιν ἀγγλιστὶ πρὸς αὐτόν· Good day, English! how you do? English! Ὅπισθεν δὲ τοῦ ἐργαστηρίου κεῖνται ὁ κοῖτὸν καὶ τὸ

μαγειρεῖον. Πολλοὶ λέγουσιν ὅτι τὸ Ἰαπωνικὸν τῆτον εἶναι ἀνώτερον τοῦ σινικοῦ, ἄλλοι δὲ κατώτερον· ἀλλ' ὅπως ᾄδηποτε, καλλιεργεῖται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Τὰ ἐργαστήρια ὅπου πωλοῦνται τὰ μεταξωτὰ εἶναι μὲν κατώτερα τῶν ἐν Γέδῳ, πλοῖσι αὖτως. Τὰ τῆς Γέδου εἶναι κατὰ τε τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν πλοῦτον ὅποια καὶ τὰ τοῦ Λονδίνου καὶ τῶν Παρισίων. Ὁ Κ. Ὀλίφαν ἐπεσκέφθη ἐν, οὐτινος ἢ πρόσγειος ἀθουσα εἶχεν ἐξήκοντα μέτρων μῆκος καὶ εἴκοσι βάθος. Οἱ ἀγορασταὶ καθήμενοι εἰς κόκκιναν ἀνάκλιτρα, ἔπινον τῆτον, καπνὸν καὶ ἄλλα ποτὰ, ἐνθ' περὶ αὐτοὺς εἶχον ποικίλα μεταξωτὰ καὶ παντοσείδῃ κεντήματα ἀνώτερα τῶν σινικῶν, κομψότατα, ἀπλὰ καὶ εἰς ἄκρον φιλόκαλα, κατὰ τὴν συναρμολογίαν μάλιστα τῶν χρωμάτων. Οἱ Ἰαπονοὶ εἶναι ἐμπειρότατοι ἔμποροι, καὶ γινώσκουσι θαυμασίως τὴν τέχνην τοῦ σαγηνεύειν τοὺς ἀγοραστὰς διὰ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐκθέτουσι τὰ ἐμπορεύματα. Καὶ τὰ μὲν ἐκλεκτότερα τούτων κεῖνται ἐντὸς μικρῶν κιβωτίων, τὰ δὲ λοιπὰ περιβάλλονται δια μεγάλων φύλλων μωρέας ἢ βαμβοῦ.

Εἰς Ἀκοδάδην ἀπαγορεύεται τὸ ἀγοράζειν ἀπ' εὐθείας εἰς τὰ ἐργαστήρια ἐμπορεύματα· μεταφέρονται δὲ ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν ἀγορὰν, τὴν συστηθεῖσαν χάριν τῶν μεταξὺ ἐγγωρίων καὶ ξένων συναλλαγῶν ἐκεῖ κάθηνται καὶ οἱ λαμβάνοντες τὴν τιμὴν τῶν ἀγοραζομένων. Εἰς τὴν ἀγορὰν ταύτην εὐρίσκονται πολλὰ καὶ πολυτελῆ εἶδη, ἰδίως δὲ τὰ ἐκ χάρτου κτεσκευασμένου ἐκ φλοιοῦ μωρέας ἐνδύματα· τὰ φύλλα ταῦτα ράπτονται καὶ κολλῶνται διὰ κόμμιος, καὶ διπλασιάζονται καὶ χρίονται ελαίῳ· οὕτω δὲ καθίστανται ἀδιάβροχα καὶ μακρόβια.

Πρὶν ἢ ἀνοίγῃ ὁ λιμὴν τῆς Ἀκοδάδης εἰς τοὺς Εὐρωπαίους, πρωτεύουσα τῆς νήσου Γάσου ἦτο ἡ Ματζούμη καλουμένη. Τὴν πόλιν ταύτην δὲν ἐπεσκέφθησαν οἱ Εὐρωπαῖοι, εἶδον μόνον ἐκ τῆς θαλάσσης τὰς οἰκίας, τοὺς ναοὺς καὶ τὸ παλάτιον αὐτῆς, κείμενα ἐν εἰδει ἀμφιθεάτρου ἐπὶ ὑψομάτων παρὰ τὴν παραλίαν· λέγεται δὲ ὅτι εἶναι πόλις ἀξία λόγου διοικητὰς ἔχουσα πρίγκηπας. Ἡ νῆσος Γόσως δὲν κατοικεῖται ὅλη ὑπὸ Ἰαπόνων· τὰ βόρεια αὐτῆς μέρη κατέχονται ὑπὸ Γιλιάκων καὶ Ἀϊνός, ἥτοι λαῶν καταγινόμενων εἰς τὴν ἀλιεῖαν, καὶ ἀνηκόντων εἰς τὴν μεγάλην οἰκογένειαν τῶν σιθρηίων φυλῶν.

Γ'.

Ἄς ἴδωμεν ἤδη ὅποιον τὸ πολίτευμα, ὁποῖα ἡ γλῶσσα, ὁποῖα τὰ ἔθιμα καὶ ὁποῖαί αἱ νέαι ἐξωτερικαὶ σχέσεις τῶν Ἰαπόνων.

Ἡ Ἰαπωνικὴ κυβέρνησις εἶναι δεσποτικὴ, ἅμα δὲ καὶ ὀλιγαρχικὴ καὶ τιμαριωτικὴ. Ὡς εἶδομεν ἔχει δύο ἀνωτάτους ἀρχηγούς, τὸν *μικάδο*, ὄνομαζόμενον ἐνίοτε καὶ *δαίρι*, καὶ τὸν *σούγου* ἢ *τυκού*. Ἐμάθομεν ἐν ταῖς ἐμπροσθεν τὴν ἀρχὴν τοῦ *μικάδου* καὶ τὴν ἀδυναμίαν εἰς ἣν κατήντησε τῆρων τὸν τίτλον τοῦ ἐν ἀντιπροσωπεῖ μόνον τὴν μνήμην τῆς ἀρχαίας ἱστορίας καὶ τῆς θρησκείας. Ἀπὸ τοῦ πρώτου *μικάδου* Σιν-μού (660 μ. Χ.) μέχρι τοῦ ἐν-

νενηκостоῦ δευτέρου Γοτέβα (1186 μ. Χ.), ἀναγκασθέντος νὰ ὑποταγῇ εἰς τὸν σούγου, οἱ *μικάδο* ἐβασίλευσαν ὡς ἀνώτατοι πολιτικοὶ καὶ ἐκκλησιαστικοὶ ἀρχηγοὶ ἐπὶ δεκαοκτὼ ἑκατονταετηρίδας καὶ ἡμίσειαν. Φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ στρατιωτικὸς χαρακτήρ ἐνέδωκε βαθμῆδόν εἰς τὸν ἱερατικόν, καὶ οὕτω ἡ πολεμικὴ ἐξουσία μετέβη εἰς τοὺς μεγάλους ἀξιωματικούς τοὺς καλουμένους σούγου, οἵτινες ἐσφετερίσθησαν μετὰ μικρὸν καὶ τὴν πολιτικὴν, ἕως οὗ ὁ στρατηγὸς Μινα-μονότο-γνὸρι-κόμο, κατέβαλε τὸν *μικάδο* ἐντελῶς. Καὶ ἀφῆκεν αὐτῷ μὲν τὸν τίτλον τοῦ αὐτοκράτορος καὶ εὐάριθμὰ τινα ἐκκλησιαστικὰ προνόμια, συνεκέντρωσε δὲ εἰς τὰς ἰδίαις χεῖρας ὅλην τὴν ἐξουσίαν καὶ τοι τηρήσας ὑποδείστερον τὸ πλοῦν στρατηγῶ (σούγου), εἰς ὃν προσέθετο καὶ τὸν τοῦ τυκού (μεγάλου ἡγεμόνος). Ὅθεν τὸ ἐνεστῶς πολιτικὸν σύστημα τῆς Ἰαπωνίας χρονολογίας ἀπὸ τοῦ 1186 ἔτους.

Ὁ *μικάδος* ζῆλοιπὸν μακρὰν ὄλων τῶν ἐπιχειρῶν συμπερόντων, δώδεκα μὲν ἔχων γυναῖκας, μέγαν δὲ ἀριθμὸν ὑπηρετῶν. Ἐνίοτε δὲ ἐπισκέπτεται αὐτὸν ὁ σούγου.

Ὁ δὲ σούγου κατοικεῖ εἰς Γέδον, καὶ κατὰ τὸ Ἰαπωνικὸν τυπικὸν εἰς ὀλιγίστους μόνον ἐκ τῶν ἐγκριτοτέρων γίνεται προσιτός· τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ εἶναι διαδοχικόν· εἶδὲ καὶ στερεῖται τέκνων, ὁ διάδοχος ἐκλέγεται μεταξὺ τῶν ἡγεμονικῶν οἰκογενειῶν. Ἡ ἐξουσία τοῦ σούγου κατήντησε σήμερον μικρὰ, διότι ὅλη σχεδὸν μετέβη εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς ἐπικρατείας, τὸ ὁποῖον διοικεῖ πράγματι τὴν ἐπικράτειαν. Σύγκειται δὲ τοῦτο ἐκ πάντε ἀριστοκρατῶν ἐκλεγομένων ὑπ' αὐτοῦ τοῦ τυκού μετὰ τῶν *δαμίας* ἥτοι τῶν ἀνωτάτων ἡγεμονοπαίδων. Ἐκαστος αὐτῶν προσδρεύει ἐνὸς τμήματος, ἔχουσι δὲ πᾶσαν τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν πραγμάτων. Ὅκτὼ ἄλλοι μεγιστάνες συγκροτοῦσιν ἕτερον συμβούλιον, ὑποδέεστερον τοῦ πρώτου, ἀσχολούμενον εἰς ὑποθέσεις κατωτέρας. Κατὰ δὲ τὴν Ἰαπωνικὴν συνήθειαν, πάντες οἱ δημόσιοι λειτουργοὶ, μηδὲ τοῦ *μικάδου* καὶ τοῦ σούγου ἐξαίρουμένων, παραφυλάσσονται ὡς καὶ οἱ ἐλάχιστοι τῶν πολιτῶν ὑπὸ κατασκόπων. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ὁ εἰς ἐξελέγει τὸν ἄλλον, ἡ κυβέρνησις μανθάνει ἐντὸς ὀλίγου καὶ τὰ παραμικρότερα ἐκ τῶν ἐκθέσεων τῶν κατασκόπων. Τὸ Συμβούλιον ὀνομάζει τοὺς διοικητὰς καὶ τοὺς γραμματεῖς τῶν ἐπαρχιῶν, συνεχεῖς δὲ εἶναι αἱ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἀριστοκρατίας ἐριδες. Σήμερον μάλιστα αὗται ἐκρηγῶνθησαν, διότι οἱ μεγιστάνες ἀποκρούουσι τοὺς ξένους πολὺ πλέον τῆς κυβερνήσεως. Οἱ ἐξ αἵματος ἡγεμονοπαῖδες ἀπολαύουσι μεγίστης ἰσχύος, καὶ τρεῖς ἐξ αὐτῶν χρησιμεύουσιν ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἀντὶ διαιτητῶν μεταξὺ τυκού καὶ συμβουλίου. Καὶ ἐὰν μὲν ἀποδοκιμάσῃ τὸν τυκού, ὁρεῖται οὗτος νὰ παραιτηθῇ ἀμέσως, ἐὰν δὲ τὸ συμβούλιον, τὰ πάντε αὐτοῦ μέλη προσκαλοῦνται ν' αὐτοκτονηθῶσιν.

Ἡ καταπρόνησις τῆς ζωῆς εἶναι γενικὴ παρὰ τοῖς Ἰαπονοῖς. Τοιαύτην δὲ ἔχουσι ἀνδρίαν, ὥστε ἐν ὥρᾳ

πολέμου δὲν ὑποχωροῦσιν εἰς οὐδένα κίνδυνον. Σύνθηδες δὲ εἶναι τὸ νὰ γίνωνται αὐτόχειρες σχίζοντες τὴν κοιλίαν αὐτῶν, εἴτε διότι ἐδόθη αὐτοῖς ἀπλή διαταγή, εἴτε διότι ἤρισαν πρὸς ἀλλήλους, εἴτε μετανοοῦντες διὰ μικρὰν καὶ ἐπουσιώδη παρεκτροπὴν, εἴτε καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλοτε ἐλαχίστην καὶ γελοῖαν αἰτίαν.

Ἐκαστος δημόσιος λειτουργὸς φέρει δύο ξίφη, ἐξ ὧν μεταχειρίζεται τὸ ἐν διὰ τὰς αἱματηρὰς ταύτας θυσίας, αἵτινες ὀνομάζονται *καρακίρι*. Τὸ ὄξύτατον τοῦτο ὄπλον, μακρὸν περὶ τοὺς δέκα δακτύλους, σχίζει τὴν κοιλίαν τοῦ Ἰαπονοῦ. Λέγεται ὅμως ὅτι τὸ ἀπάνθρωπον τοῦτο ἔθος ἐμετριάσθη ἐπ' ἐσχάτων, καὶ ὅτι ἐνθ' ὁ σιδηρὸς ἐγγίζει τὴν κοιλίαν, φίλος τις ἰστάμενος παρὰ τὸν τραυματίαν κόπτει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος.)

ΓΑΛΑΤΙΚΩΝ Α'.

(Τέλος "ἰδε φυλλάδ. 275, 276 καὶ 277.)

—ooo—

Καὶ ἄλλοι βασιλεῖς τε καὶ πόλεις ἔχον αὐτοὺς μισθοφόρους (1). Οἱ Γαλάται εἴτε περιπλανώμενοι εἴτε μισθοποροῦντες ἦσαν ἄπιστοι, καὶ αὐτοῖς τοῖς μισθουμένοις διέπραττον τὰ αἰσχρῆτα, ὡς δ' εἶπειν, κατέστησαν ὁ τρόμος καὶ ἡ μᾶστιξ τῶν ἐθνῶν. Προσέβαλον τὴν Ἡράκλειαν τοῦ Πόντου· διότι εἰ κάτοικοι αὐτῆς, βοηθοῦντες τοῖς Βιθυνοῦς κατὰ τοῦ Ζιτίλα, ἤριστον· λεηλατήσαντες δὲ τὴν χώραν καὶ λείας ἐμφορηθέντες, οἴκαδε ἀνεχώρησαν (2)· ἐπέπεσαν δὲ καὶ πάλιν κατ' αὐτῶν βοιωθητῶν τῷ Μερυδάτῃ, βασιλεύοντος Βιθυνῶν Προυαίου, ἀλλὰ κακῶς ἀπηλλάγησαν (3). Ἐπέδραμον δὲ καὶ Μιθριδάτην τὸν Ἀριοβαρζάνου βασιλέα τοῦ Πόντου (4)· λειψθέντες φρουροὶ ὑπὸ Πύρρου τῶν ἐν Μακεδονίᾳ Αἰγῶν, ἀνώρυξαν τοὺς τάφους τῶν Βασιλέων καὶ ἐσύλησαν τὰ χρήματα.

Οἱ Ἠπειρώται ἐν Φοινίᾳ τῆς ἐν Ἠπείρῳ εἶχον αὐτοὺς φρουρούς (5)· ἐθεωροῦντο δὲ ἐν γένει βδελυροί, στυγεροὶ καὶ ἄπιστοι (6). Ἐπειδὴ δὲ πανταχοῦ τῆς Ἀσίας τὰς ἐπιδρομὰς καὶ κακώσεις ἐξηκολούθουν, Ἄτταλος ὁ Α' βασιλεὺς τῆς Περγάμου, μὴ ἀνεχόμενος τὴν δῆσιν τῆς χώρας, ἐπολέμησε πρὸς αὐτοὺς, καὶ αὐτὸς μὲν περιφανῆ νίκην ἔλαβε, τοὺς δὲ Γαλάτας περιώρισεν ἐν τῇ ὑπὸ Νικομήδους παραχωρηθείσῃ αὐτοῖς χώρᾳ. Πρῶτος τε ἐγένετο,

(1) Just. XXVII.

(2) Μέμν. παρ. Φωτ. ΚΖ'.

(3) Αὐτόθι Α'.

(4) Αὐτόθι ΚΕ'.

(5) Πολ. Β' 5.

(6) Πολ. Β. 7.

ὡν ἴσμεν, καὶ φόρον αὐτοῖς οὐκ ἐτέλεσεν (1). Ὅτε κατὰ Ἀττάλου Α' ἐκτείνοντος τὰς κατὰ τὴν Μ. Ἀσίαν κτήσεις ἐστράτευσεν Ἀγαιὸς ὁ Σελεύκου τοῦ Κερανοῦ ἐξάδελφος, οἱ ὑπὸ τὸν Ἀττάλον ἐκ Θράκης προσκληθέντες μισθοφόροι Γαλάται, Τεκτόσαγες, ἐγκατέλιπον αὐτὴν ἕνεκα ἐπισυμβάσης ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου (2). Ὁ Ἀττάλος τότε μείνας ἀβοήθητος ἀσπῆκε τοὺς προκατειλημμένους τόπους, τοὺς δὲ Γαλάτας ἐγκατέστησε παρὰ τὸν Ἑλλησποντον. Οὗτοι ὁμῶς ἀντὶ τοῦ ἠπυγάζειν ἐπόρθουν μετα πολλῆς ἀσελγείας τὰς ἑλλησποντικὰς πόλεις, καὶ ἐπολιόρκουν τοὺς Πιαιεῖς. Οἱ κατοικοῦντες ὁμῶς τὴν Ἀλεξάνδρειαν Τρωάδα ἐξελθόντες κατ' αὐτῶν διέλυσαν τὴν πολιορκίαν καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς πάσης τῆς Τρωάδος. Οἱ Γαλάται κατέλαβον τότε τὴν Ἀρισβὴν πόλιν παρὰ τῆ Ἀδύδω, καὶ ἐπολέμουν τῆς περὶ πόλεις. Ἐξῆλθε τότε κατ' αὐτῶν μὴ ἀνεχόμενος τὴν ἀσελγίαν Προνήας ὁ Α' βασιλεὺς τῆς Βιθυνίας, ἐνίκησεν αὐτοὺς, καὶ τοὺς μὲν ἀνδρας ἀπέκτεινε, τὰς δὲ γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα ἔβηδὸν κατέσφαξε, καὶ τὴν ἀποσκευὴν παρέδωκεν εἰς διαρπαγὴν, λυσάμενος οὕτω παντὸς φόβου τοὺς Ἑλλησποντίους (3).

Ἐπὶ τὴν ἡδὴ εἰς τοὺς ἐν Γαλατία ἢ Γαλλογαρικῇ ἐγκαταστάνας Γαλάτας. Ἡ χώρα αὕτη ἐκτετατομένη ὑπὸ τῶν ποταμῶν, Ἄλυο, ἐν μέσῳ, Σαγγαρίου πρὸς δυσμὰς καὶ Σκόλακος πρὸς ἀνατολὰς (4). Οἱ Γαλάται οὗτοι διμεροῦντο εἰς τρία ἔθνη ὁμόγλωσσα καὶ κατ' οὐδὲν ἐξηλλαγμένα, Τρόκμοι, Τολιστοβόιοι, καὶ Τεκτόσαγες, ὧν τὰ μὲν δύο ἦσαν ἐπίωνμα τῶν ἰδίων ἡγεμόνων, τὸ δὲ τρίτον ἐκαλεῖτο ἐκ τοῦ ἐν τῇ κυρίως Γαλατία (Κελτικῇ) ἔθνους τῶν Τεκτοσάγων (5). Κατόικον δὲ οἱ μὲν Τρόκμοι πρὸς Πόντον καὶ Καππαδοκίαν, φρούρια δὲ ἐν αὐτῇ ἦσαν ἡ Ταβία, τὸ Μιθριδάτιον καὶ ἡ Δανάλα. Ἐφ' ἐξῆς δὲ ἐν μέσῳ οἱ Τεκτόσαγες φρούριον ἔχοντες Ἀγκυρα. Εἶτα Τολιστοβόιοι Βιθυνοὶς ὄμοροι, φρούριον ἔχοντες Βλουχίον, ἐνθα ἦν ὄρεος Ἀντίοτος ὁ βασιλεὺς καὶ Πήϊον, ἐνθα ἦν τὸ Γαζοφυλάκιον. Πόλεις δὲ ἕτεροι ἐν αὐτῷ μνημονεύονται Πισσιροῦς ὑπὸ τὸ ὄρος Δίνδιμον ὑπὸ τοῖς Τολιστοβόιοις, ἐμπορεῖον μέγιστον, ἐνθα ἦν καὶ καὶ καὶ περιώνυμος τῆς μητρὸς τῶν θεῶν, ἧτις ἐκαλεῖτο παρ' αὐτοῖς Ἀγδιστις (6). Αἱ δὲ παλαιαὶ πό-

(1) Τίτ. Αἰβ. XXXVIII Στράβ. Π', 14. Πολυβ. IV, 19. Ἐκτός τοῦ Ἀττάλου ἐνίκησεν αὐτοὺς καὶ Ἀντίοχος Α' ὁ Συρὴρ, βασιλεὺς τῆς Συρίας. Ἄππ. Συρ. 3E. Σημειοῦται δὲ παρὰ τισιν, ὅτι ὁ αὐτὸς Ἀντίοχος ἔπεσε μαχόμενος κατ' αὐτὴν εἰς Ἐφέσον.
 (2) Πολ. Ε', 77, 78.
 (3) Πολ. Ε', 111.
 (4) Spruner's Atlas antiquus No XV.
 (5) Στράβ. Δ', 1. ἔτι ΠΒ, 8, Τίτ. Αἰβ. XXXVIII, 16.
 (6) Ἡ θεὰ αὕτη, ἄλλως Κυβέλη μήτηρ τῶν θεῶν γῆ ἢ φύσις ἐκαλεῖτο ἐκ τοῦ ὄρους καὶ Δινδιμῆν, ὡς ἡ αὐτὴ καὶ

λεῖς τῶν βασιλέων τῶν Φρυγῶν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Γεωγράφου, εἶχον κατακτήσει κωματοῦχι λόγου ἀξίαι, ὡς τὸ Γόρδιον καὶ Γοβειοὺς καὶ ἄλλαι (1). Ἐκαστον τῶν τριῶν τούτων ἔθνων διχρεῖτο εἰς τέσσαρας μερίδας Τετραρχίας καλουμένας, ὧν προϊστάτο εἰς Τετράρχης εἶχον δὲ καὶ ἓνα δικαστήν, ἓνα στρατοφύλακα ἢ στρατηγόν, δύο ὑποστρατοφύλακας, τοὺς πάντας ὑπὸ τὸν Τετράρχην ὥστε οἱ πάντες διήρηντο εἰς δώδεκα τετραρχίας. Οὗτοι δὲ εἶχον πάλιν κοινὸν σύνδεσμον, συνεκρότου βουλήν ἐκ τριακσίων ἀνδρῶν ἐν τῷ Δρυναμέτῳ (ἐντὸς δάσους δρυῶν), δικάζουσαν ἐπὶ τὴν προεδρίαν τῷ Τετράρχῳ περὶ τῶν φονικῶν μόνον. Ἡ πολιτικὴ αὐτῶν διάταξις κατ' ἀρχὰς τοιαύτη ἦν, ἀριστοκρατικὴ τις ὡς εἶπεν (2). Ἐπὶ Στράβωνος εἶχον ἡγεμόνας δύο, εἶτα ἓνα τὸν Διότιον ὑπὸ τοῦ Πομπηίου στρατηγῶ τῶν Ῥωμαίων γενόμενον βασιλέα (30 π. Χ.), ὃν διεδέχθη ὁ Ἀμύντας. Τούτου δὲ θανάτου οἱ Ῥωμαῖοι τῷ 25 π. Χ. ἐποίησαν αὐτὴν, κύριοι ἦδη αὐτῆς ὄντες, Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν, καὶ τοιαύτη ἐμεινεν καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων. Ὁ Θεοδόσιος, διείλων αὐτὴν εἰς δύο, Γαλατίαν πρώτην (Galatiam primam,) ἢς πρωτεύουσα ἦν ἡ Ἄγκυρα, καὶ Γαλατίαν δευτέραν (Galatiam secundam), ἢς πρωτεύουσα ἡ Πισσινοῦς.

Οὕτω δὴ οἱ Γαλάται τοῦτο μὲν ἐγκαταστάντες ἐν τῇ ἡδὴ περιγραφείσῃ Γαλατία, τοῦτο δὲ διασπαρῆντες τῆδε κακίαις ἐν τῇ Μακεδονίᾳ, Θεσσαλίᾳ, Ἠπείρῳ, Θράκῃ, καὶ Μικρᾷ Ἀσίᾳ μισθοφοροῦντες, ἄγοντες καὶ φέροντες ἔθνη καὶ χώρας προϊόντος τοῦ χρόνου διπλῆν ὑπέστησαν τύχην. Οἱ μὲν πλανώμενοι ὡς μισθοφόροι τῶν βασιλέων καὶ πόλεων συνεχωνεύθησαν μετὰ τῶν ἐκασταχοῦ κατοίκων καὶ ἀπεσβέσθησαν, μὴ ἀποτελέσαντες ὡς εἶπεν αὐτοτελεῖς στοιχεῖον ἐν αἷς ὑπερέτουν χώραις, οὐδὲ λόγος περὶ αὐτῶν πλέον γίνεται· οἱ δὲ ἐν Γαλατία ἐγκαταστάντες συνεχωνεύθησαν μὲν καὶ οὗτοι μετὰ τῶν ἐνταῦθα Ἑλλήνων ἢ Φρυγῶν καὶ Παφλαγόνων, διὸ καὶ Γαλλογαρικοὶ ἐκαλοῦντο· ἄτε ὁμῶς πολυάριθμοι κατακτιτῆται, λαὸς ἀτίθαστος καὶ βάρβαρος, διετήρησαν ἐπὶ μακρὸν τὴν ἰδίαν γλῶσσαν καὶ τοὶ παραρθηρομένον βαρβαρῶν, καὶ τὰ ἔθνη αὐτῶν. Καὶ τοὶ μονιμῶς ἐγκαταστάντες οὐδὲν ἤττον ὁμῶς ἐξηκολούθουν τὰς ληστρικὰς ἐπιδρομὰς ἐνοχλοῦντες ἄλλους τε καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς Περσῆς τότε φίλους καὶ συμμάχους τῶν Ῥωμαίων, καὶ τὸ σύστημα τοῦ μισθοφορεῖν παρὰ διαφόροις βασιλευσίν. Ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι πολεμοῦντες Ἀντίοχον τὸν μέγαν βασιλέα τῆς Συρίας ἐνίκησαν αὐτὸν ἐν Μαγνησίᾳ (190 π. Χ.) οἱ Γαλάται

ἐν Κυζικῇ Δινδιμῆν ἐπίσης ἐκαλεῖτο, ὅπου βεβαίως ἐκ Φρυγίας εἰσῆλθον· ἐκ δὲ Κυζικίου καὶ εἰς ἄλλας χώρας τῆς Ἑλλάδος. Schlosser's Weltgeschichte I Band seil. 232.

(1) Στράβ. ΠΒ', 5. — Ταῦτας ὁ Στράβων ἀριθμεῖ τὰς πόλεις. Ὅρα δὲ καὶ Μελετίου Γεωγραφ. Τόμος Γ'. Κεφ. ΠΕ', καὶ ἀλλαγῶν· ἀλλὰ περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς ἐφεξῆς θέλ. μεν ἐπιλήσει πλατύς τερον.

(2) Τὸ πολιτεῖμα τοῦτο κατὰ τὸν Schlosser, ἔχει πολλὴν ὁμοιότητα τοῖς Γερμανικοῖς Gau-Verfassungen, ἧτοι (Νομῶν πολιτεῖματα.)

ἀπέτελλον μέρος τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ (1) ἕνεκα δὲ τῶν ἐπιδρομῶν καὶ δρώσεων, ἃς ἰδίως ἐποίησαν εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ ἰοῦ καὶ διαδόχου τοῦ Ἀττάλου, Εὐμένους φίλου τῶν Ῥωμαίων, οἱ νικηφόροι Ῥωμαῖοι παραχωρήσαντες τῷ Εὐμένει καὶ τοῖς συμμάχοις αὐτῶν Ἰοδίοις τὸ ἀπὸ τοῦ Ἀντιόχου ἀφαιρηθὲν μέρος τῆς Ἀσίας, ἔστρεψαν τὰ ὄπλα τὸ ἐπόμενον ἔτος κατὰ τῶν λοιπῶν ἔθνων τῆς Ῥώμης, καὶ ἰδίως τῶν Γαλατῶν, χαρίζομενοι τῷ Εὐμένει. Διάδοχος τοῦ Α. Κορνελίου Σκιπίωνος τοῦ νικήσαντος τὸν Ἀντίοχον (2), ἐστάλη τὸ ἐπόμενον ἔτος εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν ὁ Ἰπάτος Γνάιος, Μάλλιος Βύλτων (189 π. Χ.), λόγῳ μὲν, ἵνα διατάξῃ μετὰ δέκα συμπρέσβων τὴν κυριευθεῖσαν χώραν, ἐργῶ δὲ, ὡς αὐτὸς ἐκίρυσεν, ἵνα ὑποτάξῃ τοὺς ἔθρους τῆς Ῥώμης, ἰδίως δὲ τοὺς Γαλάτας, καὶ ὡς διευθύνετο κινούμενος, εἰς τοῦτο ἄμα καὶ συνουούμενος ὑπὸ Εὐμένους Β'. βασιλέως τῆς Περσῆς.

Ἐκ Καρίας λοιπὸν ὁ Γνάιος Μάλλιος Βύλτων ὁρμήμενος διὰ Πικερίας καὶ Παμφυλίας, διευθύνθη ἀκολουθῶν εἰς Γαλατίαν δεχόμενος κατὰ τὴν διάταξιν τὴν ὑποταγὴν καὶ τοὺς φόρους τῶν ἡγεμόνων καὶ πόσεων. Οἱ Γαλάται μαθόντες τὴν ἔλευσιν τῶν Ῥωμαίων, συνήθροισαν ἅπαντα τὰ σκεῦη καὶ τὰ ἐξόπλιον, εἶτα δὲ ἀνέστησαν εἰς τὰ ὄρη· ὁ δὲ Γ'. Μάλλιος Βύλτων ὤρμησε κατ' ἀρχὰς κατὰ τῶν Τολιστοβόιων κατεχόντων τὰς κορυφὰς τοῦ Ὀλύμπου· νικήσας δὲ αὐτοὺς καὶ πολλοὺς ἀποκτείνοντας καὶ ἐξαναδραποδίσαντας, ἐτρέπη ἐφεξῆς κατὰ τῶν Τεκτοσάγων καὶ Τρόκμων, κατεχόντων τὸ ὄρος Μέγαβια πρὸς Ἄν. τῆς Ἀγκυρας, κατέδρακεν αὐτοὺς, καὶ ἠνάγκασεν ἵνα ζητήσωσι τὴν εἰρήνην (3). Ὁ Μάλλιος μὴ θέλων νὰ μείνῃ ἐν Γαλατία ἕνεκα τῆς ἐντάσεως τοῦ ὄρους, παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα ἔλθωσιν εἰς Ἐφέσον πρὸς διαπραγματεύειν. Ἐλθόντων δὲ εἰς Ἐφέσον τῶν πρέσβων τῶν Γαλατῶν, ἀπεκρίθη ὅτι ἀναμῆνη Εὐμῆνη τὸν βασιλέα τῆς Περσῆς, οὗ, ἐλθόντος θελεῖ συνθηκολογήσει μετ' αὐτῶν. Ὁ Μάλλιος μετέβη ἔπειτα εἰς Ἀπάμειαν, ἀκολουθῶν ἐπανήλθεν εἰς Ἑλλησποντον, ἀφ' οὗ διένειμε τὴν ἐντεῖθεν τοῦ Ταύρου Ἀσίαν τοῖς φίλοις τῶν Ῥωμαίων Ῥοδίαις, ἰδίως δὲ τῷ Εὐμένει.

Ἐν Ἐφέσῳ ὄντες τοῦ Μάλλιου, ἦλθον οἱ ἡγεμόνες τῶν Γαλατῶν καὶ ἔλαβον τὴν εἰρήνην, ὑποσχόμενοι ὅτι θέλουσι ὀφείλει ἐν εἰρήνῃ μετὰ τοῦ Εὐμένει, καὶ δὲν θέλουσιν ἐξέρχεσθαι τῶν ὄρειων τῶν (4). Οὕτω λοιπὸν οἱ ἀτρόμητοι καὶ πανταχοῦ καταστροφῆν καὶ τῶν ἐπενοχόντες Γαλάται, κατεβλήθησαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων περιορισθέντες ἐν τῇ Γαλατίᾳ. Ἐκυβερνῶντο μὲν κατὰ τὰ εἰρηναῖα νόμιμα, ὑπέκρινον ὁμῶς τοῖς Ῥωμαίοις ἐν τριακοντα

(1) Ἄππ. Συρ. ΣΤ'.
 (2) Κυρίως δὲν παρεμύθη ὁ Σκιπίων εἰς τὴν μάχην ὡς ἀσθενῶν.
 (3) Πολυβ. Ἑκλ. Πρεσβ. ΚΘ, ΑΔ, ΑΓ, ΑΔ', ΑΕ'. Ἄππ. Συρ. XIII. Τίτλος Αἰβ. XXXVIII, 12.
 (4) Τίτ. Αἰβ. XXXVIII, 40.

ἐκατὸν ἔτεσι, μέχρι τοῦ ἐξακκοσιοτοῦ ἔτους π. Χ. ὑπὸ Τετραρχῶν.

Οὕτω καταστάντων ἡδὴ τῶν πραγμάτων κατὰ Γαλατίαν ὑπὸ Γναίου Μάλλιου Βύλτωνος, Φαρνάκης ὁ Α' υἱὸς Μιθριδάτου τοῦ Ε' βασιλέως τοῦ Πόντου, διαλύσας τὰς πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, ἐπιτρέχει τὸ βασιλεῖον Εὐμένους Β'. βασιλέως τῆς Περσῆς (1). Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἔστειλαν τὸν Μάρκον πρὸς διάλυσιν τῶν πρὸς Φαρνάκην διαφορῶν, ἀλλ' εἰς μάτην. Ὁ Φαρνάκης ὑπὸ ἀρχηγὸν τὸν Ἑλσώκιον ἔστειλε στρατὸν ἵνα λεηλατήσῃ τὴν Γαλατίαν. Διετέλεισεν τότε ὑπὸ τινὶ προστασίᾳ, τοῦ Εὐμένους κατὰ τὴν διάταξιν, τοῦ Γναίου Μάλλιου Βύλτωνος. Ἐπειδὴ ὁμῶς ἀπέτυχε τῆς προσδοκωμένης εὐθυσίας παρὰ Σελεύκου υἱοῦ τοῦ μεγάλου Ἀντιόχου βασιλέως τῆς Συρίας, καὶ θεωρῶν αὐτὸν ἀνίκανον ἵν' ἀντιστῇ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἠναγκάσθη, ἵνα ζητήσῃ τὴν εἰρήνην, δι' ἧς ὑπεχερῶσθαι ἵν' ἀπέλθῃ ὁμῶς ἀπέσει τῆς Γαλατίας καὶ μὴ ἔχῃ μηδεμίαν σχέσιν μετὰ τῶν κατοίκων αὐτῆς. Ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον τοῦ Πόντου Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ ὁ Μέγας (τῷ 124 π. Χ.) ἐκυρίευσεν πρῶτον τὴν Παφλαγονίαν (107)· μετὰ δὲ ταῦτα συμμάχησας μετὰ τοῦ Τιγρῆνος Β'. γαμβροῦ αὐτοῦ ἐπὶ θυγατρὶ, βασιλέως τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, ἐκυρίευσεν τὸ 89 π. Χ. τὴν Καππαδοκίαν, Βιθυνίαν, Φρυγίαν καὶ τὴν Γαλατίαν οὕτω ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ῥωμαίων (2). Διὰ τὰ κατακτιήσεις ταύτας τοῦ Μιθριδάτου, ἔστειλαν κατ' αὐτοῦ μετὰ διαφόροις στρατηγούς, τελεταῖον τὸν Σύλλαν (87 π. Χ.), ὅστις νικήσας αὐτὸν πλησίον τοῦ Ὀρχομενοῦ (86 π. Χ.) ἠνάγκασεν ἵνα δεχθῇ ἀτιμὴν εἰρήνην παραχωρῶν ὅσα εἶχε κατακτιήσει, Παφλαγονίαν, Καππαδοκίαν, Γαλατίαν, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν Ῥωμαίων κτήματ' (84 π. Χ.) (3).

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Μιθριδάτης καὶ τοὶ νικηθεῖς καὶ ἀποβαλὼν τὰς κτήσεις, δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποκύψῃ εἰς τοιαύτην αἰσχρὰν δι' ἐαυτὸν εἰρήνην, ἐκίνησεν ἐκ νέου πόλεμον κατὰ τῶν Ῥωμαίων, καὶ ὅσα ἀπώλεσεν αὐτῆς ἀνεκτήσασθαι αὐτὰ (4) (75 π. Χ.) ὅτε ἤρχισεν ὁ δεύτερος Μιθριδικὸς πόλεμος (75-62 π. Χ.) Διαρκοῦντος τούτου ὁ Γαλάται ἐρείσθησαν πειστοὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους καὶ τοὶ παντοῖα δεινὰ πάσχοντες ὑπὸ τοῦ Μιθριδάτου. Ὅτε ἐστάλη κατ' αὐτοῦ ἐκ Ῥώμης μετὰ τὸν Λούκιλλον ὁ μέγας στρατηγὸς Πομπηῖος, ἐνίκησε τὸν Μιθριδάτην, καὶ ἐκυρίευσεν τὸ βασιλεῖον αὐτοῦ· εἰς τῶν στρατηγῶν τῆς Γαλατίας, ὁ ἀνιότατος, ὁ ἐπισμώτατος· βεβαίως, συνήρθησε μετὰ τὴν νίκην ταύτην, διὸ ἔθεωρήθη φίλος καὶ σύμμαχος τῶν Ῥωμαίων (5) (66

(1) Πολυβ. Ἑκλ. Πρεσβ. ΝΕ. Διὰ δὲ Σικελ. Ἄππ. Συρ.
 (2) Οἱ Γαλάται τὸ ἐν συνετάχθησαν αὐτῷ· διὸ τοῖς μὴ ὑποκείμενοις μετὰ γυναικῶν καὶ παιδῶν ἀπέκτειναν ὁ Μιθριδάτης, καὶ οὕτω διὰ βιασπραγῶν παντοίων ἐγένετο τῆς χώρας ἐγκαταστῆσας Σ τρέπην Ἰσχυρῶν εἶνα, ἐν μετὰ ταῦτα οἱ ἐκφυγόντες τὴν σφαγὴν Τετράχαι ἐξελθῶσαν.
 (3) Πλούταρχ. Σουλ. 21, 23, 24. Ἄππ. Μιθρ. 34-38.
 (4) Ἄππ. Μιθρ. 66.
 (5) Ὁ Ἀνιότατος συνέθεσε φίλιον μετὰ τοῦ Σύλλα Λουκούλου

π. Χ.). Διὰ τοῦτο ὁ Πομπήιος κυριεύσας τὸ βασιλεῖον τοῦ Πόντου προσέθηκε τῇ Γαλατία τὴν μικρὰν Ἀρμενίαν, μέρος ἰκανὸν τοῦ Πόντου καὶ τῆς Κολχίδος. Τούτων δὲ ἀρχόντα ἀπέδειξε τὸν Διόταρον. Ὡστε διὰ τῆς νίκης ταύτης τοῦ μεγάλου στρατηγοῦ Πομπήιου, ἡ Γαλατία μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐπανήλθε πάλιν εἰς τὴν πρότερον ἦτο κατὰστασιν, καὶ ὑπὸ Ῥωμαίους ἐγένετο (4). Ἐν τῷ ἐμφυλίῳ πολέμῳ μεταξὺ Ἰ. Καίσαρος καὶ Πομπήιου, ὁ Διόταρος ἐτάχθη μετὰ τοῦ Πομπήιου καὶ διεκρίθη (2). Ἠττηθέντος δὲ τοῦ Πομπήιου, ἠκολούθησαν αὐτῷ φεύγοντι, καὶ ἐπανήλθον εἰς τὸ βασιλεῖον των. Ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ Διόταρου εἰς τὴν ἐν Φαρσάλῳ μάχην, Φορνάκης ὁ υἱὸς τοῦ Μηθριδάτου, θελήσας ἵνα ἀναλάβῃ τὴν πατρῶαν ἀρχὴν, ἐπέδραμε τὴν Ἀρμενίαν καὶ νικήσας τὰ ἠνωμένα στρατεύματα τοῦ Διόταρου καὶ Δομιτίου Καλβίνου, ἐγένετο κύριος ὅλου τοῦ βασιλείου του. Ἐστράτευσε τότε κατ' αὐτοῦ Γ'. Καίσαρ, ὃς νικήσας αὐτὸν ταχέως (47. π. Χ.) ἀπέδωκε τῷ Διόταρῳ πᾶσαν τὴν προτέραν ἀρχὴν, ἀναγνωρίσας αὐτὸν βασιλεῖα, ὡς κατέστησεν αὐτὸν ὁ Πομπήιος (3).

Κατηγορήθη ὁ Διόταρος, ὡς δῆθεν θελήσας νὰ φανεύσῃ τὸν Καίσαρα ὄντα ἔτι ἐν Γαλατίᾳ. Ὁ Κικέρων, ὅστις εἶχε μετ' αὐτοῦ φιλίαν, ὑπερασπίσθη αὐτὸν καὶ ἀπέλυσε τῆς κατηγορίας διὰ λόγου ἐπιγραφομένου Pro rege Dejotaro.

Τοιοῦτος ὢν ὁ Διόταρος ἐδρασίλευσε μέχρι βασιλείου γήρατος. Μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Καίσαρος κατέφυγεν εἰς αὐτὸν ὁ Βρούτος, ὃν ὑπεδέξατο ὁ Διόταρος καὶ βοήθειαν ἐχορήγησεν εἰς τὰς ἐν Φιλίπποις μάχαις, τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην, ὅπου ἐνίκηθησαν ὀλοσχερῶς οἱ περὶ Βρούτον καὶ Κάσσιον (4). (42. π. Χ.).

Ἐκραγέντος δὲ τοῦ μεταξὺ Ἀντωνίου καὶ Ὀκταβίου πολέμου, ὁ τὸν Διόταρον διαδεξάμενος Ἀμύντας, υἱὸς τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, ἔλαβε μέρος ὑπὲρ τοῦ Ἀντωνίου, ὅστις πρὸς ἀμοιβὴν προσέθηκεν αὐτῷ τὴν Πισιδίαν καὶ Λυκαονίαν. Ἐστειλεν αὐτῷ στρατὸν, μὴ πορευθεὶς αὐτὸς, εἰς τὴν ἐπ' Ἄκτιῳ ναυαχίαν, ἐνθα κατενίκηθη ὁ Ἀντώνιος (31 π. Χ.) (5).

λου Πομπήιου, Πουρήνα. Κάτωθεν, Κικέρωνος καὶ Βρούτου. Ὁ Πομπήιος ἔλεγεν ὅτι ἐκ τῶν φίλων τῶν Ῥωμαίων μόνος ὁ Διόταρος ἦν ὁ πιστότερος καὶ ὁ εὐκρινέστερος, καὶ εἰς αὐτὸν δύνανται νὰ ἐμπιστευθῶνται. Στραβ. 7. Κικ. Φιλ. II.

(1) Ἀπ. Μισρ. 114. Δίων Κασσ. 42.

(2) Ἀπ. Ἐμφ. 49. Κίσαρ. Ἐμφ. III.

(3) Ὅταν ὁ Καίσαρ ἐστράτευσε κατὰ τοῦ Φορνάκη, καὶ διηγήθη διὰ τῆς Γαλατίας, ὁ Διόταρος φοβούμενος μήπως πάθῃ τι ὑπὸ τοῦ Καίσαρος διότι ἐπολέμησε κατ' αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ Πομπήιου, ἐν Φαρσάλῳ, παρουσιάσθη ἐνώπιον αὐτοῦ ὡς ἰκέτης δεόμενος ἵνα συγχωρήσῃ αὐτὸν ὁ Καίσαρ τῷ ἔδωκε συγγνώμην, τῷ ἐπέτρεψε νὰ ἔγῃ τὰ βασιλικά σημεῖα, ἔλαβε δὲ παρ' αὐτοῦ τάγμα στρατιωτῶν ἠικημένων κατὰ τὸν τρόπον τῶν Ῥωμαίων.

(4) Estr. VII, 3, Δίων Κάσσιος MZ, 227. Ἀπ. Ἐμφ. Δ', 88. Τῷ ἐπικυρικῷ τούτου στρατοῦ ἡγεῖτο ὁ Ἀμύντας, ἀνεψιὸς αὐτοῦ, ὡς λέγεται, ὅστις ἐπειτα διεῖχθη αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον.

(5) Πλούτ. εἰς Ἄντ.

Ὁ Ὀκτάβιος, ἐπειτα γινόμενος αὐτοκράτωρ, ἐκνόησε τὰ πρῆγματα τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην ἀπερᾶντων ἐπαρχιῶν, τῶν ὑπαγομένων τῇ ἀρχῇ τῶν Ῥωμαίων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀμύντας ἐχορήγησε βοήθειαν Ἀντωνίῳ, τῷ ἀντιπάλῳ τοῦ Ὀκταβίου, οὗτος ἠνέχθη ἵνα βασιλεύῃ ὁ Ἀμύντας μέχρι τελευτῆς. Ἐτι δὲ ἐν Ἰσπανίᾳ πολεμοῦντος τοῦ Ἀγούιτου (Ὀκταβίου), ἀποθνήσκει ὁ Ἀμύντας. Ὁ Ὀκτάβιος τότε ἀπηγόρευσε ἵνα διαδεχθῇ αὐτὸν ἕτερος. Ἐκτοσε ἡ Γαλατία καὶ Λυκαονία ἀπόλασαν τὴν ἰδίαν αὐτονομίαν, καὶ ἐγένοντο Ῥωμαϊκαὶ ἐπαρχίαι. Πρῶτος δὲ διοικητῆς ἐστάλη ὁ Δόλλιος (1) (25-20. π. Χ.) διετέλεσε δὲ οὗσα καὶ μετὰ ταῦτα ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ῥωμαίων. Μετατεθέντος δὲ τοῦ θρόνου ἐκ τῆς παλαιᾶς εἰς τὴν νέαν Ῥώμην, ὑπέκειτο πάντοτε εἰς τοὺς αὐτοκράτορας τῆς Ἀνατολῆς.

Εἶναι ἀναμφίβολον ὅτι ἐνταῦθα ἐγκαταστάνας οἱ Γαλάται, περιορισμένοι ἤδη ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν, μετέβησαν βαθμηδὸν, ἕνεκα τῆς μετὰ τῶν ἰθαγενῶν Ἑλλήνων, ἐπιμιξίας εἰς τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα. Συνέζων ἐν εἰρήνῃ μετ' αὐτῶν τὸ πλεῖστον ἐτέβοντο μεγάλως τὸν περιώνυμον ἐν Πισσινοῦντι νκὸν τῆς μητρὸς τῶν θεῶν Κυβελῆς ἢ Ἀγδίστις, καὶ ἐφοίτων εἰς αὐτόν. Οἱ εὐπατριδαί ἀρχομένους ἤδη τῆς Β'. π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, παρεδέχθησαν τὴν Ἑλληνικὴν λατρείαν καὶ τὰ ἔθιμα.

Μετὰ δὲ τὴν ἐνανθρωπήσιν τοῦ Σωτῆρος ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν ἔτει 53 μ. Χ., εὐηγγελίσαστο αὐτοῖς τὴν νέαν διδασκαλίαν. Οἱ Γαλάται ἰκανῶς ἐξημερωμένοι ἤδη ὑπεδέχθησαν τὸν θεῖον Ἀπόστολον μετ' εὐλαθείας πλείστης ὅτις καὶ περιποιήσεως, ὡς ἀγγελλον θεοῦ, ὡς αὐτὸν τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. Ἐπορεύθη καὶ δεύτερον πρὸς αὐτοὺς ἐν ἔτει 57 (2). Οἱ Γαλάται ἐδέχθησαν τὸν Χριστιανισμὸν καὶ προέκοπτον. Μετὰ ταῦτα ὅμως ταραχίαι τινες κηρύττοντες εἰς αὐτοὺς ὅτι πρέπει νὰ περιτέμνωνται, ἐπεισαν πολλοὺς αὐτῶν εἰς τοῦτο. Μιθῶν ὁ Παῦλος τὴν ἄτοπον ταύτην πράξιν, γράφει ἰδιοχείρως πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολήν, ἐλέγχων καὶ νοθετῶν αὐτοὺς, ἵνα παραιτήσωνται τὸ ἄτοπον τοῦτο, ὅπερ καὶ παρήτησαν (3).

Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν γλῶσσαν τῶν Γαλατῶν, λέγομεν, ὅτι, ὡς συνέβη ἄλλοτε καὶ συμβαίνει ἤδη, οἱ μικτοὶ οὗτοι Γαλάται ἢ Γαλλογαρικοί, ὡς ἐκ τῆς ἐπιμιξίας μετὰ τοῦ ἰθαγενοῦς στοιχείου, ἐλάλουν τὴν ἰδίαν γλῶσσαν, ἣν δὲν ἠδύναντο βεβαίως νὰ ἀποβάλλωσιν εὐθὺς, ἐλάλουν ἔτι καὶ τὴν Ἑλληνικὴν διαδομένην τότε καθ' ἅπασαν τὴν ἀνατολήν. Οἱ ὅπως δῆποτε ἀποικοι μινύμενοι μετὰ τῶν ἐγγωρίων, μανθάνουσι τὴν γλῶσσαν των, εὐθὺς δὲ γίνονται διγλωσσοὶ καὶ τρίγλωσσοι πολλάκις ὡς ἐκ τῆς ἐπιμιξίας. Αἱ Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι ἐν Γαλίᾳ, ὡς ἡ Μκσσαλία, καὶ τὸ Σάγουντον ἐν Ἰσπανίᾳ, ἕνεκα

(1) Δίων Κασ. ΝΔ', 349. Estr. VII, 10.

(2) Γαλ. 4. 13. Αὐτοῦ. 4, 14, 15. Πράξ. 16, 6. Αὐτ. 18, 23.

(3) Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, ἐπιγραφομένη π ρ δ ε ς Γ α λ α τ α ς, ἐγγράφη ἐκ Ῥώμης, ἢ κατ' ἄλλους ἐκ Κορίνθου, ἢ ἐξ Ἀντιοχείας ἢ ἐξ Ἐφέσου, ὅπερ πιθανώτερον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

—000—

Songs of the Greeks, London 1825. (Ἑλλήνων ᾠματι. Ἐν Αὐδίνῳ 1825.)

Beaux-arts et voyages par Charles Lenormant, précédés d' une lettre de M. Guizot. Paris 1861. (Ὠραῖαι τέχναι καὶ περιηγήσεις ὑπὸ Καρόλου Λενορμάν μετὰ ἐπιστολῆς τοῦ Κ. Γκιζό. Ἐν Παρισίοις 1861. Εἰς τόμους δύο.)

Α'.

Ἐτερόζυγον ἴσως θὰ εὐρωσὶ τινες τὴν συνωρίδα ταύτην βιβλίων, τοῦ μὲν ἐκδοθέντος πρὸ τριάκοντα καὶ ἔξι ἐτῶν, ὅτε ἤμαζεν ὁ ὑπὲρ Ἑλλάδος ἐνθουσιασμός, καὶ πανταχοῦ, ὅπου ἐπαλλε καρδία χριστιανική, μίαι καὶ ἡ αὐτὴ ἐπιθυμία ἀνέφλεγε τὰ στήθη, μίαι καὶ ἡ αὐτὴ εὐχὴ ἀνεπέμπετο εἰς οὐρανοὺς, ἢ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς ἡμετέρας πατρίδος, τοῦ δὲ δημοσιευθέντος πρὸ ὀλίγων μηνῶν, ὅτε τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν εὐχὴν διεδέχθησαν κατὰ κρῖσις, μομφή, διωγμός καὶ, διὰ τί νὰ μὴ τὸ εἶπω; μίσις. Κατὰ τὴν πρώτην ἐκείνην ἐποχὴν ἔνδοξοι ἄνδρες τῆς Ἀγγλίας, οἱ οἱ λόρδοι Ἰωάννης Ρούσελ καὶ Πάλμερστον, οὐ μόνον ἐδῆμιγόρουσαν ἀλλὰ καὶ βιβλία ἔγραψαν καὶ διέδιδον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος (*), ἐνῶ σήμερον αὐτοὶ οὗτοι οἱ φιλελεύθεροι τῆς Βρετανίας πολῖται, πρῶτοι βάλλουσι λίθον κατ' αὐτῆς. Λυπηροτάτη οὐχὶ ὅμως καὶ ἀνερμήνευτος ἀλλοίωσις, ἣτις καὶ ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ ἐν παρόδῳ, καὶ ἐν ἄλλῳ ἐκτενέστερον καὶ εὐδοκίμωτερον ἐστῆλιτεύθη!

Ἀλλὰ σκοπὸν δὲν ἔχω πλέον, τοῦλάχιστον σήμερον, νὰ ὁμιλήσω περὶ τούτου· ναι μὲν δὲν ἀποφεύγω τὴν πάλην εἰ καὶ ἄνισον, ἀλλ' ἀποστρέφομαι τὴν δολιότητα τῶν ἀντιπάλων. Καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἐμέμφθη ὅσακις εἶδον κακοποιούντας τοὺς φίλους· τοὺς ἐτίμησα ὅμως λέγοντας παρρησίᾳ ὅτι λόγον εἶχον τὸ δίκαιωμα τοῦ ἰσχυροτέρου. Τιμῶ τὴν τίγριν ἐπιπίπτουσαν ἐκ τοῦ προφανοῦς καὶ διὰ μίαν κατὰ τοῦ θύματος αὐτῆς, μισῶ ὅμως τὸν λύκον τοῦ μύθου ζητούντα νὰ αἰτιολογήσῃ τὸν καταβροχθισμὸν τοῦ ἀρνίου· οὐδὲ θὰ λησμονήσω ποτὲ ὅτι κατακλυσθεὶσας ἀπὸ ὑπερβορείου; δαιμονικοῦς παρέστησαν ψευδῶς πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν τὰς Ἀθήνας, ὅπως δικαιοῦσιν τὴν στρατιωτικὴν κατοχὴν.

Ἀλλὰ πρὸς τί ἡ σύζευξις τῶν δύο βιβλίων, τοσαύτην ἐχόντων ἡλικίας διαφορὰν; τὴν ἀπόκρισιν εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην θὰ εὕρη καὶ ἄνευ τῆς βοήθειάς μου εἰς τὴν παρούσαν βιβλιογραφίαν ὅστις δὲν βαρυνθῇ νὰ ἐπεξέλθῃ αὐτῇ. Ὁ Δημόκριτος ὠνόμαζε πλειονείαν τὸ πάντα λέγειν, ἐγὼ δὲ προσθέτω καὶ οἴσιν· διότι λέγοντες πάντα, ἐκλαμβάνομεν τὸν ἀναγινώσκοντα εὐθὺς, ἀνίκανον νὰ ἐννοήσῃ οἰκοθεν καὶ τὰ ἀπλούστερα.

Ὁμολογῶ ὅτι, ἐπειδὴ τοῦ πρώτου τῶν ἀναγγελιομένων ποιημάτων παρήλθε πρὸ πολλοῦ ἡ ἐποχὴ,

(*) Περὶ φιλελληνικωτάτου τινὸς συγγράμματος τοῦ λέρου Ἰωάννου Ρούσελ, μεταφρασθέντος καὶ εἰς ἄλλας γλώσσας, ἔγραψεν ἄλλοτε ὁ Spectateur de l'Orient (φουλιάδ. 44—45, τοῦ 1838, σελ. 240.

τῆς ἐπιμιξίας ἐλάλουν τρεῖς γλώσσαις, Ἑλληνικὴν, Λατινικὴν, Γαλλικὴν, ἢ Ἰβηρικὴν (1). Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ ἀλλαγῆ. Οὐδόλως ἀμφιβάλλομεν, ὅτι αὐτὸ τοῦτο συνέβη καὶ ἐν Γαλατίᾳ ἢ Γαλλογαρική. Κρίνομεν εὐλογον νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα τὴν μαρτυρίαν ἀξιοπιστοῦ συγγραφέως, τοῦ ἀγίου Ἰερωνύμου [331-420 M. X.], ἐπισκεψαμένου τὴν Γαλατίαν, καὶ ἐκ τοῦ σύγγυς ἰδόντος τοὺς Γαλάτας. Ὁ ἅγιος Ἰερωνύμος βεβαίως, κατὰ τὸν Λακτάντιον, τὴν ἐκ Γαλλίας μετανάστασιν τῶν Γαλατῶν εἰς Ἀσίαν, ἐπιφέρει ὅτι, ἐγκαταστάνας αὐτοὶ ἀνεμίγησαν μετὰ τῶν Ἑλλήνων· διὸ καὶ Γαλλογαρικοὶ ἐκαλοῦντο. «Hinc utique Galatia provincia, in quam Galli aliquando venientes, cum Graecis se miscuerunt. Unde primum ex regio Gallograecia, post Galatia nominata est (2)» ὅτι ἦσαν ἀγριώτεροι τῶν λοιπῶν ὁμογενῶν αὐτῶν· «Et Galatae (ii) non de illa parte, sed de ferocioribus Gallis sint profecti» ὅτι τέλος, ἐκτὸς τῆς Ἑλληνικῆς κοινῆς; καὶ διαδεδομένης τότε οὗσης καθ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολήν, ἐλάλουν προσέτι καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν διεσθαρμένην γλῶσσαν (3). «Antiquae stultitiae usque hodie manent vestigia. Unum est, quod inferimus, et promissum in exordio reddimus. Galatas excepto sermone, quo omnis Oriens loquitur, propriam linguam eandem pene habere, quam Treviros (4) nec referre, si aliqua exinde corruerint, quum et Aphri Phoenicum linguam nonnulla ex parte mutetur et tempore.» (5). Ταῦτα λέγει περὶ τῆς ἀναμίξεως μετὰ τοῦ ἰθαγενοῦς στοιχείου καὶ τῆς γλώσσης τῶν Γαλατῶν ὁ θεῖος Ἰερωνύμος· πιθανώτατα, ὡς δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ ὅπου τοιαύτη ἐπιμιξία ἐγένετο. Ἢδη κατ' ἐκείνην τὴν χώραν λαλεῖται ἡ Τουρκικὴ, γλῶσσα τῶν κρατούντων, αἱ δὲ τὸ τότε λαλούμεναι Γαλατικὴ, Ἑλληνικὴ, ἔτι δὲ καὶ ἡ Φρυγικὴ ἄρδην καὶ αἱ σύντρεψις ἐξέλιπον (6).

Ἐν Χάλκῃ τῇ 7. Ἰουνίου 1861.

ΜΑΤΘΑΙΟΣ Κ. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ.

7) Συνιστῶμεν τοῖς ἀναγνώσταις τὴν ἀνάγνωσιν ὀλοκλήρου τῆς εἰσαγωγῆς ταύτης τοῦ ἱεροῦ Πατρ. ἐξ ἧς ὄντως πρέπει νὰ θαυμάσῃ τις τὴν τότε θαυμασίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔκτασιν, ἀναλογιζόμενος τὸ ἔξ ὧν οἶοι.

(1) Ἀεὶφανὰ τινὰ τῆς ἀρχαίας Γαλατικῆς ἔμειναν, ὡς εἶπεν ἡμῖν ἐσγᾶτως ὁ ἀξιότιμος Dr. Mordtmann· οἶον, ἡ ἐπαρχία τῆς Ἀγκύρας λέγεται: Naïmana=heimath (=πατρίς Γε.μ. ἴσως δὲ καὶ Κελτιστί) καὶ γράμματα τινὰ ἐπὶ λίθων. Ἀλλὰ περὶ τούτων ἐν τοῖς ἀρεθῆς θεοῦ διδόντος. Περὶ δὲ τῆς συγγενείας τῶν Φρυγῶν καὶ Ἑλλήνων ἴδε ἐν ἄλλοις καὶ τὴν ἀξιόλογον ὑπὸ Ο. Ἀβιλ. (μεταφρ. ὑπὸ Μ. Δήμισα) Ἱστορίαν τῆς Μακεδονίας μέγρι Φιλίππου Μέρ. Β'. Ζ. Σερ. 48—77.

(2) Ὅπερ ὅμως ἐκίνει τὴν χορὴν τοῦ μισίλληνος Σενέκκ λέγοντος «uid sibi volent in mediis barbarorum regionibus Graecae urbes? Quid inter Iudaeos Persasque macedonicus sermo?»

(3) Hieronymi comment. in Epistolam ad Galatas Libr. 11. Cap. III, 425.—«Exd. Migne ἐν Παρισίῳ.»

(4) Ὅπερ ὅμως εὐθέτως (stultitiam) θεωρεῖ ὁ ἱερός ἀνὴρ ἀρὰ γε προῦδλεπε τὰ νῦν;

(5) Περὶ τῶν Τρεβίρων, Κελτικοῦ λαοῦ ἐν τῇ Βελγικῇ Γαλίᾳ ὅρα μὲλλον Conversations—Lexicon 15 Band (Ersic Altheilung) σελ. 184. —ἔτι Bouillet Dictionnaire d'histoire et de Géographie. Paris.

μόνος δε επέζησε του άνωμένου ποιητού ό ένθουσιασμός, τό μηρόσυνον αύτου, επ' έσράτων τών ήμερών, θά ήτο ίσως πολυτέλεια· αλλά έν πρόκειται νά αναλύσω ή νά επικρίνω τά έν αύτῳ δεκαπέντε άσματα, όσον ένθερμος και άν είναι του γράφαντος ό φιλέλλητισμός· τό αξιοσημείωτον εύρίσκεται άλλα χού· άνασκαλεύων τήν έξ όλίγων άλλ' εκλεκτών βιβλίων συγκειμένην βιβλιοθήκην του μακαρίτου άν δ: έσο Λορίτο·, άνδρός; ύπηρετήσαντος, ως γνωστόν, μετά πολλού ζήλου τήν πατρίδα, εύρον μεταξυ άλλων περ έργων έγγράφων, άτινα φυλάττει εύλαβώς ή γήρα αύτου, και αντίτυπον του προκειμένου βιβλίου κομφώ; δεδεμένον. Τά έν αύτῳ δεκαπέντε άσματα, τών όποιων τάς έπιγραφάς θά παρθέσω κατωτέρω, έτονίσθησαν κατ' ήλους ιταλικούς και άγγλικούς, φέτινες; και διά μουσικής σημειογραφίας σημειοϋνται πρό έκάστου αύτων· εις τήν άρχήν δέ του βιβλίου ό ποιητής έταξε χειρόγραφον τήν ύπ' αύτου γινομένην έλληνικήν μετάφρασιν δεκατριών έξ τών άσματων τούτων. ως έξ αύτης φαίνεται, ό γράφας δέν ήτο άμύητος; τήν άρχαίαν ούτε πάντη άγευστος; τής καθ' ήμάς· συνέμιξε λοιπόν και τάς δύο· έξ δέ τής άτέχνου συμμίξεως, τής συναλοιφής; και τής στενοχωρίας; εις ήν άδικόπως εύρίσκετο ένεκα τών μέτρων, προέκυψε τοιοϋτο κρῆμα άλλόκοτον και μάλιστα πρωτοφανές, ώστε ένόμισα ότι και οι περί τά γλωσσικά άσχολούμε·αι και οι περίεργοι θά μ' έγνωρίζον χάριν ότι δέν άφῆκα άγνωστον τό ιδιογενές τέκνον του φιλέλλητος τής Αλδιδόνας υίου.

Με αράφροντες ένταύθα τά άσματα ταύτα, φυλάσσομεν τήν αύτην τάξιν, τήν αύτην στίξιν και τήν αύτην όρθογραφίαν· ό πίναξ έγράφη ύπ' αύτου του ποιητού, ως και ή άφιέρωσις. Οφείλων δέ νά καταδείξω εύγνωμόνας, καθό έλληνα, τόν άκρατον πρός τήν Ελλάδα έρωτα του ποιητού, προσθέτω ότι και διά σχεδ.ογραφημάτων παριστώντων Ελληνίδας εις Θερμοπύλας, και τόν ναύαρχον Μισούλην άγορεύοντα πρός τό πλήρωμα αύτου, εκόσμησε τό σύγγραμμα. Ναί μὲν αι έλληνίδες φέρουσιν άνειμένην τήν έσθήτα, και ό άγένειος και ευθύρην Μισούλης γαυριζά διά τήν φουστάνελαν αύτου· αλλά μη λησμονώμεν ότι τά έξωτερικά σύμβολα καθ' ή ή δυτική Ευρώπη διεκρίνε τόν ήμέτερον άγώνα, και δι' ών εξήτει νά συνδέση τήν άλυσιν τής νεωτέρας γενεάς πρός τήν άρχαιοτέρα, ήσαν οι άπλοικώτεροι τρόποι και τό ένδυμα.

Ίδου ή άφιέρωσις·

α Αμαρτίαις βαρβάρου τινός
εις τήν γλώσσαν Ελληνικήν
και εις τήν τέχνην ποιητικήν
ομολογούμεναι διά τά τέχον
τήν συγχώρησιν
του ευγενούς Γδριωτή »

Ίδου δε και ό πίναξ·

Κατάλογος

» αι ωδικίς ερμηνεύονται από τήν Αγγλικήν διά του αυτού συγγραφέως και αι αυταίς μελωδίαις » εις τας; ερμηνευομέναις και εις τας πρώταις αφομοζονται

- » η έξοδος
- » η απονόστησις
- » η τιμωρία διά Ψαρα
- » Μισουλι ο ναύαρχος μέλλων νά καιη τήν εαυτού ναύη
- » ο γούτης νυκτερεύων
- » η μάνα εις το βρέφος που ευδα
- » οι Σουλιώταις
- » Χαϊδω εις τας Σουλιώτιδες
- » ο χαιρετισμός
- » ωδή εις τον χορόν
- » εις (*)
- » εις τον θανατον Βυρωνος του ποιητού
- » ο πλαρώμετος »

Μετά ταύτα έπονται τά άσματα ως εξής·

η έξοδος

ειρηνης το γ.λυκῶ
πα, τερψίς τ' η ευφρων ;
Χαιρε κυμα τραχῶ
και ποτιος χειμῶν ;

Καγαρι χαιρε συ
βροιτηγορε(ναυτη); —
τιν' αντιον του
θα αξης θάνατε;

α η απονόστησις

Το ρόδον φερε 'πο Σπαρτην,
απο νησορ το κρασι,
'στον αιθερα πόρρω κρεμαστήη
ιδου ναῦν δομοιδε π.λεεί.

εις λιμενα συ, αυρα τ'αχῶ
φερε μεσορ πρηθε παρί·
θά ηχησορ παιαιρικαι
τριγυρω ναυαρχον φωναί.

Χαρά - το φιλημα εραστῶν,
αδελφῶν τ' ασπασμοί,
τις ποτιον - τις με σερατόν
πειρῶν κινδόνευμα.

(*) Εις Κωνσταντινούπολιν. Σ. Π.

ειδορ, έπ.ληξαν, εικαῖν
στολον των βαρβαρων,
ως στρουθοι 'πο ιεραγῶν
εφυγον ταξες των εχθρῶν.

νά ασφαλος ο α.λιενς;
και αργυροειδες
το κυμα θά περαση η ναῦς
του ερου δια νυκτες;—

έλατε, καλει τό σπατι
αυθέτη του ά.λιμιόν.
κρηματα, ζηλω σῆς· ταχῶ
δοτε μας φι.λων ναυτῶν.

η τιμωρία δια Ψαρα

ω Ψαρα, δια σου πικρόν 'στεραγμόν,
νά τιμωροτημε ηλθομεν δερ θρηνωδοί,
μας ξιφος θα σχιση τήν γῶν 'στον εχθρόν,
πριν 'στουτην πετραν σας μνημα τι γ.λυγῆ.

πρωη τουτο κυμα δέν θελει φι.λει
'παγω εις κορμι πολυ φι.λων γε.λῶν,
μας καθοδορ εις σε θα δειξη ταχῶ
Τυρκων με τον αιμα ολον διαφοιτόν.

σας αυραι μαχηφορόν μας το παρι
αι πρηθουσαι φορους οδυην 'στον εχθρόν
θα στείλου, θυγατέρων σας υστερινοί
οι θρηνοι καρδιας θα εκπλήξουν τῶν.

Μισουλι ο ναυαρχος μελλων νά καιη τήν εαυτου ναῦν

κά.λ.λια φι.λοξ νυκτερινη
ας περτη η κερατωδής,
σε πριν ας προσκυνη
η.λιου η ακτις;
ω φι.λοι, θαρετε
πριν δουλευετε; θυμόν
δεν ποτε αφετε
και ορκον προτερόν;—
ορθα τα ματια
σας διδορ λογια,
ναι τουτα
τήν φι.λογα
που ηψα προεχει.

οι Μαραθῶνιοι
δι' αιθερα τρεχουρ
οι π.λ.αι άθαρτοι
νά μας οδηγουρ;
εχθροι χ.λωροι θελουρ
ηραι με αστραπή
παγῶ εις μῆς οδόν
σα.λου που θά αφῆ·

ναι τουτος οιωδός
'πο μῆς θε.λει θαρβῆ
εις αιωρας εχθροῦς
που Ελλάς αν μισῆ.—
Ελλάς δεχου φωνῆν
συ τ', Ερος, υστερήν;
τυν φι.λοι
σημαιετε;
σῆς αφνω αρχην.—
άρα Ε.ληνική
α.λα.λή; πῦρ σθερνου;—
ξιγῶν νά αστραπη
με φι.λων ματι' ομου.

ο ναύτης νυκτερεύων

άφες ξιγη μνηοειδή,
και τῶν σῆμβολων σέβας κερόν;—
ε.λευθεροῦς, νά, προσανδῶ
σέ.λας τοῦτο νυκτεριτόν;
το κυμα μ' αυραρ συμφορεῖ
μορμυρορ με θεια χαρά.
α Ε.λλάς δια »;
α Ε.λλάς άνα »;
και ποτιος ο θυμός βραχει με τοῦτη φωνῶ
ε.λευθέρου.

τό στηθος αν φρισση διά
βρεφος σπητι τε το κερόν,
ε.λις ανωθερ θα αφῆ
χαράν απ' αστερων οδόν.
οι φυ.λακες ε.λευθεριαρ
υμνοῦν διά νυχτα ηπειαν.
ε.λευθερου
ε.λευθερου
ουραγῶν κά.λ.λος γε.λῶ γ.λυκῶ με ομοφωναίαν
ε.λευθέρου.

η μάνα εις το βρέφος που ευδα

υπροῦ φι.λη ψυχη; με μάνα
αγρυπῶ ε.λευθερεῖα·
μην θαμποῦ; α.λα.λή τυχαιρει
περνοῦσ' εις σας αυτία.

σα.λιγῆ ας υποδοτιν ωδῶν
σκιῶν διδη σῆμβολον
Νικη θα σ' εξυπνιση τῶν
θά καμης, φι.λῶν, ηπειαν;

τριγυρω τόν πατέρα δου.λοι
στεκουρ, και που 'βυζανε
στηθος, τρομοῦν, 'φοβουσε χει.λή
ευχη ητο κατάρα.

η ακαθη σου ανθη διδει,
γη αντι φόνου καρπον,

καὶ πολεμος ἰδρῶν ζητεῖ
εἰρηγὴν σου σπαδῶν.

οἱ Σουλιώταις

ποιοὶ μὲ αἰτῶν
ἔς τὴν πέτραν συγγεφῶν
ὡς τι βροντηφορῶν ;—
γὰ Σουλιώταις.

τώρα λογὸν λογὸν
διηγεῖν τρεχούν
ὡς κυμα, γὰ χιτῶν
αφροῦ λογῆς.

τὴν φλόγα γὰ νύφου
ὁ φυλαγῶν μαχῆ
σημαίνει, τοὺς καλεῖ
ὁ στρατηγός.

τῶρ' ἀκουε κνῆδον,
γὰ μάτι φοβερῶν,
ὡς λαμπει γὰ ἀσπρῶν
ὁ σιδηρός.

πᾶ φυγε ἀμαχῶς
κνῆδὸν ἄφες ἔϊφος
κραζει ὁ θάνατος
Τουρκε σ' ἠρωῶν.

Φόβος Ἀλκὴ ἀγα
γὰ σὰς τὰ θρόνια
γὰ τὰ πεπραγμένα
τὰ σὰς τερπονῶν.

Χαίδω εἰς τὰς Σουλιώτιδες

ἀξίαι ἀς ἦθε ἀνδρῶν
ποὺν εὐτελεῖτ' εἰς ἐχθρῶν
σπατι τὸν νιὸν δια τῶν
φυλάγετε;

ἀς τὸ κερατωδὲς πατηθῆ
σεῖς, Ἐλλάδος περιστρεφαί,
ἀγα; ἐχθροὺς ὡς αἰετοὶ
διασπάσετε;

μα τοὺς ὄρκους σιωπηλοὺς;
μα τὰς σκίας εἰς οὐρανοὺς
τῶν παλαι, αὐτὰς ἢ ἐχθροὺς
εἰς τυμβὸν δοτε;

παιὰν τώρα δὲν χορδὴ
ἔϊφος εἶναι δὲν ἰσθός
ἀρτίς γλυκίων φοβεραῖς
σὰς παρέχετε;

σὰς τὸ μάτι ευγενῆ
δι' Ἐλλάδα ἀς δειξῆ
τοῦ ζήλον' σε πατρὶς ἐχθροὺς
μὴν θελοῦν πατεῖ

καθ' ἕνας, ὡς ἀνδρ' ἰδῆ
ἢ τῆς ἐραυτῆς παρασταθῆ
ἀγα ἢ μοῖρα ἢ φυγῆ
μενεῖ ἐχθροὺς.

ὁ χαιρετισμὸς

εἰς πορφύρην θάλασσαν
εἰς εὐλευθέρων τὸ σπατὶ
εἰλα Φραγκε μὰς γὰρ θάσσαν
εἰρηγὴν θελεῖ ζητῆ
σε φυλαγούν ἠρωεῖς
ὡς θεαῖς γὰ μὰς κόραις

τὸ κρασί δὲν εἶναι Χιον
πατουνται τὰ ἀρθῆ
γὰ βίην τὸν πολεμῶν
ἀκουε τὸν φωνῆ
ὁ μὴ Ἐλευθερεῖα
εἰς μὰς γέλα γλυκία

εἰλα εἰς τὸν Μαρθῶνα
εἰς Σαλαμίνα καλοῦν
σε Ἐλλήνων προγόνοι
γὰ θεῖαν τὴν σκίαν
φρῖσσον βοῶν τὸν σάλω
βαρβαροὺς ὡς οἱ πάλαι

ὠδὴ εἰς τὸν χορὸν

εἶπε Τουρκοὺς ἀλάζω
γὰ, εἶμαι Ἡρακλῆς,
καλῆν Ἐλλάδ' ὀπαζῶν
ἴστην οὐρανὸν θάλασσης—

εἰς πορφύρῶν τὸν σάλω
γαῦς ὡς Κυπρίσσα θεα,
ὡς Ἀπολλῶνα με τοξῶν
γὰ ρεὸν μαχατὰ.—

βαρβαροὺς πον ἢ ταξίς
ἔϊφος καὶ λεοντῆ
ἀγα σὺ θὰ παραξῆς
τὴν Ἐλλάδα καλῆ

ὡς γυμφῆν μὲ μαλία
χρυσῆ, με γαρετραγ,
μὲ βίους οἱ τερατὰ
θηρῶν θελοῦν δαμονῶν.

ἀπειλε τούτος, τοξῶν
λοιπὸν ἐκλαξε τῆς,

δεχεται, σπηλι βαρβάρων,
ἢ ἐχετο τοῦ φρυγῆς.

πάτε πάτε Ἐλλήνες
μέχρις ἀγρὰ εἰς σὰς—
μὴ δὲν ὀρῆ καὶ ἀνλωεῖς
παροῦν τὸν ἴπο σὰς ὀργῆς.

εἰς (*)

ἀστερ τῶν πολεῶν;
μέχρις τὸ συγγεφῶν
σπασσε σου χορδῶν,
σ' εἶδεν ἢ γῆ.—
χρεωστῶν γὰ ἐχούν
σε ἀβυσσοί,

ἀρτί ἀνρῶν λομῶς
θὰ σκηψῆ εἰς εἰσὰς,
τοὺς τρεφεῖ ἀπο γὰς
τερψῆν φοβοῦν,
ψυχὰς δαιμονικὰς
ὀλοὶ δεικνούν.

ἀστερ; κνκλῶν νύφου
εἶχες τὸν οὐρανοῦ
ὡς ἀπάτη σὺ
φ.λογοειδῆς
δε αἰθερα ταχῶ
εἶγας ἴπο μὰς.

εἰς τὸν θάνατον Βυρωνῶν τοῦ ποιητοῦ

γὰ ἔϊφος καὶ ἢ λυρῆ τοῦ
ἢ Μοῖρα εσχίσε τὰς χορδαῖς
ἢ Νικῆ ἔθρηνησε πῶς εἶω
δὲν εἶναι γίλος μαχατὰς

εἰδᾶ μὲ σεμνοὺς παλαίους,
τοῦ κλεος μὲ κλεος αὐτῶν
Ἐλλας; ὁ σὺν καὶ ἀλλοτριος
Φραγκος φιλιτατος σου νιῶν.

ὡς πάλαι κλεινῆ, ἐσταθῆς
γὰ ἀσπασῆς τὸν μελωδῶν
ἔνυφωσε σε μελας ἀχλὺς
γὰ θάνατου τὸν ὄμαδον.

εἰ ποὺ θεοὶ ποὺ μὰς ἀμβροσιος
τις φαρμακος ; εἶπες, αὐτῆν
χαμαὶ ἐρριφες, ματαίως
ζητεῖ σε Νικῆ τὴν κωφῆν.

εἶγα ἀλκῆ σου φοβερῆ,
εἶγα ματίου το δεινῶν

(*) Εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὁ τίτλος δὲ εἶναι γεγραμμένος
*γγλωττῆ καὶ διὰ μολυβδοκονδύλου. Σ. Π.

ἢ φλόξ μαχῆς ἦψε πυρὰ
γυξ βαπτει σου τὸ συμβολῶν.

ὁ πλανῶμενος

ἔς τὸ ἱερὸν τὸ παλαιὸν
παίξει ἠλίου ἢ ἀκτίς,
ὡς ἀν Φοῖβον ρεαγικῶν
μὲ τόξον τρεχοντ' εἰδῆς.

γὰ σεληνῆ ἔς τὰ ἀρθῆ
γέλα ὡς θεὰ ρεαγίς,
ὡς Ἐλευθερεῖα μὲ
ὀλαῖς Χαριταῖς καλαῖς.

γὰ ἢ χθῶν τοὺς οὐρανοὺς
μιμείται μ' αἰολαῖς χροαῖς—
δὲν φοβεῖ με θάνατος
ἀν με δέξεται πατρίς.

γὰ; ἀρθος μικρὸν χαμαὶ
βλέπει χαιρῶν ἴπο σκιάς,
ἢ ἡμέρα εὐλευθερῆ
οὕτως χαρὰν φέρει μὰς. »

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ φιλέλληνας Βρετανός· μεταδῶμεν
δὲ ἤδη καὶ εἰς τὸν Γάλλον φιλέλληνα·

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος).

ΣΥΛΛΟΓΗ

λέξεων, φράσεων καὶ παροιμιῶν
ἐν χρήσει παρὰ τοῖς σημερινοῖς κατοικοῖς
τῆς γῆσου Κυθῆρων.

(Συνέχ. ἴδε φυλλάδ. 276, 277, καὶ 278.)

—000—

Ἀποκόπιω. Σημαίνει τὸ ἀπαγαλακτίζω, ἔξ οὗ
εἰ ἀποκοψιάρικο παιδί. » εἰ Ἄρνι ἀποκοψιάρικο »,
ἢ ἄλλο ζῶον, τουτ. νεκρὸν, τρυφερὸν. ἔχει δὲ καὶ
τὴν σημασίαν τοῦ προσδιορίζω τὴν ἀξίαν, ὡς,
εἰ τοῦ ἀπόκοψε τὴν τιμῆ. »

Ἀποκοποῦ. (ἐπίρ). Σημαίνει τὸ, συμφωνῶ ἔργον
τι ἢ οἰκοδόμημα κατ' ἀποκοπὴν ἢ προσδιορισμὸν
τιμῆς, ὡς, εἰ τὸ ἔδωκε ἀποκοποῦ. »

Ἀποκοσκοινίδια (τὰ), λέγονται τὰ ἀποκοσκινι-
σθέντα ἀκῦθαλα.

Ἀποκοπέα (ἢ) ἐκ τοῦ ἀποκοπῶ, λέγεται τὸ λμη-
μά τι. ἔξ οὗ καὶ εἰ ἀπόκοτος ἄνθρωπος », τουτ.
τολμηρὸς ἢ δρακττήριος.

Ἀπαλειφάδι, ἢ ἀπολειφάδι. Καλεῖται τὸ ἀπο-
λειφθὲν μικρὸν μέρος τοῦ σάπνου διὰ νίψιμον. (Ἐ-
σως ἐκ τοῦ ἀπαλείφω). Λέγεται καὶ ἀποσάπνισο.

Απόλυτα και λιγοστά. Τουτ. ὀλίγα εἰσέτι, μικρά πράγματα.

Απολύσει γὰ φ' ῥης. Ἄντι, κινήσου, ἢ τρέξε γὰ φέρει.

Απολυταρία. Λέγεται ὁ χονδρότερος βλαστὸς τοῦ ἀμπελοκλίματος, ὅστις ἀφίεται ἀκλάδευτος ὅπως φέρη καρπὸν βοτρώων.

Απολυτέρω. Ἀπολύω ἐκ τῆς χειρὸς μου ὅπως ἐκσφενδονίσω ἢ ῥίψω σῶμά τι κατὰ τινος. Λέγεται καὶ Ἀσβετουρῶ ἢ Σβετουρῶ. «Νὰ ἀπολυτάρω ἢ ν' ἀσβετουρίζω.»

Απομίας (ἐπίρ.). Ὁλως διόλου, διὰ μιᾶς, παραπολύ.

Αποπάττα (τὰ) καὶ Καταπάττα (ἐκ τοῦ ἀρχ. ὑπόπαστον, τὸ ὑπόστρωμα) ἢ ὑποστάθμη βρευστοῦ τινος.

Απόπλυμα, καὶ ἀποπλύματα (ὡς τὸ ἀρχ.). Τὸ ξέπλυμα, τὸ νερὸν ἐν ᾧ ἐπλήθη τι.

Απόπυρος. Ἄντι τοῦ ὑπόπυρος. Λέγεται ὁ ὑποθερμανθεὶς ἤδη κλίβανος. «Ὁ φούρνος εἶναι ἀκόμη ἀπόπυρος.»

Απορρέφουδι (ἄντι τοῦ ἀπορρίφουδι), καὶ ἀπορρέφουδια. Λέγονται τὰ ἀπορρίφθέντα πράγματα, τὰ ἀποβολιμαῖα καὶ οὐτιδανά.

Αποσβολώνω, καὶ ἀποσβολωμένως (ιδὲ τὴν λεξ. ἀνασβολώνω). «Ἀποσβολώθη» (ἄντι ἀπεσβολώθη) ἢ «ἔμεινεν ἀποσβολωμένος», τουτ. ἔμεινεν ἐκθαμβος. (stupéfait).

Αποσπέρα. Τὴν ἐσπέραν ταύτην, ἢ, ἀπόψε τὸ ἐσπέρα, καὶ ἀποσπερίς, ἢ, ἀποβραδὸς (ἐπίρ.) ση. ἐκείνην τὴν ἰδίαν ἐσπέραν. Ἐξ οὗ καὶ ἀποσπερίζω (ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀρσπερίζω) ἢ, ἀκάμνω ἀποσπερίδα, τουτ. ἐσπερινὴν συναναστροφὴν, βεγγέρα, Soirée.

Αποσπερίτης. Καλεῖται ὁ ἐσπερίος ἀστήρ.

Αποσπερὸς ἢ ἀποσπερὸ μέρος. Τὸ σκιερὸν μέρος τὸ ὑπὸ τοῦ ἡλίου μὴ προσβάλλομενον. Λέγεται καὶ ἀπόσκιος, ἢ ἀπόσκιος (ἄντι τοῦ ὑπόσκιον) τὸ ὑποσκιάζον μέρος.

Αποστομῶ. Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀποστομῶ, κλείω τὸ στόμα. «Τὸν ἀποστομῶσε με τὰ λόγια του», τουτ. τοῦ ἐκλείσει τὸ στόμα. ἔχει καὶ τὴν σημασίαν τοῦ χορταίνω. «Ἀποστομώθη με τὰ φαγητά», τουτ. ἐκορέθη.

Αποτάσσω. ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ ἔχω, ἢ μοῦ ἀπομένει κατὰ τι ὡς τῶν ἀρχ. τὸ ἀποτάσσω, θέτω τι, ἢ φυλάττω ξεχωριστά. «Δὲν ἀποτάσσει τίποτα», τουτ. δὲν ἔχει ἢ δὲν τοῦ ἔμεινε τίποτα.

Αποτακίσμα. Καλεῖται τὸ μετὰ τὴν στροφὴν λυριχοῦ ᾄσματος ἐπαναλαμβάνομενον τμήμα (τὸ ἐπίδιον). «Τὸ ἀποτακίσμα τοῦ τραγουδιοῦ.»

Αποτίρωσις. Καλεῖται ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς τυρινῆς ἐβδομάδος, ὡς ἡ ἀποκρία.

Απογαυοῦδα (τὰ) καὶ Ἀπόφειδα. Λέγονται τὰ ἀπομεινάρια ἢ τὰ λειψανά τῆς τραπέζης, ἢ τὰ ἀποφάγια.

Αποφαίνεται καὶ ἀποφάνηκε (ἐπί τρ. πρ. μόνον) ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀποφάνω, δεικνύω ὡς εἰς τὴν

φρ. «Δὲν τοῦ ἀποφάνηκεν ἡ ἀβρόστια», τουτ. δὲν ἀφῆσεν ἔχειν. Λέγεται καὶ «δὲν τοῦ ἐδείξεν.»

Αποφτοίζομαι. (ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀποφτοέω, ἢ ἐκφτοέω, φοβίζω). «Ἀποφτοίστε, ἢ ἔμεινεν ἀποφτοισμένος», τουτ. κατετρόμαξεν.

Ἀπόχη (ἡ). Εἶδος κυνηγετικῆς ἐργασίης, συνιστάμενον ἐκ στεφάνης δικτυωτῆς στηριζομένης ἐπὶ μακρᾶς ῥάβδου, εἰς ἣν σαγηνεύονται πλεκόμενα τὰ πτηνά, καὶ ἰδίως οἱ ὄρνυες. Τῶν ἀρχ. ἡ ὑποχῆ.

Ἀπόχρονος. Καλεῖται ὁ τελευταῖος χρόνος τῆς ζωῆς τινος. «Εἶναι ὁ ἀπόχρονός του», τουτ. προσεγγίζει τὸ τέλος τοῦ βίου του.

Ἀπύρι. (τὸ) Τὸ κοινῶς καλούμενον θεϊκοκέρει διὰ προσάναμα.

Ἄρα (ἡ) παροξύτονον, ἄντι τοῦ ἀρά. «ἔχει ἄρα καὶ κατάρω», τουτ. εἶναι κατηραμένος.

Ἄρα καὶ πού, (ἐπίρ.) ἢ, πού καὶ πού, κάποτε σπανίως. «Ἄρα καὶ πού γὰ λάχχ.»

Ἀραβαῖσι, καὶ Ῥαβαῖσι. (ἐκ τοῦ ἀρχ. ἄραβος, βρόντος, σύγκρουσις καὶ ῥαβιάσω ῥῆμ. «Τὶ ῥαβιάσι κάνουν»; τουτ. θόρυβον, ταρχήν.

Ἀραγός, καὶ Ἀρμεγός. (λεξ. ποιμην.) Ἄγγειον πῆλινον ὅπου ἀλμύρον καὶ μετακομίζον τὸ γάλα. Λέγεται καὶ καβελάρης. Ἀραγός καλεῖται ἐπίσης ἀσπίον τι δερμάτινον διὰ μεταφορὰν τοῦ γαλακτος.

Ἀργά, καὶ Πρόσαργα (ἐπίρ.) καὶ τὸ ἀργά ση. πρὸς τὸ ἐσπέρα. Ἐξ οὗ καὶ ἀργοτάχι, τουτ. πρωτὸ βράδυ.

Ἀργάζω, ἄντι τοῦ ἐργάζω, ση. τὸ ἐπεξεργάζω καὶ ἄργασμα (ἐργασία) καὶ ἀργαστήρι (ὁ ἐργαλειός). «Τὸ ἀργάστηκε μονημερίς», τουτ. τὸ ἐπεξεργάσθη αὐθημερόν.

Ἀργυροκουδουάτο. Ἐπίθ. τοῦ πουγγίου. «Ἄνοιξε τὸ πουγγάκι σου τ' ἀργυροκουδουάτο», τουτ. Τὸ πουγγίον ἐντὸς τοῦ ὁποίου κωδωνοῦν, ἢ ἡχοῦν τὰ ἀργύρια.

Ἀρίδα. (ἡ) Ἡ κνήμη, κοιν. ἢ ἀντζα. «Ἐξάπλωσε τὴν ἀρίδα του.»

Ἀρίφνητος καὶ Ἀρίφνητα. Ἴσως ἐκ τοῦ ἀριθμητος ἢ ἀναριθμητος. ἔχει ἀρίφνητα πράγματα, δηλ. πᾶμπολλα, ἢ ὁρρετὸν ἀριθμὸν.

Ἀρηλα (ἡ), καλεῖται ἡ πλάξ τοῦ μνήματος, ἢ, τὸ κενοτάφιον.

Ἀρκουδιζει. (ἐπίρ. τρ. πρ.) «Τὸ μωρὸ ἀρκουδιζει», τουτ. ἀρκουδοβατεῖ, ἢ βαδίζει τετράπονον ὡς ἡ ἄρκος (ἀρκούδα).

Ἀρμάλατσο (τὸ). Καλεῖται ἡ ἄλμη ἐξ ἁλατος, ἢ κοινῶς σαλαμούρα, (ἐκ τοῦ ἀρχ. ἄλμη ἢ ἄρμη) ἁλάτσι, τὸ ἄλς.

Ἀρμεριστάρη. Εἶδος θαλασσίου ζαορύτου, ἢ ὁ στρακοδερματός κοχλιοειδούς, ἐπιπλέοντος ἢ ἀρμενίζοντος ἐν εἶδει ἰστιοφόρου πλοιαρίου. Παρὰ τοῖς φυσικοῖστορικοῖς καλούμενον Ναυτίλος ἢ Ἀργοναύτης.

Ἀρμίδε, καὶ Ἀρμοῖ (πληθ.). Ὁ ἄρμος τῶν δακτύλων, ἢ κλειδώσις, ἢ συ. αρμογῆ.

Ἀρνακὸ (τὸ). Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀρνακίς-δος. Τὸ δερμα τοῦ ἀρνίου.

Ἀρτεσία καὶ Ἀρτυμή (ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀρτύω, ἢ ἀρδεύω) ση. τὸ ἄλς. «Ἀρτεῦθη ὁ ἀβρόστος.» Λέγεται ὅταν ἐπιτρέπεται ὁ ζωμός, ἢ ἄλλη κρεατίνη τροφή πρὸς τὸν ὑπὸ ἀνάβρωσιν διατελοῦντα ἦδη.

Ἀρχοτολόγῳ. Τὸ ἀρχοντολόγι, ἢ ἀριστοκρατία ἐξ οὗ καὶ ἄρχος ὁ ἄρχων, ὁ κύριος ἢ εὐγενής, καὶ ἀρχοτάνθρωπος, ὁ εὐγενής καὶ περιποιητικός, καὶ ἀρχοτομάχος, ὁ μισῶν τοὺς ἀρχοντας ἢ εὐγενεῖς, καὶ ἀρχοτοσέρνει, τουτ. κατατάγει ἐξ εὐγενῶν.

Ἄση, καὶ Ἄσημε. Κατὰ συγχοπίν, ἄντι τοῦ ἄφες καὶ ἄφε; με, τουτ. ἀφῆσέμε. Ἄς τα, ἄντι ἄφες τα, καὶ ἄς τοις, ἄντι ἄφες τον.

Ἀσκέλουρο (τὸ). Μέτρον ἀποστάσεως ὅσον ἐκτείνεται τὸ σκέλος ἀνδρός. ἀσκέλουρο λέγεται καὶ τεμάχιον πετσίου, τοῦ αὐτοῦ μήκους πρὸς κατασκευὴν ὑποδημάτων.

Ἀσκαρβουρίζω. Λέγεται ἐπὶ ἀνθρώπου ἢ ἵππου, παρωργισμένου καὶ φουσκόνοντος τοὺς ῥώθυνας. Λέγεται καὶ ἀσκαρβου.

Ἀσκαύλι (τὸ). Ὀργ. μουσικὸν τῶν ποιμένων, τὸ κοινῶς καλούμενον ἀκοτοσαμπούνα, ἢ καΐδα. (παρ. ἐκ τοῦ ἀσκάς καὶ αὐλός).

Ἀσκέλλα, ἢ σκίλλα. κοιν. σκιλλοκρομούδα (squille).

Ἀσκέταμος. Εἶδος φυτοῦ.

Ἀσκόλυμπος, καὶ πληθυντικῶς, οἱ ἀσκούμφοι. Ὁ σκόλυμος τῶν ἀρχαίων (εἶδος φυτοῦ ἀκανθώδους). Ἀγρίακινθ, ἢ ἀγριολάχανα τρωγόμενα οὕτω καὶ ἐν Μυκόνῳ.

Ἀσκός. Καλεῖται τὸ ἀσκουεῖδες καὶ εἰσέτι ἀτελὲς τεχθὲν ὦν τῆς ὄρνιθος.

Ἀσκοτυπῶ, καὶ ἀσκοτυμπαρίζω. Λέγεται ὅταν ῥίπτῃ τις κατὰ γῆς μὲ ὄρμην σῶμα ἀνθρώπου ἢ ζώου.

Ἀσοῦσομος. Λέγεται ὁ ἔνεκεν ῥυπαρότητος καταντήτας ἄμορφος.

Ἀσπάλαθος. Ἀκανθώδες φυτόν. Τὸ πάλαιον τῶν ἀρχαίων.

Ἀσπέρδουκλας. Εἶδος φυτοῦ. Ὁ ἀσπέρδελος τῶν ἀρχαίων, κοινῶς, τὰ σφενδούλλα ἢ ἀγριοκρόμμυα.

Ἀσπρόη (ἡ). Καλεῖται εἶδος λευκοειδούς γῆς, ὡς καὶ Κοκκινόη λέγεται ἐτέρου εἶδους ἐρυθρώδους γῆς.

Ἀστράκι. Λέγεται τὸ κοπανισμένον ὄστρακον, πρὸς χρῆσιν τῶν τεκτόνων, καὶ πρὸς διατήρησιν τοῦ σίτου.

Ἀσταχολογῶ, ἄντι τοῦ σταχυολογῶ. Λέξις ἀγροτικὴ σημαίνουσα τὸ συλλέγω τοὺς ὄπισθεν μείναντας ἀβερίστους στάχεις.

Ἀστέρας καὶ ἀστρίτης. (Ἴσως ἄντι τοῦ γαστρίτης). Καλεῖται εἶδος γαστραλγίας τῶν ἵππων, ἢ βοῶν, λέγεται δὲ καὶ Στρόφος, ὡς ἡ ἀρχαία λέξις. «Τὸ ἐπλάσε στρόφος», ἢ «ἔχει ἀστέρα», κοιλόπονον.

Ἀστογία. Λέγεται ἡ ἀφορία τῆς γῆς, καὶ ἀκαρπία, καὶ ἀστογος ἢ ἀστοχη γῆς, ἢ ἀγονος καὶ μὴ φέρουσα καρπὸν.

Ἀστροφεγγία (ἡ), λέγεται ὅταν λάμπουν οἱ ἀστέραι κατ' αἰθρῶν νύκτα.

Ἀσυστατος. Ὁ ἀστατός, ὁ μὴ ἔχων σύστημα ἢ τάξιν. «Ἀσυστατος καὶ ἀνάλατος», λέγεται καὶ ἀυστασία ἢ ἀκαταστασία ἢ ἀταξία εἰς τὰς ὑποθέσεις.

Ἄτελος. Ὁ ἀτελής, ἢ ἀδύνατος. «Ἄτελο πρᾶγμα» ἢ Ἄτελο πανί, τὸ μὴ διαρκές. «Ἄτελο βρέφος» τὸ μὴ ἐντελές τεχθὲν, ἢ τὸ ἀσωστο παρ' ἄλλοις.

Ἄτσαλος, ὁ ῥυπαρὸς (ἴσως ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἄτχ, ἀχάλεος) καὶ ἄτσαλλίαις, ἀκαθαροίαι.

Ἄτσαλόγλωσσος, σημαίνει τὸ ἀθυρόγλωττος, ἢ ἀθυρόστομος. «Τὶ ἄτσαλόγλωσσος ἀνθρώπος», δηλ. κακόγλωσσος (ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀτάσθαλος).

Ἄτσαλας (ὁ) Καλεῖται παρὰ τοῖς γεωργοῖς ἡ σκληρὰ καὶ πετρώδης καὶ δυσέργαστος γῆ.

Ἄυγερινός. Ὁ ἐωθινὸς ἀστὴρ. «Ἐράνη» ὁ αὐγερινός. τουτ. τὸ ἀστρο τῆς αὐγῆς.

Ἀυλάκι (τὸ) καὶ αὐλακέα. Ἡ χαρραχθεῖσα αὐλαξ ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ, ἐξ οὗ καὶ αὐλακίζω (sillonner). «Ἐβλεπε τὸ νερὸ στὸ αὐλάκι», φρ. σημαίνουσα τὴν ἐπιχειρήσιν καὶ ἐξακολούθησιν, ἢ πρόοδον, ἔργον τινός.

Ἄυλος, ἢ αὐλο πρᾶγμα, λέγεται τὸ λεπτότατον καὶ λίαν ἀτελὲς ἢ τὸ μὴ διαρκές καὶ ἄτελο (ιδὲ ἄτελο).

Ἄυλοσκι (τὸ) ἴσως ἄντι τοῦ αὐλοσκιός. Καλεῖται μικρὸς τις σωλὴν ἐν τῷ ληνῷ πρὸς ἐκροὴν τοῦ οἴνου. Αὐλός λέγεται καὶ ὁ σωλὴν τοῦ ἀμβυκος.

Ἄυλίμοιός. Ἴσως ἄντι τοῦ Εὐλίμενος. Καλεῖται ὁ ἐν Κυθήροις παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λεγόμενος Φοινίκιος λιμὴν. Ἰτ. Porto S. Nicolò.

Ἄυλοκαῖκι. Καλεῖται τὸ ἡμίον τῆς ξηρᾶς κολοκύνθου (calebasse, courge), δι' ἧς ἀντλείται τὸ ὕδωρ ἀλλαχοῦ ἀγκλί, (ιδὲ Καῦκος καὶ Καφί).

Ἄυτοῦ (ἐπίρ. τόπου) ἄντι τοῦ αὐτόσε. Ἐν χρῆσει καὶ παρὰ Σορ. Οἶδ. Κολον. 5. 192. Λέγεται καὶ αὐτοῦδᾶ, καὶ ἐτοῦδᾶ, δηλ. αὐτόθι. εἰς αὐτὸ τὸ μέρος αὐτοῦ καὶ ἐτοῦ (προσω. ἄντων. ση. τὸ σὺ, ἢ ἐσύ).

Ἄυτραίς, (πληθυντικῶς) αἱ ἄρθαι. Νόσημα τοῦ στόματος κολλητικόν, ἐξ οὗ ἴσως καὶ ἡ φρ. «Ἐπλάσεν ὡτάν τὴν ἄρτρα».

Ἄφαρίζω, καὶ ἀφρνίζομαι. ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ λερόνω, βρωμίζω (Souiller infecter, salir). «Ἀφρνίστη, ἢ ἀφρνίστηκε τὸ παιδί» ἢ «ἀφρνίστηκε τὸ παιδί» ἢ ἀφάνησε τὰ ῥοῦχά του. «Εἶναι ἀφρνισμένο».

Ἄφαλιός, ἄντι τοῦ ἀμφαλός (ombilic).

Ἄφανός, ἄντι τοῦ φανός. Τὰ πυρά. Ἄφανοὶ καλοῦνται τὰ κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Λαμπαδάρι ἀναπτόμενα πυρά.

Ἄφεντία, ἄντι τοῦ αὐθεντία. Σημαίνει ἐξουσία, ἀρχή. Ἐξ οὗ ἡ φρ. «Ἐξω ἀπὸ Θεοῦ καὶ ἀπ' ἀφεντίας», τουτ. ἐκτὸς ἀνυπερβλήτου ἐμποδίου ἐξ ἀνωτέρας δυνάμεως προερχομένου.

Αφορμάρης. Ο δύστροπος άνθρωπος. α Αελός και αφορμάρης ν.

Αφορμής (τρ. προσ.) Σημ. τὸ ἐρεθίζω, φλογίζω. α Αφορμητε τὸ πόνεμα, τουτ. ἔλαβεν ἐρεθισμόν, ἢ ἐξωγκώθη.

Αφοῦρα (ἢ) τὸ ἐξόγκωμα. α Κάνει ἀφοῦρα ν, φουσκώνει, ἐξογκούται.

Αφοῦσα (ἢ) και ἀφοῦσαις (πληθυντικῶς) Στενοχορία, κοινῶς λαχάνισμα. α Ἐχει ἀφοῦσαις ν. Λέγεται ἐπὶ ἀνθρώπου πυρέσσοντος, ἢ ἀσθμαίνοντος ἐκ τοῦ ὑπερβολικοῦ καύσωνος.

Αφράτος. Εὐθρυπτος. α Λεμόνια ἀφράτα. α Ἀμύδαλα ἀφράτα ν.

Αφωρόλαλος, ὁ ἐμβρόντητος. α Ἐπεσε ἀφωρόλαλος ν. α Ἐμεινε ἀφωρόλαλος ν.

Αχαρος, ἀχαρη, ἀχαρο. Ἄνευ χαρᾶς. Τάλας, δυστηχῆς.

Αχαμνός. Ἀπαλός, μαλακός (μου). Ἐξ οὗ και ἀχαμνοσύνη ἢ διάρροια, ἢ εὐκοιλίότης. Ἀχαμνά (ἐπίρ.) εἰς χείρονα κατάστασιν.

Αχεραπία (ἢ) και ἀχεράδα. Καλεῖται ἡ δεσμὴ τῶν θερισθέντων σταχύων, ἢ ἡ ἀχυροδέσμη.

Αχιναῖος. Λέγεται ὁ ἐχίνος, ὁ παρ' ἄλλοις ἀχινίδος.

Αχλάδα (ἢ) Καλεῖται ἡ ἄγριαπιδέα παρ' ἄλλοις ἀγγορισιᾶ, ὁ δὲ καρπὸς λέγεται ἀχλάδι. Τὸ ἀγριαπίδον, ἢ ἀγγοριτσι.

Αχλαδόκαμπος δὲ, ὁ ἐξ ἀχλάδων κατάφυτος κάμπος.

Αχλαδοκεντέα και ἀχλαδοκενταῖς. Λέγονται αἱ ἀραιῶς και ἀήλιως ἐρραμμένα βελονοκενταῖς ὑφάσματα, ἢ βαψίματα τινός.

Αχνα και Αχναῖα (ἢ ἀχνη, ἢ, ἡ πνοή τοῦ στόματος.) Ἐξ οὗ και ἡ φράσις· α δὲν ἔβγαλε ἀχνα, δηλ. δὲν ὠμίλησε ποσῶς (μεταφ.)

Αχνάρι και χνάρι. Τὸ ἰχνάριον (la semelle du soulier). α Ἐκοψε ἀχνάρι ν (ἢ μέτρα) διὰ ὑποδήματα, ἢ, διὰ φόρεμα, ν κτλ. Ἀλλαχοῦ, Τυπάρι. (modele.)

Αχνός (ὁ) ἢ ἀχνη τῶν ἀρχ. — Καλεῖται ἡ λεπτοτάτη κόκκις τοῦ κοσμησμένου ἀλεύρου (fleur de farine.) Λέγεται και ἀχνα ἢ ἀχνός, ὁ ἀτμός τοῦ ζέοντος ὕδατος. Ἐξ οὗ και ἀχνίζω ἢ ἀχνίζομαι, και ἀχρισμα (fomentation.)

Αψιφέα (εἰδ. βοτ. ιατρ.) ἢ ἀψινθέα, ἢ τὸ ἀψίνθιον.

Αψύθυμος, ἀντὶ τοῦ ἀψύθυμος, ὁ ὀξύθυμος. Και ἀψύς λέγεται ὁ δριμύς. α Τὸ ξύδι εἶναι ἀψύ, τετράψυ, ν τουτ. δριμύτατον.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

—οοο—

Ἐλλόγιμε Κύριε.

Ἐλθὼν πρό τινος εἰς Ἑλλάδα χάριν ἐμπορικῶν

ὑποθέσεων, περιήλθον διάφορα μέρη τῆς τε Πελοποννήσου και τῆς Στερεᾶς, καθὼς και τὰς κλεινάς Ἀθήνας.

Ἐπειδὴ δὲ και τοὶ ζητήσας νὰ ἰδῶ ἡμᾶς δὲν τὸ κατώρθωσα, λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ σᾶς στείλω ἐγκλειστῶς ἐπιγραφὰς τινὰς τὰς ὁποίας ἀντέγραψα εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος· και τίνα μὲν ἀξίαν ἔχουσιν ἀγνοῶ, νομίζω ὅμως ὅτι εἶναι ἀνέκδοτοι.

Τὰς ὑπὸ στοιχ. Α και Β εὑρον εἰς Γύθειον εἰς δύο χωριστὰς πλάκας ἐκτισμένους, εἰς τὴν νότιον πλευρὰν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ἔχουσι δὲ οὕτω κατ' ἐμέ· ἢ ὑπὸ στοιχ. Α. α Ἡ πόλις ἢ Γυθειῶν Πεδοικαίαν Μαρούλαιαν τὴν ἀξιολογωτάτην και εὐεργέτιν ἀδελφὴν Ἀμινιδίου Δαμοκράτους τοῦ εὐεργέτου. β Ἡ χρονολογία—ἀπὸ Διοσκουρέων χρονολ. Ἀφρακλέους ἐπὶ Ἐφορών, ἔχει σημεῖον τελείας, ἀλλὰ τελειώνει αὐτοῦ; Ξεναρχίδα τοῦ Δαμίππου ΗΙΟΥ (υἱοῦ;) Καλλιστράτου, Λέοντα τοῦ Λυσικράτους, Τυσιμόντου Ἀπολλοράνου τοῦ Ἀπόλλωνος, ταμειούοντος Σεπτομίου Πρωτογένους προίκα. Γῆς δὲ ὑπὸ στοιχ. Β. ἢ ἀρχὴ ἐλλείπει, διότι φαίνεται μία γραμμὴ μὲ γράμματα ἡμικομμένα ὑπὲρ ἐκείνην ἀφ' ἧς ἤρχισα τὴν ἀντιγραφὴν Ἀναγινώσκειται δὲ ὑπ' ἐμοῦ οὕτω·

α Τὸν δᾶμον ὅπως ἐπισκευάσωσιν ἐκ τῶν ἰδίων βίων τὸ ἱερὸν τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ποτὶ τὴν ἀγορὰν ἐκ παλαιῶν ὄντος κα και ἐπισκευάσωσιν δαπάναν και ἐξοδον μεγάλην ποιούμενοι ἐκ τῶν ἰδίων βίων ἕνεκα τοῦ και τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς τηρεῖν δίκαια και τὴν ἰδίαν πατρίδα ἐρ' ὅσον ἐν δυνατῷ συναύξειν· δίκαιον δὲ ἐστὶν και τὸν ἀμετερον δᾶμον τὴν τῶν προγεγραμμένων ἀνδρῶν προαίρεσιν συναύξειν χάριτι τὴν προθυμίαν αὐτῶν ἀμειβομένοις αὐτῆ ἔσται κεχαρισμένα και τοῖς διδοῦσι και τοῖς λαμβάνουσι. Ἐν πολλοῖς δὲ και ἑτέροις καιροῖς και μέρεσι τοῦ βίου ἑαυτοῦς ἐπιπέδωκαν εἰς τὸ παντὶ τρόπῳ τὴν τε πόλιν και τοὺς πολίτας εὐεργετῆν οὐθένα καιρὸν ὑπερτιθέμενοι πρὸς τὸ διὰ παντός ἀγαθοῦ παραίτιος γενέσθαι τοῖς ἅπασιν· δι' α ἔδοξε τῷ δήμῳ ἐν ταῖς μεγάλαις ἀπελλαῖς· εἶναι τὸ ἱερὸν τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος Φιλήμονος τοῦ Θεοξένου και Θεοξένου τοῦ Φιλήμονος τῶν πολιτῶν ἀμῶν και εἶναι αὐτοὺς ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνος και ἐγγόνους αὐτῶν ἀεὶ διὰ βίου και εἶναι παραδόσιμον τὸ προγεγραμμένον ἱερὸν τοῖς ἐγγόνους αὐτῶν ἀεὶ διὰ βίου και εἶναι αὐτοῖς τὰ τίμια και φιλόνηρωπα πάντα ὅσα και τοῖς ἄλλοις ἱερεῦσιν τῶν κατὰ γένος ὑπάρχει, και ἔχειν αὐτοὺς τὴν ἐξουσίαν τοῦ τε ἱεροῦ και τοῦ θεοῦ και τῶν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ πάντων προστασίαν ποιουμένων και ἐπιμέλειαν καθὼς ἂν αὐτοὶ προαιρῶνται, οἱ δὲ ἔφοροι οἱ ἐπὶ Κλεάνορος τούτου τοῦ νόμου ἀντίγραφον εἰς τὰν . . . λίθινον γράψαντες ἀναθέτωσαν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος Α δὲ δαπάνα ἐκ τὰς πόλεως ἔστω.

Τὰ ὑπὸ σημ. Γ. Α. και Ε. ἀντέγραψα εἰς Σπάρτην. τὰ ν Ζ, Η, και Θ εἰς Δελφούς. (εἰς τὸ Καστρί.)

Ἰγναίνετε ὅπως ἡμέτερος. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΩΣ ΦΟΝΤΙΕΡΟΣ.

Στοιχ. Α.

Η ΠΟΛΙΣ Η ΓΥΘΕΑΤΩΝ ΠΕΛΟΥ ΚΑΙ ΑΝΝΙΑΡΥΛΑΙ ΝΑΝ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΩΤΑΤΗΝ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΙΝ—ΑΔΕΛΦΗΝ ΑΝΗΗΝΔΙΟΥ ΔΑΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΤΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ < ΛΘ < ΑΠΟ ΔΙΟΣΚΟΥΡΩΝ < ΜΑ < ΑΦΗΡΑ ΚΛΕΟΥΣ < ΕΠΙ ΕΦΟΡΩΝ ΞΕΝΑΡΧΙΔΑ ΤΟΥ ΔΑΜΠΠΟΥ < ΗΙΟΥ ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ < ΛΕΟΝΤΑ ΤΟΥ ΔΙΣΚΡΑΤΟΥΣ < ΙΩΣΙΜΘΟΥΣ ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΟΥΣ ΤΟΥ ΑΠΟΚΝΟ ΤΑΜΕΥΟΝΤΟΣ ΣΕΠΤΟΥ ΜΜΙΟΥ . . . ΟΤΟ ΓΕΝΟΥΣ ΠΡΟΙΚΑ

ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΕΙΣ ΤΑ ΑΝΔΙΘΙΝΑΝ ΓΡΑΨΑΝΤΕΣ ΑΝΑΘΕΤΩΣΑΝ ΕΙΣ ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΤΟ ΤΟΥ Α ΠΟΛΛΩΝΟΣ ΑΔΕΛΑΠΑΝΑΕΚΤΑΣ ΠΟΛΕΩΣ ΕΣΤΩ

Στοιχ. Β.

ΟΝΔΑΜΟΝΟ ΠΩΣ ΒΗΣΚΕΥΑΣΩΣΙΝ ΝΙΔΙΩΝΒΙΩΝΤΟ ΙΕΡΟΝ ΤΟ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΑ ΣΤΟΥ ΠΟΤΙΤΑΙΑΓΟΡΑΙΟ ΔΙΗΝΕΚΠΑΛΑΙΩΝ ΟΝΩΚΑΤΗΡΕΙΜΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΑΣΩ ΙΝΔΑΠΑΝΑΝ ΚΑΙ ΕΞΟΛΟΝ ΜΕΓΑΛΑΝ ΠΟΙΟΥ ΕΝΟΙΕΚΤΩΝΙΔΙΩΝ ΒΙΩΝ ΕΝΕΚΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΘΕΟΥΣ ΤΗΡΕΙΝ ΔΙΚΑΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΕΦΟΣΟΝ ΕΝΔΥΝΑΤΩΣΥΝΑΥΞΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΟΝΔΑΕΕΣΤΙΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΜΕΤΕΡΟΝ ΔΑΜΟΝΤΑ ΝΤΩΝ ΠΡΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΠΡΟΑΙΡΕ ΣΙΝΣΥΝΑΥΞΕΙΝ ΧΑΡΙΤΙ ΤΑΝΠΡΟΘΥΜΙΑΝ ΑΥΤΩΝ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΟΥΣ ΑΤΙΣΕΣΤΑΙ ΚΕΧΑΡΙΣΜΕΝΑ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΔΙΟΥΣΙ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΔΑΜΒΑΝΟΥΣΙΕΝ ΠΟΛΛΟΙΣ ΔΕ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΙΣ ΚΑΙΡΟΙΣ ΚΑΙ ΜΕΡΕΣ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΕΑΥΤΟΥΣ ΕΠΙΔΕΩΚΑΝ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΝ ΤΗΤΡΟΠΩΙΤΑΝ ΤΕΠΟΝΝ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΑΣ ΕΥ ΕΡΓΕΓΕΙΝΟΥΘΕΝΑ ΚΑΙΡΟΝ ΥΠΕΡΤΙΘΕΜΕΝΟΙΠΡ ΟΣ ΤΟΔΙΑΠΑΝΤΟΣ ΑΓΑΘΟΥ ΠΑΡΑΙΤΙΟΙ ΓΕΝΕ ΣΘΑΙ ΤΟΙΣ ΑΠΑΣΙΝ ΔΙΑ ΕΛΘΕΕ ΤΩΙ ΔΑΜΩΙ ΕΝΤΑΙΣ ΜΕΓΑΛΑΙΣ ΑΠΕΛΛΑΙΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΤΟ ΤΟΥ Α ΠΟΛΛΩΝΟΣ ΦΙΑΗΜΟΝΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟ ΕΝΟΥ ΚΑΙ ΝΟΥ ΤΟΥ ΦΙΑΗΜΟΝΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΜΩΝ ΚΑΙ ΕΙ ΝΑΙ ΑΥΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ ΓΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΚΑΙ ΕΓ ΓΟΝΟ ΙΣ ΑΥΓΩΝ ΑΕΙΔΙΑΒΙΟΥ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙ ΜΟΝΙ ΠΡΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΝ ΙΕΡΟΝ ΤΟΙΣ ΕΓΓΟΝΟΙΣ ΑΥ ΤΩΝ ΑΕΙΔΙΑ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΣΙΝΑΙ ΑΥΤΟΙΣ ΤΑ ΤΙΜΙΑ ΚΑΙ ΦΙΑΑΝ

ΘΡΩΠΑΠΑΝΤΑΟΣΑ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΔΑΝΟΙΣ ΙΕΡΕΥ ΣΙΝ ΤΟΝ ΚΑΤΑ ΓΕΝΟΣ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΙ ΕΧΕΙΝ ΑΥΤΟΥΣ ΤΑΝΕ ΖΟΥΣΙΑΝ ΤΟΥ ΤΕ ΙΕΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝΑ ΠΟΤΟΥ ΙΕΤΟΥ ΨΑΝΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑΣΙΑΝΠΟΙΟΥΜΕ ΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΝ ΚΑΘΩΣΑΝΑΥΤΟΙΠΡΟΑΙ ΡΩΝΤΑΙ ΟΙ ΔΕ ΕΦΟΡΟΙ ΟΙ ΕΠΙ ΚΛΕΑΝΟΡΟΣ ΤΟΥ ΤΟΥ

Στοιχ. Γ.

ΓΙΠΠΟΝ ΓΙΠΠΟΥ ΕΑΛΛ ΕΥΟΜΕ ΛΩΣΚΑ ΣΥΑΡΧΟΥΝ ΛΟΥΥΧΩΣ Π ΔΕΒΑΜΕΝΟ ΝΑΔΩΜΑΣΕΚ)ΝΑΣΙΚΡΑΤΟ ΡΕΟΣ ΤΟΝ ΣΕΒ

Στοιχ. Δ.

Η ΠΟΛΙΣ ΣΕΚ ΠΟΜΕΠΙΚΤΑΝ ΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΑΓΑ < ΘΟΝ ΚΑΙ ΕΥΣΕΒΗΠ ΠΑΡΧΗΝ ΚΑΙ ΑΓΩΝΟ ΘΕΤΗΝ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕ ΡΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΑΛΛΑ ΠΑΝΤΑ ΚΑΑ ΠΟΛΕΙΤΕΥΣΑΜΕΝ ΠΡΟΣΔΕΒΑΜΕΝΟΝ ΤΟΑΝΑΛΩΜΑΤΟ ΣΥΝΑΡΧΩΝΑ . . .

Β

Στοιχ. Ε.

ΧΡΗΣΤΕ ΧΑΙΡΕ ΒΙΩΣΑΣ ΕΤΗ Π

Στοιχ. Ζ.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΥ ΘΕΣΣΑ ΛΟΣ ΔΑΡΕΙΣΑΙΟΣ ΠΕΛΑΣΓΙΩΤΗΣ ΕΤΩΝ ΙΗ ΗΡΩΣ

Στοιχ. Η.

ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ ΤΩΝ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΩΝ ΕΚΤΩΝ ΤΟΥ
ΘΒΟΥ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΦΛΑΟΥΠΟΥΣΩ
ΚΛΑΡΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΝ ΤΗΝ ΒΥΒΛΙΟΘΗΚΗΝ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΕΝ

Στοιχ. Θ.

ΔΕΛΦΟΙ ΕΛΩΚΑΝΝΙΚΟΔΗΜΩΝΙΚΑΡΧΙΑΟΥ
ΜΕΣΣΑΝΙΩ ΑΥΤΩΙ ΚΑΙ ΕΚΓΟΝΟΙΣ
ΠΡΟΞΕΝΙΑΝ ΠΡΟΜΑΝΤΕΙΑΝ ΠΡΟΞΕΡΙΑΝ
ΠΡΟΔΙΚΙΑΝ ΔΕΥΣΙΑΝΑΤΕΛΕΙΑΝ ΠΑΝΤΩΝ
ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΜΑΓΑΚΛΕΟΥΣ ΒΟΥΛΕΥΟΝΤΩΝ
ΚΡΑΤΙΔΑ ΑΡΙΣΤΟΜΑΧΟΥ ΑΡΧΙΑΔΑ

Ο ΣΑΛΠΗΓΚΤΗΣ Η ΨΟΦΙΑΣ.

(Agami, oiseau trompette (Psophia crepitans).)

—οοο—

Τὸ πτηνὸν τοῦτο τὸ ὑπὸ Κυβιέρου καταταχθέν
εἰς τὴν τάξιν τῶν *geranōw* καὶ τὴν κλάσιν τῶν
μακροτάρων, δὲν ἔχει ἀκριβῶς ὅλους τοὺς τῆς κλά-
σεως ταύτης χαρακτήρας, καθὼς δὲν ἔχει οὔτε ὅ-
λους τοὺς τῆς κλάσεως τῶν *ἀλεκτρονοσειδῶν*, εἰς τὴν
κατέταξαν αὐτὸ ἄλλοι φυσιογράφοι, ἀλλὰ μᾶλλον
παριστᾷ ἀνώμαλόν τι μίγμα χαρακτήρων μὴ ἰδιό-
ζον εἰς μηδεμίαν τακτικὴν κλάσιν· τούτου ἕνεκα ἀ-
ποτελεῖ εἰδικὴν, μέσην ἵνα οὕτως εἴπω, ἢ *μεταβά-
σεως* (de transition) κλάσιν. Τὸ ῥάμφος, αἱ πτέρυ-
γες καὶ ἡ οὐρά αὐτοῦ ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ τῶν ἀ-
λεκτρονοσειδῶν, οἱ δὲ πόδες πρὸς τοὺς τῶν μακρο-
τάρων, ὥστε οὐδ' εἰς τὴν μίξιν οὐδ' εἰς τὴν ἄλλην
τῶν κλάσεων τούτων δύναται κατ' ἀκριβείαν νὰ κα-
ταταχθῆ ἔχει δὲ ῥάμφοις χρώματος ὑποπρασίνου, ὁ
φθχλμούς ξανθομελίανους καὶ περικυκλωμένους ὑπὸ
σαρκώματός τινος ὑπερύθρου. Βραχέα καὶ βοστρυ-
χοειδῆ πτερά καλύπτουσι τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ δύο
σχεδὸν τρίτα τοῦ ἄνω μέρους τοῦ λαίμου αὐτοῦ,
ἐνῶ τὸ ὑπόλοιπον καλύπτεται ὑπὸ μακρῶν καὶ εὐ-
θέων πτερῶν χρώματος ἰώδους καὶ τείνοντος πρὸς
τὸ μέλαν. Τὸ ἄνω μέρος τοῦ στήθους καλύπτεται
ὑπὸ ὠραίων λίαν στιλπνῶν καὶ πολυχρῶμων πτερῶν,
ἐνῶ τὸ κάτω εἶναι πάντη μελανόν, ὡς μελανόν
εἶναι καὶ τὸ ἄνω μέρος τῆς ῥάχως· τὸ δὲ ἐν τῷ
μέσῳ τῆς ῥάχως εἶναι πυρρὸν, καὶ τὸ κάτω τεφρό-
χρον. Ἡ οὐρά οὕτω μικρὰ καὶ μηδὲν ἔξέχουσα
τῶν πτερυγῶν, εἶναι ὡς αὐταὶ αἱ πτέρυγες χρώμα-
τος μελανοῦ· ἔχει πόδας ὑποπρασίνους, ῥωμαλέους
καὶ φέροντας ὄνυχας βραχεῖς καὶ ὀξεῖς. Ἀπαντᾷται
ἐν Γυῦάνῃ καὶ ἰδίως ἐν Καυέννῃ, ὅπου ἕνεκα τῆς
βραγχώδους καὶ τραχεῖς αὐτοῦ φωνῆς ἐπικλήθη
σαλιγκτής. Καθὼς δὲ μεταξὺ τῶν τετραπόδων
ὁ κύων, οὕτω καὶ μεταξὺ τῶν πτηνῶν ὁ ψοφίας εἶ-
ναι τὸ ὀξυνοότερον καὶ πρὸς τὸν ἄνθρωπον πλέον
ἀφωσιωμένον ζῶον· καθότι οὐ μόνον εὐκόλως ἐξη-

μεροῦται, ἀλλὰ καὶ ὡς οἱ κύνας ἀφοσοῦνται μετὰ
σταθερότητος πρὸς τὸν περιποιδούμενον αὐτόν. Ἐ-
πομένως τὸ συνοδεῖ παρακολουθῶν αὐτόν ἢ προη-
γούμενος, καὶ ἐκφράζει διὰ διαφόρων κινήματων
τὴν πρὸς αὐτὸ πίστιν καὶ ἀφοσίωσίν του. ἐνῶ
ἀπεναντίας καταδιώκει καὶ τύπτει διὰ τοῦ ῥίμ-
φους τοὺς ὀπιωδῆποτε βλαψαντάς αὐτόν. Εὐαίσθη-
τος εἰς τὰς περιποιήσεις ἐκφράζει διὰ διαφόρων κι-
νημάτων ἢν αἰσθάνεται εὐχαρίστησιν, καὶ κύπτει
τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν λα μὲν ἵνα ξύσωσιν αὐτόν. Ἀμα
ὡς ἐτοιμάσῃ τὴν τράπεζαν παρουσιάζεται αὐτό-
κλητος, καὶ ἀποβάλλει τοὺς κύνας καὶ τὰς γαλάς, ὅ-
τινες οὐδὲν τολμῶσιν ἀντισταθῶσι. Μανθάνει ἀνευ
δυσκολίας διαφόρους ὡς ὁ κύων ὑπηρεσίας καὶ παι-
διάς· ἐπομένως μεταχειρίζονται αὐτόν πολλάκις ἐν
Καυέννῃ ἵνα ἐπιτηρῆ τὰς ἐξ ἰνδιάνων (κούρκων), χη-
νῶν, καὶ ἄλλων πτηνῶν ἀγέλας, καθὼς καὶ τὰς ἐν
ταῖς ἐπαύλεσιν ὄρνιθας, ὅπερ ἐκπληροῖ μετὰ μεγί-
στης ἀκριβείας, μάλιστα ἀφοῦ πρὸς τὸ ἐσπέρας ὀδη-
γήσῃ τὰ εἰς αὐτόν ἐμπιστευθέντα πτηνὰ εἰς τὰ
προσδιωρισμένον μέρος. Ἀναπαύεται δὲ ἐπὶ τοῦ δώ-
ματο; ἢ ἐπὶ παρακειμένου τινος δένδρου, ἵνα καὶ
κατὰ τὰς ὄρας τῆς νυκτός ἐγγρηγορῆ ἐπ' αὐτῶν.

I. ΔΕ-ΚΙΓΓΑΛΛΑΣ.

ΓΙΑΝΤΣΟΣ ΑΥΔΟΥΚ.

—οοο—

Αγαμνήσεις περιηγήσεως ἐν Τουρκίᾳ.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ θέρους τοῦ 1854 ἔτους, ἐνῶ οἱ
συμμαχικοὶ στρατοὶ τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας, εἰ-
σταλέντες εἰς βοήθειαν τῆς Τουρκίας, ἀνέμενον με-
ταξὺ Βάρνης καὶ Σούμλας τὴν προσταγὴν ἵνα ἐκ-
στρατεύωσιν, ἡμεῖς διήλθομεν τὰς παρὰ τὴν Δού-
ναβὴν ὁδοὺς, ὅπως παρατηρήσωμεν χάριν τῶν κινή-
σεων τῶν στρατευμάτων τὴν ἀπὸ Ρουτσουκίου μέ-
χρι Σιλιστρίας χώραν. Συνέκιστο δὲ ἡ συνοδία ἡμῶν
ἐκ δύο ἀνωτέρων ἐπιτελῶν ἀξιωματικῶν, ἐκ τοῦ
συγγραφέως τῆς παρούσης διηγήσεως, ἐκπληροῦντος
χρῆν διερμηνέως, ἐκ δύο *καβάσιδων* χρησιμευόντων
ἀντὶ ὀδηγῶν, καὶ ἐκ τριῶν ἢ τεσσάρων στρατιω-
τῶν, ἐπιτηρούντων τὰ σκεύη καὶ ὑπηρετούντων ἡ-
μᾶς. Εἶχομεν δὲ καὶ δέκα Τούρκους φρουροὺς ἐξ Ἀ-
νατολῆς, διοικουμένους ἀπὸ *τσαούσην*, τοὺς ὁποίους
ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς ὁ Ἰσμαήλ πασας ὅτε διήλθομεν διὰ
Σούμλας, διὰ νὰ μᾶς ὑπερασπισθῶσι χρεῖας τυχοῦ-
σης κατὰ τῶν περὶ Δοβρούζαν Κοζάκων.

Ὁ συνταγματάρχης Δ... ἦτο ἀναντιρρήτως κα-
ταλληλότερος πάντων τῶν ἄλλων ἀξιωματικῶν διὰ
νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐντολὴν ταύτην· διότι κατοικῶν
πρὸ τινῶν ἐτῶν εἰς Τουρκίαν, ὅπου εἶχε σταλῆ ὡς
προγυμναστής τῶν στρατευμάτων τοῦ Σουλτάνου,
ἐγίνωσκε κατὰ βάθος τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τοῦ
ὀθωμανικοῦ κράτους, ἐξοικειώθη μὲ τὰ ἦθη τῶν Τούρ-

κων, καὶ ἐνόει ὀπωσοῦν τὴν γλώσσάν των. Εἶχε καὶ
ἀνδρίαν, καὶ νοῦν, καὶ χαρακτήρα, καὶ δραστηριό-
τητα· εἰς ἓνα λόγον εἶχε προτερήματα τὰ ὅποια
ἐγγυῶντο αὐτῷ μέλλον ἐνδοξον· ἀλλ' ἀτυχῶς ἀπέ-
θανε μετὰ ταῦτα ὡς στρατηγός εἰς τὰ πεδία τῆς
Λομβαρδίας. Ὁ δὲ συναδελφός του, ὁ ταγματάρχης
Δ., τὸν ὅποιον ὀλίγον ἔ' αναφέρω εἰς τὴν διηγήσιν
μου, ἦτο μὲν πεπαιδευμένος, φιλόπονος καὶ ἀξιόλο-
γος τοπογράφος, ἀλλὰ, πλὴν τῶν τακτικῶν ἔργων
του, μόνον ἀξίον λόγου προτέρημα εἶχε διάπυρον
ἔρωτα πρὸς πολύτιμα ὄπλα, καὶ κοιλιόδουλιαν οὐ
τὴν τυχοῦσαν.

Εἶχομεν δὲ καὶ ἄλλον τὸν ὅποιον χρεωστῶ νὰ
αναφέρω εὐθὺς μετὰ τοὺς ἀνωτέρω, διότι ἦτο ἀναγ-
καϊστάτος εἰς ἡμᾶς, τὸν ζουάβον Θωμᾶν, ὑπρέτην
τοῦ συνταγματάρχου, οὐ μόνον πρόθυμον πρὸς πάν-
τας καὶ κατὰ πάντα, ἀλλὰ καὶ ἐμπειρον μάγειρον.
Ἀλλὰ καὶ ἓνα τῶν *καβάσιδων*, τὸν Μεχμέτ, πρέπει
νὰ ὀνομάσω, διότι ἦτο ἀληθινὸς τύπος ἀρχαίου
ὀσμάνη, σοβαρὸς, εὐγενὴς καὶ ἐνθεομανῆς, καθὼς
καὶ τὸν διαγγελέα μου Μοχαμὲδ βὲν Μυλοῦδ, Κα-
βυλομαῦρον, ὀκνηρὸν καὶ ἀνάληπτον.

Διαβάντες τὸ Τοτρκᾶν, χώραν βουλγαρικὴν κει-
μένην ἐπὶ βράχων ἀπέναντι τῆς Ὀλτενίτσας ὅπου
Ῥώσσοι καὶ Τούρκοι ἦσαν ἐτι ἀντιπαρατεταγμένοι,
εἰ καὶ ἐχωρίζοντο ἀπὸ ἓνα τῶν κυριωτέρων βραχιό-
νων τοῦ ποταμοῦ, ἤλθομεν εἰς τὸ ὄρεινόν ἄμα δὲ
καὶ τελματώδες ἐκεῖνο μέρος, τοῦ ὁποῦ τὰ ὄροπέ
δια παρατεινόμενα κατωφερῆ μέχρι τοῦ Εὐξείνου,
σχηματίζουσιν ἀπὸ Σιλυστρίας τὰς ἀχανεῖς πεδιά-
δας τῆς Δοβρούζας. Μίαν τῶν ἡμερῶν, μετὰ πολὺ-
μοχθῶν πορείαν ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ ὥρων μεταξὺ ἀγρίων
δένδρων καὶ καλάμων, ἐφθάσαμεν ἀντικρὺ βουλγα-
ρικοῦ χωρίου, τὸ ὅποιον, ὡς εἶπον οἱ ὀδηγοί, ὀνομά-
ζετο *Σρέβρνια*· ἐνῶ δὲ οἱ μὲν περὶ ἡμᾶς στρατιῶ-
ται κατεγίνοντο εἰς τὰ τῆς καταλύσεως, ὁ δὲ ταγ-
ματάρχης Δ... ἀνεζήτη ἐμβριθῶς μετὰ τοῦ μα-
γείρου τὰ περὶ τοῦ γεύματος, ὁ συνταγματάρχης καὶ
ἐγὼ, περιεργοὶ νὰ ἴδωμεν τὴν τοποθεσίαν, μετέβη-
μεν εἰς τὸ χωρίον, ἐὰν πρέπει νὰ δώσωμεν τὸ ὄνομα
τούτου εἰς σωρὸν καλυθῶν. Πλήθος γυναικῶν καὶ παι-
δῶν συνεσπυρέοντο εἰς τὰς θύρας διὰ νὰ μᾶς ἴδωσιν,
ἐνόησε δὲ καὶ ἔρευρον ἡμᾶς πλησιάζοντας. Καὶ τα-
πεινὸν μὲν ἦτο τὸ χωρίον, ὅλα ὁμοῦ εἰδείνυσον ἀνε-
σιν καὶ καθαριότητα, πρᾶγμα σπάνιον εἰς Τουρκίαν.
Ἵπὲρ τὸν φραγμὸν ἐκάστης περιοχῆς ἀνυψοῦντο ὠ-
ραιόταται ἀπὸ πέδου, τῶν ὁποίων οἱ κλάδοι συνετρί-
βοντο ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ὀρίμων ὀπωρῶν· ἢ κατοικί-
α τῶν ἐρημεριῶν διεκρίνετο ὅλων τῶν ἄλλων, διότι
αἱ εἰς τὸ μέτωπον αὐτῆς σανίδες ἦσαν χρωματισμέ-
ναι μὲ στιλπνὰ χρώματα. Ἐπισκεφθέντες τὴν ἐκ-
κλησίαν, τῆς ὁποίας τὸ ἐσωτερικὸν ὁμοιάζε μᾶλλον
σιταποθήκην, εἰ καὶ ἐκοσμεῖτο ἀπὸ πολλὰς λυχνίας
ἀργυρᾶς τεχνήντως κατεργασμένας, κατελύσαμεν
εἰς τοῦ *μακάλην*. Εἰς τὰ βουλγαρικὰ χωρία οἱ *μα-
κάλοι* εἶναι σημαντικοί, ὅχι μόνον διότι ἀντιπρο-
σωπεύουσι τὴν ξένην βιομηχανίαν μεταξὺ ἀνθρώπων
ὀττινες ἐπαρκοῦσι μόνοι εἰς τὰς ἰδίαις ἀνάγκας, ἀλλὰ

καὶ διότι εἶναι Ἕλληνες· τὸν εὐρομεν δὲ καταγινό-
μενον μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ νὰ παραμερίσῃ τὰς κοῦ-
φας, αἱ ὁποῖαι περιείχον τὰ ἐμπορεύματά του· διότι
μαθὼν ὡς φαίνεται τὴν ἀφίξίν μας, ἐφοβήθη μὴ
διαρπάσωσιν αὐτὰ εἰ ἀνατολίται στρατιῶται. Διὰ
τούτο ὀλίγας εἰδήσεις κατωθώσαμεν νὰ λάβωμεν
παρ' αὐτοῦ περὶ τε τῶν κατ' αὐτόν καὶ περὶ τῶν
πραγμάτων τοῦ τόπου. Ἐμίχθημεν μόνον ὅτι ἦτο ἀπὸ
τὸ Βουργάς, ἐξ ἐμπορῶν Ἑλλήνων, καὶ ὅτι ὀνομά-
ζετο Στέφανος· ὅτι κατῴκει πρὸ τριάκοντα περίπου
ἐτῶν εἰς τὸ χωρίον ἐκεῖνο, ὅπου ἐπηγγέλλετο μὲν
τὸν *μακάλην*, ἀλλὰ καὶ *μαρπέρην* ἢ *κουρῖω*; ἔρ-
γα ἐξετέλει· ὅτι μάλιστα ἐκέρδαινε τὰ πρὸς τὸ ζῆν,
διότι τὸ χωρίον εἶχε πτωχεύσει ἀφοῦ ἐπαυσαν νὰ
ἐξορύττωσι τὰ παρακειμένα μεταλλεῖα τοῦ ἀργύρου
καὶ τοῦ μόλυβδου, καὶ ὅτι ὁ ἐνεστὼς πόλεμος κα-
τέστρεψε τοὺς κατοίκους, τῶν ὁποίων ἡ περιουσία
διηρπάζετο ἀλληλοδιδόχως· ὑπὸ τε τῶν βασιβουζού-
κων καὶ τῶν κοζάκων· οὐ καὶ οἱ πλείστοι τῶν ἀν-
δρῶν ἐδιάσθησαν νὰ ἀναχωρήσωσι, καὶ νὰ ἀναθέσωσι
πρὸς καιρὸν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα των εἰς τὴν
πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ. Ὅλας ταύτας τὰς ἐξηγήσεις καὶ
ἄλλας τοιαύτας ἔδωκεν ὁ πονηρὸς παντοπόλης μετὰ
μεγίστης εὐστροφίας γλώσσης, ὁμιλῶν τουρκιστὶ μὲν
ἀλλ' ὅχι πολλὰ καθαρῶς, καὶ διακόπτων τὴν ὁμιλίαν
τοῦ δι' ὑπαρξίνων στεναγμῶν, ὡς συνειθίζουσιν οἱ ὀρ-
γιαῖδες ἀποτεινόντες τὸν λόγον πρὸς μουσουλμάνους ἢ
ξένους. Ἀλλ' ὁ συνταγματάρχης, ὅστις δὲν ἐνοστι-
μεῖτο παραπολὺ τὴν πολυλογίαν, διέταξεν ἐντόνως
τὸν Στέφανον νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τοῦ *τσορμπατζή*
ἢ τοῦ προεστῶτος τοῦ χωρίου τὸ κατάλυμα.

Ὁ *μακάλης* ἐμάκρυνε τὸ πρόσωπόν του ἄμα ἀ-
κούσας τὴν διαταγὴν· καὶ ἰδὼν περὶ αὐτὸν ἀπεκρίθη
μὲ τόνον μυστηριώδη·

— Οὕτε ἓνα ἄνθρωπον δὲν θὰ εὕρετε εἰς ὅλον τὸ
χωρίον ἐκτὸς ἐμοῦ ἔχοντα γένειον. Ὁ *τσορμπατζής*
δὲν εἶναι εἰς τὴν οἰκίαν σου, ἀλλὰ καὶ ἂν ἦτον δὲν ἔ-
πρεπε νὰ ὑπάγετε ἐκεῖ. Δὲν λέγω ὅτι ὁ Γιάντζος εἶ-
ναι κακός, ἀλλ' ἀφοῦ ὑπκνδρεύθη, ἐπέρατε σήμερον
ἕως χρόνος, εὐχαριστεῖται νὰ εἶναι μόνος, καὶ ὅπου
ὑπάγει... ἀλλοίμονον! Ἠξέυρετε, ἐρφέντιδες, ἐπρό-
σθεσεν ὁ Στέφανος, μὲ φωνὴν τότε χαμηλὴν ὥστε
μόλις ἠκούετο, μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν Τούρκων εἶναι
αἶμα, *κρουῖνα* ὅπως λέγουσιν ἐδῶ.

— Καὶ τί τὸν ἐκαμᾶν οἱ Τούρκοι; ἠρώτησα. Μή-
πως ἐσκότωσαν κανένα συγγενῆ του, ἢ μήπως ἤρ-
πασαν ἀδίκως τὴν περιουσίαν του, καὶ ζητεῖ νὰ
ἐκδικηθῇ;

— Χειρότερα, ἐρφέντιδες, ἐπεβουλεύθησαν τὴν
τιμὴν του· αὐτὸ τοῦλάχιστον λέγουσιν ὅλοι, διότι ὁ
ἴδιος δὲν εἶπε τίποτε εἰς κανένα. Τὸ βέβαιον εἶναι
ὅτι ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ὑπανδρείας του ὁ ταλαίπω-
ρος Γιάντζος ἔγεινε διαφορετικός. Δὲν βλέπει κα-
νένα, δὲν ὁμιλεῖ μὲ κανένα. Κανείς δὲν λέγει ἂν
εἶναι ἐδῶ ἢ ἂν λείπῃ, διότι ὅταν εἶνε εἰς τὴν οἰκίαν
του ὅλος ὁ κόσμος, θυρρεῖ ὅτι λείπει, καὶ ὅταν λείπῃ
ὅλοι νομίζουσιν ὅτι εἶναι ἐδῶ. Ἐρχεται καὶ φεύγει χω-
ρὶς κανεὶς νὰ τὸ ἤξωρῃ. Πνεῖ εἰς δίκην, καὶ δὲν ἀφί-

νει να περάση καμμία ευκαιρία χωρίς να ανακουφίση την καρδίαν του· ό ένας λέγει τούτο και ό άλλος έκεινο· άλλοι λέγουν ότι τον έκαμαν μάγια, και άλλοι ότι απέθανε, και ότι και αυτός και τó αλογόν του έβρουκολάκιασαν. Εγώ όμως πιστεύω ότι έκαμαν όρκον, ό όποιος θά έκαμνε πολλούς να τρέμουν άν τόν ήξευραν· πλὴν είναι καλύτερα να μὴν όμιλούμεν δι' αυτά. Τό βεβαιον είναι ότι εις τó διάστημα ενός χρόνου τριάντα Τούρκοι και περισσότεροι εύρέθησαν σκοτωμένοι εις τó κρεββάτι ή επάνω εις τά αλογά των εις όλην τήν Βουλγαρίαν, και ότι ό δολοφόνος, όποιος και άν είναι, δέν παύει. Μόνον τó όνομα του Γιάντζου Αύδουκ, κάμνει τούς Όσμανλίδας να τρέμουν· διότι πρέπει να ήξεύρετε ότι αυτό τó όνομα δίδουν εις εκείνους οι όποιοι εκδικούνται με τó τουτέκι των τούς Τούρκους. Εις τήν Πόλιν δίδουν δέκα χιλιάδας γρόσια εις όποιον φέρει τó κεφάλι του· ακόμη όμως δέν εύρέθη κανείς αρκετά τολμηρός δια να κερδήσῃ αὐτήν τήν ποσότητα.

Και ό μὴν συνταγματάρχης ύψωσε τούς ώμους, εγώ δέ ειπα εις τόν Στέφανον μειδιών·

— Έλα μαζή μου, και θά ιδῆς άν Γάλλοι φοβοῦνται ποτέ ένα ληστήν.

— Εγώ να έλθω εκεί! ανέκραζεν έντρομος ό παντοπώλης· οὔτε δια να σώσω τήν ψυχήν μου δέν έρχομαι. Σας έξορκίζω, έφφέντιδες, μὴν πιγαίνετε· μὴν έμβαίνετε εκεί, διότι ό θάνατος κατοικεῖ.

— Ό θάνατος βεβαια, απέκρίθη, δέν είναι πολλά φιλόξενος· τί λέγετε, συνταγματάρχα; Επειδή όμως πολλάκις τόν έγνώρισατε, υποθέτω ότι δέν σας δυσαρεστεί να τόν ιδῆτε και άλλην μίαν φοράν.

— Τί βδελυρά ήθη! ανέφώνησεν ό συνταγματάρχης ως άν ώμίλει καθ' έαυτόν. Και όμως ήλθαμεν να υπερασπισθώμεν λαόν καθ' ήμέραν πράττοντα τοιαῦτα κακουργήματα κατά τών κατοίκων, μόνον και μόνον διότι είναι χριστιανοί! Και καυχώμεθα ότι είμεθα και ήμεεις χριστιανοί! Υπάγωμεν. Είμαι περίεργος να γνωρίσω τόν προσεπτότα αυτόν, ό όποιος έγεινε ληστής δια να εκδικήσῃ τήν τιμήν του.

Τοιαῦτα λέγοντες εφθάσαμεν πλησίον τῆς κατοικίας του τζορματζή. Η κατοικία αὐτή ήτο εύρύχωρος, κατεσκευασμένη κατά τόν βουλγαρικόν τρόπον, και εφάνετο ότι ήτο μάλλον άγροτική ή κατ' άγίον ληστῶν. Και τó μὴν περίφραγμα ήτο στερεόν και επερικυκλοῦτο από χάνδακα, δύο θύραι όμως, μία μικρά προς τόν κήπον και μία μεγάλη ήσαν άνοικταί. Είδομεν δέ έντός φυτευμένα και περιποιημένα λαχανικά, και ει' άλλο μέρος όρνιθας βοσκούσας· εφάνετο ότι οι κύριοι τῆς οικίας εκείνης ήσαν παρόντες· και επειδή όλα ήσαν τακτικά και ήσυχα, υπέθεσα ότι ή διήγησις του Στεφάνου ήτο μύθος· ένῶ δέ ήτοιμαζόμεθα να εισέλθωμεν ήκουσα βήματα όπισθέν μου, και στραφείς είδον τόν καθάσιν, όστις σταθείς παρά τήν θύραν τῆς εκκλησίας ένευσε προς ήμῶς να μὴ προχωρήσωμεν. Αλλ' εγώ τόν επροσάλεσα να έλθῃ πλησίον μας· αυτός όμως υπήκουσε με δισταγμόν.

— Τί τρέχει, Μεχμέτ; τόν ήρώτησα· μήπως σε στέλλῃ ό ταγματάρχης;

— Μάσα! απέκρίθη ό καθάσιν άνοιξας περιτρόμος τούς όφθαλμούς· ήξεύρεις τερζιμάμπεη ότι ή ζωή σου και ή ζωή του συντρόφου σου πασά κινδυνεύουν άν έμβῆτε εις τήν οικίαν εκείνην; Είναι του Γιάντζου Αύδουκ, ενός διαβόλου τρομεροῦ, του όποιου τά βόλια άφίνουν τόν άνθρωπον εις τόν τόπον. Ειπέ τόν *μιαλδί* ότι έγγυήθηκα εις τόν ίσμαήλ πασα δι' αυτόν, και ότι τόν παρακαλώ να έλθῃ όπισω, άν δέν θέλῃ να χάσω τó κεφάλι μου.

— Λοιπόν είναι άληθινόν ό,τι μάς είπεν ό Στέφανος δια τόν τζορματζήν; είπον εις τόν συνταγματάρχην όστις ήκουε χωρίς να έννοῇ. Ίσια ίσια δια τούτο πρέπει να υπάγωμεν εκεί μέσα. Έλα μαζή μας, Μεχμέτ, και φθάνουν τά λόγια. Αν, καθως λέγεις, θά κινδυνεύσωμεν, άς μὴν είπῃ κανείς ότι ένας Όσμανλής άφησεν εις τόν κίνδυνον τούς καλούς του φίλους, τούς Γάλλους. Αν πάλιν είναι μάγια, μάθε ότι έχομεν άφρευκα ιατρικά δια να τά λύσωμεν.

Ό Μεχμέτης, Τούρκος εκ τών παλαιών, φιλοτιμηθείς ότε ήκουσε τά λόγια ταῦτα, έφερε τήν δεξιάν εις τó μέτωπόν του, και υπήκουσεν· εισήλθωμεν λοιπόν και οι τρεῖς εις τήν αὐλήν, ή όποία ήτο εύρύχωρος και καθαρωτάτη. Προς τó βάθος εκειτο ή καθ' αυτό κατοικία, και παρ' αὐτήν παραπήγματα, έντός τών όποίων ήσαν εργαλεία γεωργικά, πίθοι, χόρτος και τά τοιαῦτα. Όλα ήσαν έν τάξει και καθαρά, και από όλα έσυμπέρανες ότι ό βίος τών κατοίκων ήτο άνετος. Τό πρώτον πράγμα τó όποιον είδομεν εισελθόντες ήτο ίππος συνεσκευασμένος κατά τόν τουρκικόν τρόπον και δεδεμένος εις στύλον παραπήγματος, ίππος γενναίος και θυμωειδής εκ τῆς φυλῆς εκείνης τών Βαλκανίων, ήτις έχει πόδας στερεούς και δύναμιν ήμιόνου. Ό συνταγματάρχης, όστις ήτο ειδήμων τών κατά τούς ίππους με είπεν, ότι άν και αι πλευραι εκείνου ήσαν ήσυχοι, και τó στιλπνόν δέρμα του δέν είχεν ίχνος ιδρώτος ή κόπωσης, οι μυκτῆρές του όμως ήσαν άνοικτοί και ό δεξιός πους του έσκαπτε τήν γῆν· τούτο δέ ήτο βεβαιότατον σημεῖον ότι πρό μικροῦ διέτρεξε μακρόν διάστημα.

Η σιωπή έν τοσοῦτω ήτο βαθεῖα· δέν ήκούετο οὔτε ή έλαχίστη κίνησις, και ένόμιζες ότι τó μέρος εκείνο ήτο πάντῃ άκατοικητόν· αλλ' όποία υπῆρξεν ή άπορία μου ότε προχωρήσαντες, είδομεν δύο γυναίκας ήσύχως καθημένας, τας όποιας δέν είχομεν ιδεί εως τότε διότι τās έκρυπτε δράνα πυκνή. Και ή μὴν μία κύπτουσα εις εργαλείον ύφαντικόν κατεγίνετο εις κατασκευήν *άμπά*, εφάνετο δέ γραῖα, άν και μαυδύλιον λευκιν έρριμμένον εις τήν κεφαλήν τῆς εκρυπτε σχεδόν τó πρόσωπόν τῆς· ή δέ άλλη ειλκυσεν όλην τήν προσοχήν μας, ως φέρουσα λαμπρόν και κομψόν ένδυμα βουλγαρικόν, *όρρεγάτσα* όνομαζόμενον. Αι χεῖρές τῆς έστολίζοντο δια βραχιολίων, και ή κόμη τῆς, μεμιγμένη μετ' νομισμάτων χρυσῶν και άργυρῶν καρφιδίων, ήτο τυλιγμένη ως διάδημα περι τó μέτωπόν τῆς. Εις δέ τούς πόδας έφερε λεπτοτάτας κάλτας και *σαράκια* ή δερμάτινα σανδάλια δε-

δεμένα υπέρ τόν αστράγαλον με ταινίας κοκκίνου μαλλίου. Εθῆλαξε δέ βρέφος, και εφάνετο ότι τοσοῦτο προσεῖχεν εις αυτό, ότε οὔτε άνεσήκωσε τήν κεφαλήν δια να μάς ίδῆ. Ότε απέτεινα προς αὐτήν τόν λόγον βουλγαριστί, δέν άνεσκήρτησεν, αλλ' άστρέψασα βραδέως τó βλέμμα προς ήμῶς, έδειξε πρόσωπον, του όποιου τó κάλλος θά διήγειρεν όλων ήμῶν τόν θαυμασμόν, άν δέν υπῆρχον εις αυτό ίχνη τρομεροῦ συμπεθεκτότος· ή τρομερωτέρας θηριωδίας. Ό έτερος τών όφθαλμῶν τῆς είχεν έξορυχθῆ βίαιως, και εφάνετο οὐλή βαθεῖα, μελανή και άποτρόπαιος. Και όμως, οὔτε ή λεπτότης τών χαρακτηρισίων του προσώπου, οὔτε τó διαγωγές του άλλου όφθαλμοῦ, οὔτε ή χάρις, προτιμότερα και του κάλλους, ήσχημίζοντο από τήν έλλειψιν εκείνην· ή νέα ήτο και οὔτω τó έντελέστερον γυναικεῖον πλάσμα τó όποιον είδομεν εις Βουλγαρίαν.

Αλλ' οὔ μόνον ήδονήν αλλ' και οἶκτον ήσθανόμην βλέπων τήν ώραίαν εκείνην νέαν. Άγνωστί μ' έλεγεν ότι αὐτή ήτο ή σύζυγος του Γιάντζου, τó θυμά τῆς θηριωδίας τών Τούρκων. Απέτεινα προς αὐτήν έρωτήσεις τινάς, αλλ' οὔδῃ καν λέξιν με είπεν· από τó μειδιάμα όμως τών χειλέων τῆς και τήν σχεδόν παιδικήν άπάθειαν τῆς φυσιολογίας τῆς έπέισθη μετ' μικρόν ότι ή λύπη και τά παθήματα θά έσάλευσαν τó λογικόν τῆς. Είναι δέ αδύνατον να περιγράψω τήν φρίκην μου, ότε ένόησα από τās άνάρθρους λέξεις τās όποιās έπρόφερε χαδεύουσα τó τέκνον τῆς, ότι είχον κόψει τήν γλώσσαν οι δήμοι τῆς· τρομερώτατον άρα και τελειον τó κακούργημα! Τά θηρία εκείνα έκοψαν και τήν γλώσσαν τῆς δια να μὴ έχῃ πῶς να τούς καταγγείλῃ! Τήν ώραν εκείνην ένόησα από τήν άγανάκτησιν τῆς καρδίας μου τó άδυσώπητον μίτος του άνδρός τῆς κατά τών κακούργων, οἵτινες άφῆρσεν από αὐτόν και τιμήν, και εῖρήνην, και έλπίδας. Στραφείς δέ προς τόν συνταγματάρχην, οὔ τινος τά αισθήματα ήσαν τά αὐτά με τά ιδικά μου, άν και έκρινα τά πράγματα με πλειότεραν άταραξίαν ειπα·

— Λοιπόν, συνταγματάρχα μου, οι άνθρωποι οι όποιοι πράττουν τοιαῦτα θηριωδίας είναι άξιοι να ζοῦν; όσα βλέπεις δέν δικαιολογοῦν τó μῖσος του Γιάντζου, ό όποιος μὴν έχων από τίνα να ζητήσῃ δικαιοσύνην δια κακουργήματα τοιαῦτα, καταφεύγει εις τó πυροβόλον του;

— Τά ίδια έκάμμεν και ήμεεις τήν δεκάτην εκτην εκατονταετηρίδα μεταξύ καθολικῶν και διαμαρτυρομένων, απέκρίθη ό συνταγματάρχης άνυψώσας τούς ώμους. Εὔτυχως όμως υπάρχει νόμος, ό όποιος επικρατεῖ τέλος πάντων, ό νόμος του ισχυροτέρου όποιοςδήποτε και άν είναι· οὔτος. Αὐτός είναι, φίλε μου, ό κόσμος. Ενόσω οι χριστιανοί δέν κατορθώσουν να γίνουν κύριοι τῆς Τουρκίας, άς μάθουν τουλάχιστον να φέρωνται ως χριστιανοί· χωρίς τούτο κοινωνία δέν υπάρχει. Λυπούμαι τῶντι αὐτήν τήν ταλαίπωρον γυναίκα· αλλ' άποῖς ήμπορεῖ να μάς βεβαιώσῃ ότι και εις πολιτισμένον τόπον τó κάλλος τῆς δέν θά τήν έβλαπτεν; Ερωτήσατε τήν γραίαν· ίσως μάθω-

μεν από αὐτήν τήν άληθινήν ιστορίαν του πράγματος, Μὴ έχων τί να αντίτάξω εις αὐτόν τόν πρακτικόν συλλογισμόν, με τόν όποιον οι στρατιωτικοί κόπτουσιν ως με ξίφος· όλα τά δύσκολα ζητήματα, έπλησίασα τήν γραίαν, ήτις ύφαινούσα άδιακόπως έμνε πάντοτε εις τήν αὐτήν θέσιν. Εις τó πρόσωπόν τῆς δέν εφάνετο οὔτε φόβος, οὔτε άπορία, αλλ' άμόνον ταπεινότης και άπαθῆς καρτερία βουλγαροῦ βαγιά, συνειθισμένου να βλέπῃ τούς ξένους ως αντιπροσώπου· βίας και κακώσεων.

— Μὴ φοβείται, *μπαμπούσκα* (μάννα) τήν εἶπα βουλγαριστί· δέν είμεθα Τούρκοι αλλ' άξιωματικοί Γάλλοι ταξειδεύοντες εδώ δι' εύχαρίστησιν. Ηλθαμεν εις του Γιάντζου του τζορματζή, επειδή έμάθαμεν ότι δέχεται πάντοτε τούς ξένους με καλοσύνην.

— Η γραία μάς πρετήρησε περίλυπος, και αντί άποκρίσεως ύψωσε τούς ώμους με ήθος ανθρώπου ό όποιος άγνωστί τί ζητοῦν παρ' αὐτοῦ, έπειτα δείξασα τó στόμα τῆς, μάς έξήγησεν ότι και αὐτῆς ή γλώσσα εκόπη, και ότι δέν έδύνατο να όμιλήσῃ.

— Τό ύπωπευθην, εἶπα άποστρέψας τούς όφθαλμούς. Οι βάρβαροι έπρεπε να φράξουν τó στόμα του μάρτυρος καθως έφραξαν και τó στόμα του θυμάτος. Οι κακούργοι! κατεδίκανσαν και αὐτήν να θάψῃ εις τήν μνήμην τῆς τās τρομεράς λεπτομερείας του κακουργήματος, ότε να μὴν ήμπορέσῃ να τούς καταγγείλῃ. Με φαίνεται πλέον τῆς άλλης αξία έλεύου, διότι ή βεβαιωμένη αὐτῆς σιωπή είναι βίανον τó όποιον θά τελειώσῃ με τήν ζωήν τῆς.

Ό δέ συνταγματάρχης, ως άνθρωπος θνητός και όλίγον φροντίζων περι συμπερασμάτων, ήτοιμάζετο ίσως να με προτείνῃ να παραιτήσω δι' έλλειψιν άποδείξεων τās εξετάσεις μου, ότε ήκούσαμεν τόν καθάσιν επιφανήσαντα όπισθεν ήμῶν·

— Αλλάχ! αλλάχ! τί είναι αυτό! Και έδακτυλοδείκτει τó βρέφος τó όποιον θηλάσασα ή μήτηρ εκοιμίζεν εις τās άγκάλας τῆς.

— Τί είναι αυτό! έπανελάβε με άηδίαν και τρόπον ως να έβλεπεν όρν.

— Τί τρέχει, ήρώτησα, Μεχμέτ; — Δέν βλέπεις, τερζιμάμπεη, δέν βλέπεις τί φορεῖ τó παιδί του γιούουρα εις τόν λαϊμόν του... Η κατάρα του Αλλάχ επάνω του! Βάχ! Τό *γαβελ-βείαβάρ* (ό βρικόλακας) θά έπλεξε τó περιδέραιον εκεινο με τά απομεινάρια του φρικτου γέματός του.

Τό παιδίον εκεινο εις τó όποιον δέν είχα προσηλώσει τά βλέμματά μου, εφάνετο έχων μόλις πέντε ή έξ μηνών ηλικίαν· τó σώμα του έξ ολοκλήρου γυμνόν, ήτο εύτραφές και κίτρινωπόν, δεικνύων καταγωγήν τουρκικήν, τήν όποιαν και τοι γνωρίζω ό Γιάντζος, άφινε τó παιδίον να ζῆ έντός τῆς οικίας του. Κύψας δέ δια να παρατηρήσω τά άντικείμενα τά όποια παρῶζονον τῶσον τόν ανάληπτον Μεχμέτ, είδον με θαυμασμόν άμα δέ και με φρίκην τά τρομερά μαρτύρια τῆς εκδικήσεως του Βουλγαροῦ. Περι τόν λαϊμόν του βρέφους εκρέματα έν είδει περιδεραιου κλωστή μεταξωτή, συνέχουσα διάφορα τεμάχια σαρκός

ἀνθρωπίνης, τοῦ ὁποίου τὸ σχῆμα ἦτο φανερόν· ἦσαν δάκτυλα, τὰ μὲν ξηρά, τὰ δὲ ἄσαρκα, καὶ, τὸ ἀποτροπαιώτερον, ἦσαν καὶ δύο τρία ὄλως νεοπλάτων ὁποίων ἢ μὲν σὰρξ ἤρχιζε νὰ σήπεται, τὸ δὲ αἷμα ἐμίαινε τὸ στήθος τοῦ παιδίου.

Ἔμεινα ὡς ἀπολελιθωμένοις βλέπων τὸ καννιβαλικὸν ἐκεῖνο τρόπαιον, τὸ ὁποῖον μ' ἐδείκνυε μέχρι τίνος φθάσει ἡ θρησκεία τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τί φαντάζεται ἡ ἐκδίκησις. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ὁ Γιάντζος διετήρησε τὸν ἀλλότριον ἐκεῖνον γόνον ὅχι λυποῦμενος αὐτόν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχη ἀδικόπως πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ κέντρον τοῦ κατὰ τῶν Τούρκων ἀδυσωπήτου μίσους του.

Ἐνῶ ἐσυλλογιζόμην τοιαῦτα, ὁ Μεχμέτ ἐξηκολούθει ἀνεπίκων ἀσκαρδαμικτὴ τὸ βρέφος, καὶ κύπτων πρὸς τὴν μητέρα, ἀναισθητός σχεδὸν πρὸς πάντα τὰ περὶ αὐτὸν γινόμενα, παρετήρει τὰ φρικώδη στολίσματα ἐκ τοῦ πλησίον, προσφέρων μεταξὺ τῶν ὀδόντων του τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλλάχ.

— Βλέπεις, τερζιμάμπεη, μὲ εἶπε σφιγγίσας τὸν ἰδρώτα ὅστις ἐρέσει ἀφθόνως ἀπὸ τὸ μελανωπὸν μέτωπον του, ὅλα αὐτὰ τὰ δάκτυλα ἔκαμαν τὸ γαμάζ (προσευχήν) καὶ ἐκαθαρίσθησαν ἀπὸ τὸ ἀμπέστ (νύψιμον). Εἶναι δάκτυλα Ὀσμανλίδων.

— Καὶ ἀπὸ ποῦ τὰ γνωρίζεις; ἤρώτησα περιεργός.

— Ἀπὸ τὰ νύχια, ἐφρένθη· οἱ Ρωμιοὶ ἔχουν δάκτυλα μακρὰ καὶ νύχια ἀμυγδαλωτά· οἱ Βούλγαροι τὰ ἔχουν πλατεῖα, σκληρὰ καὶ τετράγωνα, καὶ εἰς τὴν ἄκρην στρογγυλά ὡς λεμπ.λεμπι (στραγάλι). Μόνον οἱ Ὀσμανλίδες ἔχουν νύχια μὲ μακρὰν ρίζαν, ὅμοια μὲ πλίνθους στερεωμένους καλὰ εἰς τοῖχον.

Τὸ κατ' ἐμὲ δὲν εἶχον ἀνάγκην νὰ ἐξακριβώσω τὰς παρατηρήσεις τοῦ Μεχμέτ διὰ νὰ μάθω τὸ πρᾶγμα. Ἰδὼν δὲ ὅτι ὁ συνταγματάρχης ἦτο ἀνυπόμονος νὰ ἀναχωρήσωμεν, ἠτοιμάσθη νὰ τὸν ἀκολουθήσω· ἀλλ' ἡ βωβὴ γραῖα, σταθεῖσα αἰφνης εἰς τὸν δρόμον μας, μᾶς ἐπροσκάλεσε μὲ νεῦμα σχεδὸν ἱκετευτικὸν νὰ ἐμβώμεν εἰς τὴν οἰκίαν.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ

τοῦ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΟΥΜΒΟΛΔΟΥ.

—οοο—

Ἡ περὶ τοῦ θανάτου εἰδήσις τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐξ Οὐμβόλδων διέσειε πάσας τὰς καρδίας ἀπὸ τῆς πενιχοστάτης καλῆς τοῦ χωρικοῦ μέχρι τῶν μεγαλοπρεπεστάτων ἀνατόρων τῶν ἡγεμόνων. Ὁ βίος αὐτοῦ ἀνοίγει νέαν περιόδον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἐπιστήμης. Καὶ εὐλόγως· διότι ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος, ὅστις ἀπεπειράθη νὰ διερευνήσῃ τὴν ὄλην δημιουργίαν ὡς ὄλον κανονικόν, καὶ νὰ ἐρμηνεύσῃ θετικῶς ὅλα τὰ φαινόμενα αὐτῆς. Καὶ ὄντως ἐπέτυχεν τὸ ἐργαδὲ-

στατον τοῦτο ἐγχείρημα! Ἦγαγεν ἐνότητα εἰς πάντας τοὺς κλάδους τοῦ εἰδέαν, καὶ εἰς πάντα τὰ συστατικὰ στοιχεῖα τοῦ ἐρευνᾶν. Ἀπέδειξεν, ὅτι πάντα ταῦτα συνέχονται ἀλλήλοις καὶ ἀμοιβαίως συμβοηθοῦνται καὶ ἀναπληροῦνται. Διέταξε καὶ ἐκαθάρισε τὸ πλῆθος τῶν χαλαρῶν εἰς οἰκοδομὴν λίθων, οὓς ἀνεῦρε, καὶ προσέθηκεν αὐτοῖς ἀναριθμήτους νέους· ἀλλὰ ταῦτά εἰσιν ὑποδεέστερα παραβαλλόμενα πρὸς τὴν ἀθάνατον ἐκεῖνην ἐργασίαν τοῦ νὰ δημιουργήσῃ ἐξ αὐτῶν ἐν μέγα οἰκοδόμημα, ὅπερ δικαιοτάτα Κόσμος ἀπεκάλεσεν.

Αἱ ἐπερχόμεναι γενεαὶ θέλουσιν ἀσχολεῖσθαι πιθανῶς εἰς ἀναπλήρωσιν ἐλλείψεων ἐν τῷ ἀνεκτιμητῷ τούτῳ συγγράμματι, εἰς ἐξομάλυνσιν ἀδυναμιῶν, εἰς βελτιώσιν γεγονότων καὶ εἰς μεταβολὴν ὑποθέσεων· διότι τοιαύτη ἐστὶν ἡ μοῖρα πάντων τῶν ἔργων, ὅπερ ἐποικοδομοῦνται διὰ τοῦ τρόπου τῆς ἐπαγωγῆς, καὶ θεμελιοῦνται ἐπὶ τῆς γνώσεως τῶν μερικῶν γεγονότων. Ἀλλὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸ ὄλον κατ' οὐσίαν θεωρούμενον οὐδεὶς θέλει δινηθῆναι βελτιώσῃ, ἐν ὅσῳ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δὲν μεταβάλλῃ τὴν φύσιν αὐτοῦ. Ἡ ἐν τῷ Κόσμῳ ἐγχαραχθεῖσα ὁδὸς ὑπῆρξεν ἡ μόνη ὀρθή, τὸ τέρμα αὐτῆς τὸ μόνον ἐπαρκοῦν. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἔργου ἀπηρτίτο οὐδὲν ἐκείνη εἰς ἐξήγησιν τῶν μικροσκοπικῶν μερικότητων καὶ τῶν μεγάλων νόμων τοῦ κόσμου, ἀπηρτίοντο μεγάλοι ἀγῶνες πρὸς συλλογὴν ὄλων τῶν φαινόμενων καὶ τῆς ὑπαγωγῆς αὐτῶν ὑπὸ γενικωτέρας ἀφορμᾶς ἐρεύνης. Ἀλλ' εἰς ταῦτα, εἰ περ τις καὶ ἕτερος, ἦν ἀρκούντως συντεταγμένος ὁ Οὐμβόλδος, διότι ζήσας ἐνενήκοντα ἔτη (ἐγεννήθη κατὰ τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1769 Ν. ἔ.), κατάρθωσε διὰ τῆς μεγαλοφυΐας του νὰ διερευνήσῃ τὸν κόσμον τηλεσκοπικῶς καὶ μικροσκοπικῶς τόσον ἐπὶ τῆς ἀνωτάτης ἐπιφανείας τῆς γῆς, ὅσον ἐπὶ τῶν ἀφανεστάτων σπηλαίων. Καὶ ὅμως δὲν ἐδίστασε νὰ εἶπῃ ὅτι ὁ κατ' ἀνθρώπινον μέτρον μακρὸς οὗτος χρόνος δὲν ἐξήρκεσεν εἰς τὴν μεγάλην πρόθεσιν, ἣν ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ ἐπεβάλετο.

Τὸ πρόβλημά του ἔλυσε ὁ μεγαλεπήβολος ἀνὴρ, καὶ μετέστη ἀφ' ἡμῶν κατὰ τὴν 6 Μαΐου 1859 Ν. ἔ. χωρὶς ἴσως νὰ προαισθανθῆ ὁποῖαν ἀτελεῦτητον εὐλογίαν διέσπειρεν ἐπὶ τῆς παρουσίας γενεᾶς καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν ἐπερχομένων. Ἐπῆρξεν ὁ τύπος τῶν εἰς τὸν Κόσμον ἀπεσταλμένων, ὅτινες δυνάμει τοῦ ἐν αὐτοῖς ὀρμηθέντος εἰσὶ προωρισμένοι νὰ ἐγκαθιδρύωσι νέαν γάσιν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ νὰ προβιβάσωσι τὸ ἀνθρώπινον γένος πολλὰς βαθμίδας ἐπὶ τὰ πρόσω! Διενόθη ἡ αἰμυνηστος καὶ εἰργάσθη ὑπὲρ πάντων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆνους σφαίρας. Ὁ θάνατός του ἐθεωρήθη ζημία πικρῆ ἰσχυροῦς, διότι ἐπολιτογράφησεν αὐτὸν πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης. Καὶ ἡ ῥῆσις τοῦ ἐνδόξου συγχρόνου του εἶ Du, Natur, bist meine Gottheit, Deinem Dienst sind alle meine Kraefte gewidmet, » ἀρμόζει καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Ἀριστοτέλην τῶν νεωτέρων χρόνων.

Ταῦτα γράφοντες περὶ Οὐμβόλδου οὐδ' ὀλίως ἀξιοῦμεν, ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐξετάσωμεν τὸν ὄλον αὐτοῦ

βίον, ὅπερ ἐστὶν ἔργον τῆς ἱστορίας τῶν ἐπιστημῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδὲ λέξιν περὶ τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς ἐγράψαν τὰ περ' ἡμῖν ἐκδιδομένα περιοδικὰ συγγράμματα καὶ αἱ ἐφημερίδες, δὲν ἐκρίνομεν ἀποσκοποῦν νὰ σημειώσωμεν τὰ ὀλίγα ταῦτα ἐκ τῶν πολλῶν, ἃ ἀνεγνώμεν περὶ αὐτοῦ.

Ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου.

N. ΠΕΤΡΗΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ.

—οοο—

Μεταξὺ τῶν ἄλλων πολλῶν καὶ διαφόρων μωμφῶν ἃς πολλοὶ τῶν ἐν Ἑυρώπῃ συγγραφέων εἰς τὴν Ἀνατολικὴν προσάπτουσι Ἐκκλησίαν, ἐν πρώτοις ὑπ' αὐτῶν προτάσσεται τὸ πνεῦμα τῆς δουλοπροσύνης πρὸς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, δι' οὗ αὕτη κατήντησεν, ὡς λέγουσι, καὶ ἔως νὰ δοξάσῃ ὡς ἅγιον τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον, ἐν ᾧ ὁ βίος αὐτοῦ τὰ ἐναντία παρέχει διδόμενα ὡς πρὸς τὴν ἀξίωσιν αὐτήν. Ὁ δὲ κόμης Ἀλφρέδος Δεβεργλύς ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα, περὶ τὸ τέλος τοῦ δευτέρου τόμου συμπυκνῶν ἐν ὀλίγοις τὴν κατηγορίαν ταύτην ἐπιφέρει τὴν ἀκόλουθον κρίσιν· « Ἐν καὶ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία προσημαζομένη πρὸς τὸ σχῆμα (?) δὲν ἠδὲ » σθη ν' ἀνυψώσῃ τὸν πρῶτον τῶν χριστιανῶν αὐτοκρατόρων εἰς βάθρον ἀγιωσύνης, ἡ Ῥώμη ὅμως » μᾶλλον ἀγέρωχος ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, » καὶ τοι μνήμην τηροῦσα τῶν αὐτοῦ εὐεργετημάτων » καὶ οὐχ ἦττον εὐγνωμονοῦσα πρὸς αὐτόν, οὐδέ » ποτε ἐδίστασεν εἰς τὸ νὰ ἀποτείνῃ αὐτῷ τὰς ἀρ- » μοζούσας ἐπιπλήξεις. »

Δὲν εἶνε πρῶτος, ὡς εἶπομεν, ὁ Κ. Βρογλύς ὅστις τοιαύτας ἐσφαλμένας κρίσεις ἐξέφρασε κατὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐχρειάζετο συγγράμμα ὀλόκληρον εἰς νὰ ἀναφέρωμεν πάσας τὰς κατὰ παράδοσιν μωρίας, εἰς ἃς περιπίπτουσιν ἄνδρες διάγοντες μὲν ἐν τῷ παπισμῷ, ἀλλ' ἀνήκοντες εἰς τὴν φιλελευθέρην μερίδα τῶν πεπαιδευμένων. Εἰ δὲ καὶ ἠθέλομεν νὰ προλάβωμεν καὶ τὰς ἐκ προθέσεως ψευθεῖς καταγγελίας τῶν ὑπερπαπιστῶν, ὁ χρόνος ἤθελεν ἐπιλήψει ἡμᾶς καὶ ὁ χάρτης ἐνταυτῷ.

Τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Κ. Βρογλύ ὡς ἔρμαιον εὐρῶν ὁ γαλλικὸς τύπος ἐπανελάβε κατὰ κόρον, ὡς κρίσιν διαπρέπουσαν ἐπὶ τῇ δριμύτητι τῆς ἐκφράσεως, τοσοῦτον οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἄγονται πρὸς τὴν ἀπάτην ἐκ τῆς φωσφορώδους μαρμαρυγῆς μεθ' ἧς παρίσταται αὐτοῖς! Ἐπειδὴ δὲ περὶ τῆς δουλοπροσύνης ἦτις τοσοῦτον ἀφραδὸς καὶ ἀσπύχως προσάπτεται τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἀρκούντως ἠπίντησε γαλλιστί, διὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένου ἄλλοτε Θεατοῦ (1856), ἡ μεγαλοφυΐς Δεσποῖνα, ἧτις ἐν τῷ φιλολογικῷ ὀρίζοντι παρουσιάζεται ὑπὸ τὸ συνώνυμον τῆς Κομήσσης Δ' ρας Διστρίας, ἡμεῖς περιριζόμεθα εἰς τὸ νὰ προσθέσωμεν ὀλίγας τινὰς πα-

ρατηρήσεις, ἂν καὶ τὸ ἀντικείμενον ἐπιδέχεται ἐπιπλεονεκτήσαν ἀνάπτυξιν.

Περὶ ἔργον τῶν τῶν τῶν θεάμα εἰς τὸν ἀνευ προλήψεων καταγινόμενον περὶ τὴν ἐρευναν τῶν τοιούτων ζητημάτων· ἐνῶ πολλοὶ τῶν Διαμαρτυρομένων συγγραφέων κατηγοροῦσι τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν διὰ τὴν μεγάλην αὐτῆς ἀνεξαρτησίαν καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀνυποταξίαν εἰς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, καὶ τὰς μομφὰς αὐτῶν στηρίζουσιν ἐπὶ πολλῶν πολλὰ τρανῶν παραδειγμάτων, οἱ πρόμαχοι τοῦ παπισμοῦ κατηγοροῦσιν αὐτὴν ἐπὶ δουλοπροσείας καὶ ὑποκλίσεως πρὸς τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν. Τί δηλοῦσιν ἄρα γε αὗται αἱ ἀντιμαχόμεναι μομφαὶ καὶ κατακρίσεις; Πᾶς νονεχῆς βέβαια ἐκ τοῦ τοιούτου καταλαμβάνει ὅτι ὁ παπισμὸς καὶ ὁ κατ' ἀναγκαίαν καὶ ἀναπόφευκτον κατ' αὐτοῦ ἀντιδρασιν ἀναφύμενος προτεσταντισμὸς, βαδίζουσιν εἰς τὰ δύο ἀντίθετα καὶ ὀλισθηρὰ ἐπακρά τοῦ θεωρεῖν καὶ πράττειν τὸν Χριστιανισμὸν ἢ δὲ Ἀνατολικῆ, ἃς εἶπομεν δ' ἐνταῦθα τὸ κυριώτερον αὐτῆς ὄνομα, ἢ καθαντὸ Καθολικὴ Ἐκκλησία, ἐβάδιστε τὴν μέσιν ἀσφαλῆ καὶ ἀσφαλτον ὁδὸν ἐν ἧ ἐσυμβιβάζοντο τὰ δικαιώματα ἀμφοτέρων, τῆς τε πνευματικῆς αὐθεντείας καὶ τῆς πολιτικῆς.

Ταύτην τὴν νύξιν ἀπλῶς δώσαντες ἐπὶ τούτους, ἐρχόμεθα εἰς τὸ κύριον ἀντικείμενον τῆς παρουσίας διατριβῆς.

Πρὸ πάντων ὅμως παρατηρητέον ὅτι δὲν καταγινόμεθα νὰ ἐξετάσωμεν ἐνταῦθα, τὸ ἂν καλῶς ἢ οὐχὶ καλῶς ἐπραξεν ἡ Ἐκκλησία, κατατάττουσα τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον μεταξὺ τῶν ἁγίων· τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ἀνεξάρτητον, καὶ ἡ περὶ αὐτοῦ ἐρευνα ἀνήκει εἰς ἄλλην σφαιρὴν ἰδεῶν· ἀπλῶς δὲ διατεινόμεθα ὅτι, οὐ μόνον ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ ἅπαντα ἡ ἐν ἐκείνοις τοῖς καιροῖς Καθολικὴ Ἐκκλησία, ἀνατολικὴ τε καὶ δυτικὴ, ὁμοφώνως ἐθεώρησε τὸν πρῶτον ὀρθωτὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς μετὰ τοῦ χοροῦ τῶν ἁγίων ἀγαλλόμενον ἐν οὐρανοῖς.

Καὶ ἐν πρώτοις μέχρι τῶν νεωτέρων ἐποχῶν οἱ ἴδιοι Βολλανδιστὰ ἐν τῇ συλλογῇ αὐτῶν τῶν βίων τῶν ἁγίων κατεχώρισαν κεφάλαιον ἐπιγραφόμενον, « Περὶ ἁγίου Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου » (1). Καὶ πῶς ἄλλως ἠδύνατο νὰ πράξωσιν ἀφ' οὗ καθ' ὅλας τὰς Οἰκουμενικὰς συνόδους, ὡς παρατηρεῖ ὁ Ἱεροσολύμων Δοσίθεος (2), τὸ ὄνομα τοῦ Κωνσταντίνου ἀναφέρεται καὶ μνημονεύεται ὡς ἁγίου; Ἐὰν κοινῆ πεποιθῆσαι περὶ τοῦ τοιούτου δὲν ὑπῆρξεν ἐν Ἀνατολῇ τε καὶ Δύσει, πῶς οἱ ἐκ Δυσμῶν παρερυσκόμενοι ἤθελον ἀφήσει ἀπαρχτήρητον τοιαύτην ἀτοπίαν;

Καὶ ὁ Δάντης ὡσαύτως ἐπόμενος τῇ ἐκκλησιαστικῇ παραδόσει (3), θέτει τὸν Κωνσταντῖνον ἐν τῷ αὐτῷ Παραδείσῳ μετὰ τῶν ἄλλων ἁγίων· ἀλλὰ ὁ Δάντης ἴσως κατὰ τοὺς ὑπερπαπιστὰς (4) ἔχει αἰρέσεως καὶ μάλιστα ὡς πρόμαχος τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας·

(1) Acta Sanctorum vol. 1. §. 2. p. 1. De Sancti Constantini Magni.
(2) Ἐν Δωδεκαβίβλῳ σελ. 80.
(3) Paradiso Canto XX. v. 53.
(4) "Ora Aroux Dante Lérétique et. c. c.

ἀε παραγοῦται ὅμως διότι, ἐν τῇ ἰδίᾳ κατηγορίᾳ εὑρίσκεται καὶ ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος ἐπίσκοπος Μεδιολάνων καὶ φωστὴρ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, ὅστις δοξάζει τὸν Κωνσταντῖνον μετὰ τῶν ἄλλων ἁγίων ἐν τοῖς Οὐρανοῖς. (1)

Ἐάν ἐν τῇ πόλει τῆς Ῥώμης δὲν εὑρίσκοντο ἐκκλησίαι τιμώμεναι τῇ ἐπικλήσει τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ὑπάρχον ὅμως πολλαχοῦ τῶν ἄλλων τῆς Δύσεως μερῶν, ὡς παρατηροῦσιν οἱ ἴδιοι Βολλανδιστὰ οἷον ἐν Σικελίᾳ, Καλαβρίᾳ, Βοημίᾳ, Ἀγγλίᾳ κ.τ.λ. (2). Πῶς λοιπὸν οἱ χριστιανοὶ τῆς Δύσεως ἀφιέρουν ναοὺς εἰς τὸν Κωνσταντῖνον ἐάν δὲν ἐδοξάζετο ὡς ἅγιος; Ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τῆς Ῥώμης, ἐν τῷ μυθῷ τῆς στοᾶς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἐν Λατερανῶ, ἐτέθη τὸ ἀγαλμα τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ὅπου εἶχεν ἀνακαλυφθῆ ἐν ταῖς θερμοαῖς αὐτοῦ. Καὶ ἐν τοῖς δύο ἀκροῖς τοῦ μεγάλου προδόμου τοῦ ἁγίου Πέτρου ἐν Βατικανῶ εὑρίσκονται τὰ δύο ἐπιπλά ἀγάλματα Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου καὶ Καρόλου τοῦ Μεγάλου. Μή τις δὲ ταῦτα ἐκλάβη ὡς ἀπλῆν διακόσμησην τοῦ ναοῦ, διὰ τὸ ἐπιπλὸν τῶν ἀγαλμάτων, διότι καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν ἁγίων ἐπιπλά περιστάνονται ἐν ταῖς εἰκόσιν, οἷον οἱ ἅγιοι Δημήτριος, Γεώργιος, Θεόδωρος κ.τ.λ. Ὁ δὲ Καρολομάγνος καὶ αὐτὸς ἀνηγόρευθη ὡς ἅγιος ὑπὸ τοῦ πάππα ἢ ἀντιπάππα Πασχάλιου Γ'. Ἀλλὰ πάππα ἢ ἀντιπάππα τοῦτο ἀδιάφορον, διότι ἡ μνήμη τοῦ Καρολομάγνου ἐορτάζεται παρὰ τοῖς Δυτικοῖς κατὰ τὴν 18 Ἰανουαρίου.

Πρὸς τοῦτοις ὁ πάππας Οὐρβανὸς Η', ὅστις ἤκαμασε περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ἐρωτηθεὶς ἐάν ἔπρεπε νὰ ἐορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ὡς ἁγίου, μετὰ πολλὴν ἀμφιβολίαν ὑπὸ τῆς τοσαύτης ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως συνεχόμε-

(1) Manet ergo in lumine Theodosius et sanctorum cœtibus gloria tur. Illic nunc complectitur . . . quando Constantino adhaeret. Cui licet baptismatis gratia in ultimi constituto omnia peccata dimiserit tamen quod primas imperatorum credidit et post se haereditatem fidei principibus dereliquit magni meriti locum reperit etc. Sancti Ambrosii sermo in Theodosium.

(2) Ἔστω δὲ καὶ τοῦτο μεταξὺ τῶν ἄλλων πλείστων ἀποδείξεων ὅτι ὁ χριστιανισμὸς διεδόθη καὶ ἐστερεώθη ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Βοημίᾳ οὐχὶ παρὰ τῆς Ῥώμης ἀλλὰ παρὰ τῶν Ἀνατολικῶν. δι' ὃ καὶ κατὰ τοῦτο συνηγοροῦσαν οἱ τόποι οὗτοι τοῖς ἡθεσιν αὐτῶν.

Καὶ μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Σικελίας καὶ τῆς λοιπῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας ὑπὸ τῶν Νορμανθῶν, τὸ πρὸς τὸν ἅγιον Κωνσταντῖνον σέβας ἀπαρομειώτων ἐτηρήθη ἐν τοῖς τόποις ἐκεῖνοις, ὅθιν καὶ κατὰ τὸ 1190 ἐσυστήθη ὑπ' αὐτῶν τῇ ἐπικλήσει τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου τάγμα ἱπποτικῶν, ὡς ἀπαντῶμεν ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ Decoussy, Dictionnaire du Diplome et du Consul, ἐν τῇ λέξει Ordres. Ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς Ρόθης καὶ ἐν ἄλλοις τισὶ συγγράμμασιν ἀπαντῶμεν αὐτὸ τάγμα τοῦ Κωνσταντίνου ἀπλῶς. Ἀλλὰ πρὸς αἰδοῦς, ὑπάρχει τί ἄλλο τάγμα ἱπποτικῶν τῇ ἐπικλήσει κυρίου ὀνόματος, ἀνευ τοῦ ἐπιθέτου τῆς ἀγίας, ὅταν τοῦτο δὲν εἶναι τῶν νεωτέρων ἡγεμόνων καὶ βασιλέων; Διατί οὐ δὲν λέγουσι καὶ περὶ τῶν ἄλλων, τάγμα τοῦ Γεωργίου, τῆς Ἀννης, τοῦ Λουδοβίκου κ.τ.λ. Πῶθεν ἢ ἐξαιρέσεις αὐτῆ;

νος, τέλος ἠναγκάσθη νὰ ἀπαντήσῃ καταρατικῶς (1).

Περὶ τοῦ πόθεν οἱ τοιοῦτοι τότε δισταγμοὶ καὶ πόθεν αἱ σκεπταί τῆς ἀληθείας παραμορφώσεως δὲν δυνάμεθα ἐνταῦθα νὰ ἐκθέσωμεν διότι ἔπρεπε νὰ ἐπιληφθῶμεν τοῦ ζητήματος τῆς ἀνορθώσεως τῆς Δυτικῆς αὐτοκρατορίας καὶ ἄλλων ἀναπτύξεων περὶ τῆς διχοστασίας τῶν Ἐκκλησιῶν. Τούτο μόνον ἀρκεῖ ὅτι, ὡς ἤδη ἐδείξαμεν, ἐν ἀμφοτέροις ταῖς Ἐκκλησίαις, Ἀνατολικῇ τε καὶ Δυτικῇ, ὁ Κωνσταντῖνος ἐδοξάζετο ὡς ἅγιος, καθὼ ἀνυψώσας ἐπὶ τοῦ θρόνου, ὡς ῥητῶς ἐκφράζεται ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος, τὸν χριστιανισμόν. Ἐνταῦθα προσθέτομεν καὶ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐδίδετο μεγαλύτερα ἐπισημότης κατὰ τὴν μνήμην καὶ τὴν ἐορτὴν αὐτοῦ, διὰ τε τὸν νέον τῆς πόλεως συνοικισμόν καὶ τὴν ἀνύψωσιν αὐτῆς ὡς πρωτεύουσας ἐν πάσῃ τῇ Ῥωμαϊκῇ αὐτοκρατορίᾳ. Φυσικὸν δὲ παρεπόμενον ἦτον ἡ τοιαύτη δόξα νὰ διαδοθῇ ἀπὸ τῆς βασιλευούσης πόλεως καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας, καὶ πανταχοῦ ὅπου ὁ χριστιανισμὸς ἐκνήρυχθη καὶ ἐμπεδώθη ὑπὸ τῶν Ἀνατολικῶν.

Τινὲς τῶν νεωτέρων δυτικῶν συγγραφέων ἐμέμφθησαν τοὺς ἀνατολικούς, διότι ἐξύμνησαν τὸν Κωνσταντῖνον ὡς ἰσαπόστολον· ἀλλὰ ὑπάρχουσι δείγματα ὅτι τοιαύτη ὑπόληψις ἐπεκράτει περὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς παλαιότεροις χρόνοις καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ. Τοῦτο νομιζόμεν ἐσήμηνεν εἰκονογραφία τις ἣτις εὑρίσκειτο ἐν τινὶ ἐξωτερικῇ στοᾷ τοῦ παλαιοῦ παλατίου τοῦ Λατερανοῦ. Αὐτοῦ παρίστατο ἐν ἄλφῃ χρυσῇ διὰ ψηφίου, ἔνθεν μὲν ὁ Χριστὸς ἐγγχειρίζων τὰς κλεῖς τῷ Πέτρῳ καὶ τὴν σημαίαν τῷ Κωνσταντίνῳ, ἐκεῖθεν δὲ ὁ Λέων Γ'. Ῥώμῃ δεχόμενος παρὰ τοῦ Πέτρου τὰ σύμβολα τῆς πνευματικῆς ἐξουσίας, καὶ σὺν αὐτῷ ὁ Καρολομάγνος δεχόμενος τὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς (2). Τί οὖν ἄλλο δύναται νὰ σημαίη τὸ πρῶτον μέρος τῆς εἰκονογραφίας ταύτης, εἰμὴ ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος ἐλογίζετο ὡς ἰσαπόστολος;

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἰδοὺ ἐν τοῖς ἐσχάτοις καιροῖς ἔρχεται Βενέδικτος ὁ ΙΔ' πάππας Ῥώμης, ὅστις δι' ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ οἰκουμένη Ἐκκλησία δὲν ἔταξε μετὰ τῶν ἁγίων τὸν Κωνσταντῖνον, καὶ ἐβεβαίωσεν ὅτι ἐάν ἐπρόκειτο λόγος περὶ τῆς κανονικῆς ἀναγορεύσεως αὐτοῦ, ὡς πρώτη τῶν ἐνστάσεων ἔπρεπε νὰ θεωρηθῶσιν αἱ παραχωρήσεις τοῦ Κωνσταντίνου πρὸς τοὺς Ἀρειανούς, καὶ ἡ συμμετοχὴ αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξορίαν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου.

Ὁ Κ. Νέβης παρ' ὃ ἀπαντῶμεν τὸ τοιοῦτον (3), τρεῖς ἤδη σελίδας πρότερον ἔλεγεν ὅτι ὁ Θεοδόσιος καὶ ὁ Κωνσταντῖνος δὲν ἀπῆλαυσαν παρὰ τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ γενικῆς προσκυνήσεως (culte), μηδὲ δεόντως ἐπιτετραμμένης. Λοιπὸν ὁμολογεῖ περὶ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου ὅτι ἔτυχε προσκυνήσεως, καὶ οὕτως ἀναιρεῖ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Βενέδικτου. Τοῦτο ἀρκεῖ ἡμῖν τὸ δὲ περὶ γενικῆς ἢ ἐιδικῆς, τοῦτο ἐπὶ τοῦ

(1) Δοσίθεος Ἱεροσολύμων ἐν δωδεκαβέλτῳ σ. 80.

(2) "Ora Revue des Deux-Mondes" du 15 octobre 1859 p. 839.

(3) Felix Neve, Constantin et Théodose σ. 5 καὶ 2.

ζητήματος εἶναι ἀδιάφορον· διότι καὶ ἄλλοι τῶν ἁγίων ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ, οἱ μὲν τιμῶνται μάλλον ἐν τισὶ τόποις, οἱ δὲ ἤττον, καὶ ἄλλοι πάλιν ἄλλως, ἢ καὶ μόλις ἐν τισὶ τόποις γίνεται μνεῖα τούτων, ἀλλ' οὐχ ἤττον πάντες συγκαταριθμοῦνται ἐν τῷ χορῷ τῶν ἁγίων (1).

Ἄς ἐλθωμεν ἤδη εἰς τὸ, δεόντως ἐπιτετραμμένης (dument autorisée). Τί ἄλλο διὰ τούτου δύναται νὰ ἐνοηθῇ ὁ συγγραφεὺς εἰμὴ τὴν ἀδειαν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Ποντίφηκος πρὸς τὸν ἁγιασμόν; Ἀλλ' ὡς ἐκ τούτου περιπίπτει εἰς παχυλότατον ἀναχρονισμόν. Οἱ πάππαι δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἀφαιρέσωσι τὸ ἐξαιρετικὸν δικαίωμα τοῦ ἀναγορεύειν, ἢ ὡς οἱ δυτικοὶ ἐκφράζονται τοῦ κανονίζεσθαι τοὺς ἁγίους, εἰμὴ μετὰ τὴν πτώσιν αὐτῶν εἰς τὸ σχίσμα καὶ τὴν ἄλλην ἐπὶ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἀρπαγὴν (2). Ἀλλὰ πρὸ τούτου ἡ δημοσία γνώμη καὶ πεποιθήσεις τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος, κατὰ τόπους πρότερον ἀνεγνώριζε τοὺς ἁγίους, καὶ μετὰ ταῦτα γενικευομένης ταύτης τῆς ὑπολήψεως ἡ ἐκκλησία ἐπεκύρου βαθμῶν διὰ σιγῆς παραδοχῆς.

Ὁ τρόπος τοῦ ἐκφράζεσθαι τοῦ Κ. Νέβης ὑποθέτει, ὅτι κατὰ τὰς παλαιὰς ἐκείνας ἐποχὰς ἐν τῇ Καθολικῇ, ἔστω δὲ καὶ τῇ ἰδίᾳ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅτ' ἐπρόκειτο λόγος περὶ τῆς ἀναγορεύσεως ἁγίου τινός, ἐτηρεῖτο ἐνώπιον τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Ποντίφηκος ὁ τύπος καθ' ὃν σήμερον τελεῖται, ἢ ὡς καταλληλοτάτα ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει ἡ γαλλικὴ λέγει γλωσσο, παίζεται ὁλόκληρον δράμα δικαστικῆς συζητήσεως, ἐν ᾗ παρουσιάζεται καὶ τις ἐκ τῶν προσώπων τοῦ δράματος καλούμενος δικηγόρος τοῦ Διαβόλου, l'avocat du Diable, ἵνα ἀντιτάξῃ πάσας τὰς ἐνστάσεις τῶν ἀμνηστῶν καὶ τῶν ἄλλων τοῦ ὑποψηφίου ἐλαττωμάτων, αἰτούμενος τὴν ἀπόρριψιν τῆς πρὸς ἀναγορεύσιν ἀναφορᾶς· ἀλλὰ ταῦτα εἶνε τῶν νεωτέρων ἐποχῶν ἐπινοήματα.

Τοιοῦτὸ τι λοιπὸν ὡς φαίνεται παιγνίδιον ἀπῆται καὶ ὁ Βενέδικτος ΙΔ', πρὸς ἀναντίρρητον ἀναγνώρισιν τῆς τοῦ Κωνσταντίνου ἀγίαςσεως. Ἀλλ' ἄρα γέ μόνος ὁ Κωνσταντῖνος ἐπαπειλεῖται οὕτως νὰ περάσῃ ἀπὸ τὰ τοιαῦτα Καυδεῖαι δίκερα (Fourches Caudines); Καὶ τίς τῶν ἄλλων πρὸ τῆς Ἀρπαγῆς ὡς ἁγίων δοξασθέντων, δὲν κινδυνεύει νὰ ὑποστῇ τὴν αὐτὴν δοκιμασίαν;

Ἄγε δὴ νῦν, Κωνσταντῖνε, ἐξέλθε τοῦ τῶν Μακάρων χοροῦ καὶ πορεύου εἰς τὸ Πουργατώριον, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔρχου καὶ στήθι ἐξωθεν τῆς θύρας τοῦ παππικοῦ πραιτωρίου, καὶ περιμένε τὴν περίφη

(1) Οἷος ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος (St. Louis). Ἀπαντῶμεν δὲ καὶ παρὰ τῷ Κ. Didron, Iconographie chrétienne σελ. 343. ἐν σημ. α' Ὁ Κωνσταντῖνος θεωρεῖται ὡς ἅγιος παρὰ τοῖς Ἀνατολικῶς ὡς καὶ ἡ ἁγία Ἐλένη. Καὶ ἐν τῇ Δύσει ὡσαύτως πολλὰ μαρτυροῦντα τιμῶσιν αὐτὸν ὡς ἅγιον καὶ σημειοῦσι τὴν ἐορτὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν 22 Μαΐου.

(2) Πρῶτον παράδειγμα κανονικῆς διορισθεῖσης καὶ τελεσεῖσης ὑπὸ τοῦ Πάππα ὑπῆρξεν ἡ τοῦ ἁγίου Οὐλρίχου ἐπισκόπου Ἀύσβουργου ἀποθανόντος τῷ 973 καὶ κανονισθέντος ὡς ἁγίου τῷ 993 ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ ΙΕ'. Alzog, Histoire Univers. de l'Église § 201 μετάφρ. ἐκ τοῦ Γερμαν.

μον ἐκείνην διαδικασίαν ἕως οὗ ἴδης ἐάν ὁ Ῥωμαϊκὸς Ποντίφηξ ἐπιτρέψει σοὶ τὴν ἐπάνοδον εἰς τοὺς Οὐρανοὺς. Λάβε τὰ μέτρα σου καλῶς, διότι ἐν ταύτῃ τῇ διαδικασίᾳ ὁ διάβολος ἔχει ἐκεῖ τὸν δικηγόρον αὐτοῦ, ἑτοιμὸν νὰ ἀντιτάξῃ κατὰ σοῦ ὅλον σου τὸ παρελθόν. (1) Ὁ δικαστὴς δὲν εἶναι ἀδέκαστος· ἔχομεν διάφορα παραδείγματα ὅτι ἐνίοτε ἐπ' ὠφελείας καὶ πολιτικῆς καὶ ἰδιωτικῆς τοὺς αὐτῷ συμφέροντας ὡς ἁγίους ἀνυψοῖ. Ἐν ὅσῳ αἱ δωρεαὶ σου πάσης τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπαρχίας, πάσης τῆς Ἰταλίας, πάσης τῆς Δύσεως πρὸς τὸν Ῥωμαϊκὸν Ποντίφηκα ἐνομιζόντων ὡς ἀληθεῖς, ἡ δύνασος ἐπιτηδείως νὰ ὑπαινεθῆς αὐτὰς καὶ νὰ ἐλπίσης συγκατάθεσιν τινὰ· ἀλλ' ἀπ' οὗ ἤδη τὰ δωρητήρια συμβόλαια τὰ συνταχθέντα ὑπὸ Ἰσιδώρου τοῦ Μερκάτορος ἀπεδείχθησαν ὡς πλαστογραφία καὶ λαοπλάνια καθαραί, μετὰ τίνος ἐλπίδας δύνασαι πλέον νὰ παρουσιασθῆς;

Ἀλλ' ἰδοὺ εὐτυχέστερος εὐεργέτης τῆς παππικῆς ἐξουσίας ὅστις διαδέχεται τὴν θέσιν τοῦ βεβαίως. Ὁ Καρολομάγνος, ἵνα μὴτι περὶ τοῦ οἰκειακοῦ αὐτοῦ βίου προσθέσω, ὁ Καρολομάγνος διὰ τῶν Καπιτουλαρίων αὐτοῦ, ἄτινα γέμουσι διαταγῶν περὶ τῆς εὐταξίας καὶ τῶν ἄλλων θεσμῶν τῆς ἐκκλησίας ἐπεμβαίνει εἰς τὰ πνευματικὰ πλέον ἢ οὐδεὶς ἄλλος τῶν αὐτοκρατόρων. Ὁ Καρολομάγνος συγκροτεῖ ἐν Γαλλίᾳ σύνοδον, ἣτις ἀντιφέρεται πρὸς τινὰ τῶν ἐν τῇ Ζ'. Οἰκουμένη συνόδῳ θεσπισθέντων, καὶ ἐπικυροῖ αὐτὴν, οἱ δὲ σύγχρονοι αὐτοῦ πάππαι σιγῶσι σιγῆν βαθεῖαν ἐπὶ τούτοις, συνέπειά βεβαία τῆς περιφήμου ἀγροχωρίας αὐτῶν. Ἀλλ' ὁ Καρολομάγνος κατέστρεψε τὸ βασίλειον τῆς Ἰταλίας ἐπὶ αἰτήσῃ τῶν Παπῶν, καὶ οὕτως διευθέτησε τὴν καταχθόνιον καὶ αἰματόφυρτον τριβὴν τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας αὐτῶν, ὅθεν ἐδέχθη ἵνα ὁ Καρολομάγνος ὑπὸ τῶν Παπῶν μεταξὺ τοῦ συλλόγου τῶν ἁγίων ἐγκατασταθῇ. Ὁ δὲ Βενέδικτος Δ', ὅστις τῇ παντοδυναμίᾳ αὐτοῦ καθαιρεῖ τὸν Κωνσταντῖνον ἀπὸ τῶν ἁγίων χοροῦ, κλείει τοὺς ὀφθαλμούς ὡς πρὸς τὸν Καρολομάγνον, καὶ ἀφίνει αὐτὸν ἀτάραχον.

Ἀλλὰ ὁ Πάππας δὲν εἶναι ἄρα ὑπέρτατος τῆς Ἐκκλησίας αὐτοκράτωρ; Τίς δύναται νὰ ἐξετάσῃ περὶ τῆς χρήσεως τῆς δυνάμεως αὐτοῦ; Τίς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ἱεράν προνομίαν, « Ἦτ' ἐστὶ δίκη θεῶν βασιλείων - Ἄλλον κ' ἐκβαίρησι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοῖν; » Κατὰ συνέπειαν τούτων ὁ Βενέδικτος ΙΔ', τὸν μὲν Κωνσταντῖνον διαγράφει ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ἁγίων, ἀναγνωρίζει δὲ ὡς ἁγίαν, τίνα νομίζετε; Τὴν Μαρίαν Στουάρδην!!! (2).

(1) Ὁ Καρδινάλιος Παρόνιος συνέταξε τὸ τῶν ἐνστάσεων ἔγγραφο, καὶ ὡς ὁ Βούλος (ἐν τῷ λεξικῷ αὐτοῦ ἐν λέξ. Fustia) παρατηρεῖ, ψευθῶς ἠρμήνευσε τοὺς συγγραφεῖς, θέλων οὕτως νὰ βεβαιώσῃ πᾶν ὅτι ἀσύμφωνοι οἱ ἐθνικοὶ ἱστορικοὶ ἀνέφερον κατὰ τοῦ Κωνσταντίνου, ὅπως φθάσῃ εἰς τὸ συμπέρασμα τῆς παππικῆς ὑπεροχῆς. Προσθέτομεν δὲ καὶ ἡμεῖς ὅτι τὰ περὶ Ἀρειανῶν καὶ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, περὶ ὧν καὶ ὁ Βενέδικτος ΙΔ' λόγον ποιεῖται, τεχνικῶς πῶς ἀναπτύσσονται ὑπὸ τοῦ ἴδιου Βαρνίου πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν. Ὁρα τὰ χρονικά αὐτοῦ ἐν τῷ ἔτει 324 § 29.

(2) Ζῆτει προσλαλῶν τινὰ τοῦ Πίου ΣΤ', περιγεγραμμένην ἐν ταῖς κληρικαῖς ἐφημερίδαι τῆς Γαλλίας τῆς 22 Ἰανουαρίου 1839.

Μακρὸν καὶ πολυάσχολον ἤθελεν εἶσθαι ἐὰν ἐπεχειροῦμεν νὰ ἐξιστορήσωμεν τὴν εἰς ἄλλον βέβηλον καὶ σκανδαλώδη χρῆσιν, ἣν ἐν τῇ Δύσει ἐποίησαντο οἱ Πάππαι τῆς τοιαύτης προνομίας. Ἐν μόνον καταχωρίζομεν ἐνταῦθα, τὸ ὁποῖον συντείνει καὶ πρὸς νέαν ἀπόδειξιν τοῦ τοσοῦτον φημιζομένου ἀγερώχου αὐτῶν.

Ὅτε ὁ Πίος Ζ' ἐπορεύθη εἰς Παρισίους ἵνα στέψῃ τὸν αὐτοκράτορα Ναπολέοντα Βοναπάρτην, ἀνοίγων πρὸς αὐτὸν τὰ ἐνδόμυχα τῆς πατρικῆς του καρδίας, ἐδήλωσεν αὐτῷ ἐπιτηδεῖως ὅτι εὐρίσκετο λίαν εὐδιάθετος ἵνα ἀνακηρύξῃ ὡς ἄγιον ὅχι βέβαια αὐτὸν τὸν ἴδιον, τὸ πρῆγμα ἐχρειάζετο ὅπως οὐν καιρὸν, ἀλλ' ἕτερον τινὰ τῶν προγόνων αὐτοῦ καλούμενον Βοναβεντούραν Βοναπάρτην, ἄνθρωπον ἄτημον, περὶ οὗ οὐδέποτε παρ' οὐδενὸς ἐγένετο λόγος, ἀλλὰ περὶ τοῦ ὁποῖου, ὡς φαίνεται, κατέβησαν οὐρανῶθεν ἐκλάμψεις φωτειναὶ εἰς Πίον τὸν Ζ'. Ὁ Ναπολέων μὲ ὄλην τὴν ὄρεξιν του πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιδείξεις, ἀπέβριψε μετὰ περιφρονησεως τὴν γελοιωδεστάτην πρότασιν, ὡς αὐτὸς οὕτως διηγεῖται ἐν ταῖς κατὰ τὴν ἁγίαν Ἐλένην συνομιλίαις αὐτοῦ (1). Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ Πίος Ζ' ὠρέγετο τὴν ἀπόκτησιν τῶν τῆς Αἰμυλίας ἐπαρχιῶν καὶ τῇ ἀληθεῖ διὰ τοιαύτην ἄγρην ἤξιζε τὸν κόπον νὰ παιχθῇ ἐν τῷ Βατικανῷ τὸ δράμα τῆς ἀγιάσεως τινὸς ἐκ τῶν Βοναπαρτῶν.

Ταύτας τὰς ἀθλιότητας ἐὰν ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν ὁ Κ. Α. Βρογλῆς νομίζομεν ὅτι μὲ πλειοτέραν περίσκεψιν ἤθελεν ἐπιφέρει κρίσεις καθ' ἡμῶν. Ὅσον δὲ περὶ τῆς ἀγιάσεως τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου δὲν βλέπομεν ἀλλῶ, εἰμὴ ἀκρισίαν ἱστορικὴν εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα.

Κ. ΛΑΜΠΡΥΛΛΟΣ.

ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΑΙ ΠΕΖΟΓΡΑΦΟΣ.

(ὑπὸ Alfred de Musset.)

—ooo—

Ὁ μὲν ποιητὴς οὐδέποτε σχεδὸν σκεπτόμενος γράφει, ὁ δὲ πεζογράφος διὰ τῆς σκέψεως μάνης κρίνει ὀρθῶς καὶ σπουδαίως. Καὶ ὁμοίως ὁ ποιητὴς αἰσθάνεται τὴν σκέψιν βαθύτερον καὶ αὐτοῦ τοῦ πεζογράφου, διότι ὅπως ἐκφράσῃ τὴν ιδέαν αὐτοῦ, ὁποιαδήποτε ἂν ᾖ, δεῖται μακρῶς καὶ ἐπιπόνου ἐργασίας, ἔστω καὶ διὰ τὴν ὁμοιοκαταληξίαν αὐτῆν. Ἐν ᾧ δ' ἀσχολεῖται εἰς τὸ ἀναπόφευκτον τοῦτο ἔργον, μυρία σχόλια, διάφοροι ἐπόψεις καὶ πορίσματα παρίστανται κατ' ἀνάγκην εἰς τὴν φαντασίαν αὐτοῦ, ἐκτὸς μόνον ἂν ὑποθέσῃ τις αὐτὸν βλάκα στιχοῦργουῦντα λογοκλοπίαν. Τὰ πορίσματα ταῦτα εἰσι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥσσαν καλὰ, λαμπρὰ, ὀρθὰ, ἐπαγωγὰ ἀποτρέπουσιν, ἐπαναφέρουσιν, ἐξηγοῦσι, καταθέλουσιν ὁ πεζογράφος ἐκμεταλλεύεται αὐτὰ, ἐν ᾧ ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ ἀπαυγάζουσιν ὡς ἐκ κρυσταλλίνου πρί-

(2) "Ora O Meara Memoires etc. t. II. p. 283.

σματος. Ἡ ιδέα τοῦ ποιητοῦ εἶναι ψυχικὸν πρόπλασμα, ιδέα πρωτότυπος· εἰς αὐτὴν προσκολλᾶται· καὶ ὁμοίως ἀποπτύει ποτὲ τοὺς καρπούς τῆς σκέψεως; βραχὺ τὸ ὑπ' αὐτοῦ γραφόμενον μὲν ἀλλὰ περιέχει τὰ λοιπὰ, ὅθεν ὀνομάζεται ποιητὴς δηλ. μήτηρ τῆς σκέψεως. Ἐκαστος ἄξιος λόγου στίχος καλοῦ ποιητοῦ ἐκφράζει δις καὶ τρις πλείονα τῶν γεγραμμένων, ὁ δ' ἀναγνώστης συμπληροῖ τὰ λειπόμενα κατὰ τὰς ιδέας, τὴν δύναμιν καὶ τὰς ὀρέξεις αὐτοῦ.

Φέρε δ' εἰπόμεν καὶ περὶ τῆς μελωδίας. Πάντες αἰσθάνονται αὐτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες ἐν τοῖς θεάτροις, καὶ οἱ ἐν τοῖς φραγμοῖς βόες, οἱ θελωμένοι ὑπὸ τοῦ συρίγγματος τοῦ ποιμένου. Αὕτη εἶναι κυρίως τὸ ἀντικείμενον τοῦ πάθους τοῦ ποιητοῦ. Ἡ ποιητὴς εἶναι τοσοῦτον μουσική, ὥστε ὁ ποιητὴς ἀποδιώκει καὶ τὴν λαμπροτέραν ιδέαν ἂν τύχῃ κενὴ μελωδίας· καὶ ἐπὶ πλέον οὕτω γυμναζόμενος, οὐ μόνον τὰς λέξεις ἀλλὰ καὶ αὐτὰς αὐτοῦ τὰς σκέψεις καθίστησιν εἰς τέλος μελωδικάς. Ὁ γράφων εἰς πεζὸν λόγον προσπαθεῖ νὰ μὲν φιλοκάλως ν' ἀποφύγῃ τὴν κακοφωνίαν καὶ ἐπιτηδεύεται πρὸς γλαφυροτέραν πλοκὴν τῶν λέξεων, ἀλλ' ἢ ὑπὲρ τὸ δεῖον ἀσχόλησις περὶ τὴν φιλόκαλον ταύτην εὐπρέπεισιν καὶ τὴν ἐπιτήδευσιν, κατανατᾷ παιδαριῶδες τι ἐλαττοῦν τῆς ιδέας τὴν δύναμιν. Καὶ διὰ βραχέων ἰδοῦ ἢ ἀποδείξεις· τὸ πεζὸν ἀμοιρεῖ ῥυθμῷ ὠρισμένου ἄνευ δ' αὐτοῦ μελωδία δὲν ὑπάρχει· ἀλλ' ἀφ' οὗ ὁ τρόπος τὸν ὁποῖον μεταχειρίζεται τις δὲν εἶναι ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ὅπως φθάσῃ εἰς τὸν σκοπὸν ὃν προτίθεται, εἰς τί λοιπὸν χρησιμεύει; τί δ' ἂν εἴποι τις περὶ ἐκείνου ὅστις ἐν κατεπειγούσῃ ὑποθέσει βηματίζει ὡς χορευτὴς; εἰς τ' αὐτὸ περὶ οὗ περιπίπτει ὁ ῥυθμίζων τὰς λέξεις πεζογράφος· διότι καὶ οὗτος κατεπείγουσαν ὑπόθεσιν εἶχει τὴν ἐκθεσιν τῆς ιδέας αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἄλλο τι. Τῆς πωλήσεως ἐξ ἐναντίας οἱ πρῶτοι νόμοι, οἱ ἀναπόφευκτοι ὅροι εἶναι ὁ ῥυθμὸς καὶ τὸ μέτρον· ἡ δεινότης τοῦ ποιητοῦ δὲν ὑπάρχει ἄνευ αὐτῶν τῶν νόμων ἀλλὰ δι' αὐτῶν· καὶ τὸν μὲν ῥυθμὸν ἔχει ἐπὶ τῶν χειλέων, τὸ δὲ μέτρον ἐν τῷ λάρυγγι· χωρὶς δ' αὐτῶν μένει ἄφωνος.

Ἐμβαθύνομεν ἔτι μᾶλλον. Δὲν προτίθεμαι παραλληλίσας ν' ἀποδείξω τὸν μὲν πεζογράφον πεζὸν τὸν δὲ ποιητὴν ἵππεά. Λέγω ὅτι ἔχουσι φύσεις ὅπως διαφόρους, σχεδὸν ἀντιθέτους καὶ ἀντιπαθητικὰς πρὸς ἀλλήλας. Καὶ τοσαύτης τοῦτο ἔχεται ἀληθείας, ὥστε πολλάκις βλέπομεν μεταξὺ τῶν ἀναγνωστῶν ἄνδρας ἱκανοὺς, συνετοὺς καὶ οἰκονομίας τρέφοντας μὲν ἐντελὲς αἴσθημα πρὸς τὰς πεζὰς συγγραφάς, μὴ ἐνοσούντας δὲ τὴν ποίησιν. Ἄλλοι πάλιν, ἀμαθεῖς σχεδὸν, ξένοι εἰς τὰ γράμματα σαγηνεύονται λεληθότως ὑπὸ μόνου τοῦ ἤχου τῆς ὁμοιοκαταληξίας εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε δὲν ἐξετάζουσι πλέον τὴν ἀξίαν τῆς ιδέας, φθάνει μόνον ν' ἀποτελῇ στίχον. Τί ν' ἀντιτάξωμεν πρὸς τοῦτο; ἀνάγκη ν' ἀναγνωρίσωμεν ὅτι διαφορά μεθόδου δὲν ἀρκεῖ πρὸς αἰτιολογίαν τηλεκτύτης ἀποστροφῆς, ἅμα δὲ καὶ τοσοῦτον σφοδρᾶς προτιμήσεως.

Ὁ μυθιστοριογράφος, ὁ δραματοῦργος, ὁ ἠθολό-

γος, ὁ ἱστορικός, ὁ φιλόσοφος διορᾷ τὰς πρὸς ἄλληλα σχέσεις τῶν πραγμάτων· ὁ ποιητὴς ἀπανθίζει τὴν οὐσίαν αὐτῶν. Ὁ νοῦς αὐτοῦ ὅλος φυσικὸς ζῆτεῖ ἐν παντὶ πράγματι τὰς φυσικὰς δυνάμεις. Ἡ ιδέα αὐτοῦ ἀναβλύει ὡς ἡ πηγὴ ἐκ τῆς γῆς. Οὐδόλως ἀναμιγνύεται εἰς τὰ πολιτικὰ· ἀδυνατεῖ δὲ σκεπθεῖς νὰ κρίνῃ καὶ περὶ τῶν πλησιέστατα αὐτῷ συμβαινόντων· ἀγνοεῖ τὰ παίγνια ταῦτα τῆς φαντασίας καὶ τὰς ποικιλίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἐνα μόνον ἀνθρώπον γνωρίζει, τὸν αἰώνιον. Ὁ ποιητὴς οὐδέποτε ἐσκέφη ὅτι ἡ γῆ κινεῖται περὶ τὸν ἥλιον· ἀδιαφορεῖ μὲν πρὸς τὰς κοινὰς ὑποθέσεις, ὀλιγορεῖ δὲ τῶν ἐαυτοῦ, καὶ ἀρκεῖται εἰς τὰ ἔργα τῆς φύσεως. τὸ ἐλάχιστον ὃν, τὸ παραμικρότερον πλάσμα κεντῶσι τὴν περιέργειαν αὐτοῦ μόνον διότι ὑπάρχουσιν. Ὁ μέγας Γαίθε (Goethe) ἀπέθετε τὸν κάλαμον ὅπως παρατηρήσῃ χάλινα ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους· ἐγένετο δὲ ἐν παντὶ πράγματι ἐνυπάρχει τι θεσπέσιον. Τοιοῦτος ὁ ποιητὴς· καὶ τὰ ἄψυχα φαίνονται αὐτῷ ἰδέαι ἄφρονι. Ἐνῶ βεβηλωθεὶς φύσεις προσπαθοῦσιν ὅπως κορέσωσι τὸν ἐνθουσιασμὸν αὐτῶν διὰ πομπωδῶν φράσεων καὶ ματαίας κλαγγῆς λέξεων, ἐκεῖνος θαυμάζει διάπυρος τὸ σχῆμα τῆς ὕλης καὶ ἀγωνίζεται ὅπως εἰσδύσῃ εἰς τὸν χυμὸν τοῦ κόσμου. Παρατηρήσεις, αἰσθησις, ἐκφρασις, ἐν τούτῳ κείται ἡ ζωὴ αὐτοῦ· ὑπὸ παντὸς πράγματος ἐμπνέεται· ὁμιλεῖ καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ ἄχρον· Ἐξ ὅλων τῶν σχημάτων τῶν τὴν ὄρασιν αὐτοῦ προσβαλλόντων, καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν δυσμορφωτέρων, ἀρύεται καὶ δι' αὐτῶν τρέφει διαρκῶς τὸν ἔρωτα τοῦ υπερτάτου καλοῦ. Εἶτε αἰσθάνεται εἶτε παρατηρεῖ ἀνιχνεύει πάντοτε τὴν αἰωνίαν ἀλήθειαν, καὶ ἀπλοῦς γεννηθεὶς ἀπλοῦς καὶ ἀποθνήσκει. Φθάντος δ' εἰς τὸ τέμμα τῆς δόξης, τὸ τελευταῖον αὐτοῦ βλέμμα ἐπὶ τοῦ κόσμου εἶναι βλέμμα παιδός.

Σ.

ΔΙΔΩΡΑ.

—ooo—

ΕΟΡΤΗ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ. Ἡ ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ τούτῳ Ἐκκλησία τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας, καὶ κατ' ἔτος τὴν 29 Ὀκτωβρίου τελεῖται πανήγυρις, ἱερουργούντος ἀρχιερέως, καὶ παρόντων τῶν μελῶν τοῦ διοικητ. Συμβουλίου, τῶν διδασκάλων, τῶν κορασιῶν, καὶ παντὸς τοῦ ἄλλου προσωπικοῦ. Κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν γίνεται καὶ ἀρτοκλασία, καὶ μνημονεύεται ἡ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει σύζυγος τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ καταστήματος, ἧτις ὀνομάζεται Ἀναστασία. Ταῦτα πάντα ἐγένοντο καὶ ἐφέτος μετὰ τῆς δεοῦσης ἐπισημότητος.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ. Ἡ Κ. Καλλιόπη Πετροκοκκίνου, ὑποδιευθύντρια τοῦ Ἀρσακείου Παρθεναγωγείου, προσέφερεν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν αὐτοῦ δύο ἐν Ῥωσίᾳ κατασκευασθέντα κροπήγια (μανουάλια), τιμώμενα περὶ

τὰς 700 δρ. Ἀπενεμήθη δὲ αὐτῇ τὸ ἀργυροῦν μετά τάλλιον μετὰ διπλώματος καὶ ἐπιστολῆς εὐχαριστηρίου.

ΣΧΟΛΕΙΑ. Κατὰ τὰς εἰδήσεις τὰς δημοσιευθείσας ὑπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ἰδοῦ ἢ κατάστασις τῶν ἐν Τουρκίᾳ ὀθωμανικῶν καὶ χριστιανικῶν σχολείων· ἀμφιβάλλομεν ὅμως ἂν εἶναι ἀκριβής.

Ὄθωμανικά.

Table with 2 columns: Description of school types and their counts. Includes '1) ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς περιχώροις' and 'Σχολεῖα ἀνοικτὰ'.

Table with 2 columns: Description of school types and their counts. Includes '2) ἐν Ροῦμेलῇ καὶ ταῖς νήσοις τοῦ Αἰγαίου πελάγους' and 'Σχολεῖα ἀνοικτὰ'.

Table with 2 columns: Description of school types and their counts. Includes '3) ἐν Ἀνατολῇ καὶ Ἀραβίᾳ' and 'Σχολεῖα ἀνοικτὰ'.

Table with 2 columns: Description of school types and their counts. Includes 'Τὸ ὅλον τῶν Ὄθωμανικῶν τοῦ Κράτους σχολείων' and 'Σχολεῖα ἐν ἐνεργείᾳ'.

Χριστιανικά.

Table with 2 columns: Description of school types and their counts. Includes '1) ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς περιχώροις' and 'Σχολεῖα ἀνοικτὰ'.

Table with 2 columns: Description of school types and their counts. Includes '2) ἐν Ροῦμेलῇ καὶ ταῖς νήσοις τοῦ Αἰγαίου πελάγους' and 'Σχολεῖα'.

3) ἐν Ἀνατολῇ καὶ Ἀραβίᾳ.

Σχολεία ανοικτά	726
» κλειστά	3
Διδάσκαλοι	903
Μαθηταί	34,939

Μαθήματα, Ευαγγέλιον, Ψαλτήριον, Αραβικά, Τουρκικά, Χαλδαϊκά, Συριακά, Ἑλληνικά, Ἀρμενικά, Ἱστορία, Γεωγραφία, Μουσική, Ἐπιστολογραφία, Ῥαπτική καὶ γυναικεία ἀγωγή.

Τὸ ὄλον τῶν Χριστιανικῶν σχολείων.

Σχολεία ἐν ἐνεργείᾳ	2,562
Διδάσκαλοι	3,122
Μαθηταί	138,387

Ὀλικὸν κεφάλαιον.

Σχολεία	15,040
Διδάσκαλοι	15,868
Μαθηταί	506,316

Ἰδοὺ δὲ ἰδίως ἡ κατάστασις τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς προστατεῖσι Σχολείων

Σχολεία Ὄθωμ. 279. Ἀριθμὸς μαθητῶν 16,752 ὧν 6,782 κοράσια.

Σχολεία Γραικικά 77	»	»	6,477
» Ἀρμενικά 37	»	»	6,528
» Καθολικῶν 8	»	»	509
» Ἰουδαϊκὰ 44	»	»	2,552
» Διαμαρτυρ. 5	»	»	82
ὧν 31 κοράσιων.			
» Καραϊτικά 3	»	»	400

Τὸ ὄλον τῶν μαθητῶν, Ὄθωμανῶν καὶ Χριστιανῶν, ἀναβαίνει εἰς 33,005.

(*Ανατολ. Ἀστήρ.*)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

—οοο—

ΑΣΤΕΙΟΤΗΣ. Ὁ δόκτωρ Ἄρν, γνωστὸς ἄγγλος μουσικὸς, ταξειδεύων ποτὲ ὑπῆγεν εἰς ξενοδοχεῖον, τὸ ὁποῖον τὴν ὥραν ἐκείνην ἦτο πλήρες, καὶ διὰ τοῦτο δὲν εὔρε τί νὰ φάγη. Ἐν μόνον τεμάχιον κρέατος ἔμενε, καὶ αὐτὸ τὸ ἔψηναν διὰ νὰ τὸ δώσωσιν εἰς ἄλλους ἐλθόντας πρὸ αὐτοῦ. Μαθῶν τοῦτο ὁ δόκτωρ Ἄρν, ἔλαβεν ἀπὸ τὸ θυλάκιόν του μίαν χορδὴν βιολίου, τὴν ἔκοψεν εἰς μικρὰ τεμάχια, καὶ τὴν ἔβαλε λαθραῖως ἐπὶ τοῦ ἔψητου, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι ἦτο βρωμερόν. Ὅτε λοιπὸν ὁ ὑπηρετὴς τὸ ἔφερον εἰς τὴν τράπεζαν τῶν ξένων, οὗτοι ἐθύμωσαν κατ' αὐτοῦ, ὡς τολμήσαντος νὰ παρουσιάσῃ τοιοῦτο κρέας, καὶ τὸν διέταξαν νὰ τὸ ἐπάρῃ εὐθὺς ὀπίσω. Ὁ Ἄρν, ὅστις εἶχε προῖδεν τοῦτο, ἐζήτησε τὸ κρέας εἰπὼν, ὅτι θὰ ἐπάσχιζε νὰ τὸ φάγη. Ἄρ' οὐ δὲ ἔφαγε, διηγῆθη τὴν ἀστείότητά του καὶ ὅλοι ἐγέλασαν ἐγκαρδίως.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΑΝΔΡΙΑ. Δαποφύλαξ τις κατοικῶν εἰς μεμονωμένην οἰκίαν πλησίον τοῦ Γουίλλεμ ὑπῆγε Κυριακὴν τινὰ εἰς τὴν ἐκκλησίαν μετ' ὄλην του τὴν οἰκογένειαν, ἀφίει εἰς τὴν οἰκίαν μόνην τὴν δεκαεξαετῆ θυγατέρα του. Ὀλίγον μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν οἰκίαν γέροντις, ὅστις ἐφαίνετο ἀποθνήσκων ἀπὸ τὴν πείναν καὶ τὸ ψῦχος.

Λυπηθεῖσα αὐτὸν ἡ νέα κόρη, τὸν ἐπροσκάλεσε νὰ εἰσέλθῃ, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ μαγειρεῖον νὰ ἐτοιμάσῃ δι' αὐτὸν ὀλίγον ζωμόν. Ἄλλ' ἀπὸ μικρὸν παράθυρον τὸ ὁποῖον συνεκοινωνεῖ μετ' τὸ δωμάτιον ὅπου εἶχε μείνει ὁ ξένος, εἶδεν ὅτι ἔρριψε κατὰ γῆς τὸ γένειον, τὸ ὁποῖον ἐφόρει ὅτε εἰσῆλθεν, ὅτι ἐγένετο νέος καὶ ῥωμαλέος ἀνὴρ, καὶ ὅτι ἐπεριπάτει εἰς τὸ δωμάτιον κρατῶν ζίφος εἰς τὰς χεῖρας. Τοῦτο ἰδοῦσα ἔλαβε μετὰ μεγίστης γενναϊότητος καὶ ἀγγινοίας τὴν πέλεκυν τοῦ μαγειρείου καὶ τὸν καυστὸν ζωμόν, καὶ εἰσελθοῦσα εἰς τὸ δωμάτιον, τὸν μὲν ζωμόν ἔρριψε εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ληστοῦ, διὰ δὲ τοῦ πελέκους ἐκτύπησε τὸν λαϊμόν του καὶ τὸν ἐκρῆμινεν ἀπὸν κατὰ γῆς.

Τὴν ὥραν ἐκείνην νέον κτύπημα ἠκούσθη εἰς τὴν θύραν· τρέξασα δὲ εἰς τὸ ἀνω παράθυρον εἶδεν ὅτι ὁ κρούων εἶχεν ἀλλόκοτον μορφήν κυνηγοῦ καὶ ἐζήτησε νὰ τὸν ἀνοίξῃ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ νέα ἀπεποιήθη, ὁ ξένος ἐφοδέρισεν ὅτι θὰ σπάσῃ τὴν θύραν. Τότε ἡ θυγάτηρ τοῦ δασοφύλακος λαβοῦσα τὸ πυροβόλον τοῦ πατρὸς της ἐσημάδευσε τὸν ληστὴν καὶ ἐπλήγωσε τὸν ὤμόν του· αὐτὸς δὲ ἀνεχώρησεν εὐθὺς καὶ ἐγένετο ἀφαντος ἐντὸς τοῦ δάσους.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν τρίτος ξένος ἐλθὼν ἠρώτησε τὴν νέαν ἐὰν εἶδεν ἕνα γέροντα, καὶ ἀπὸ ποῖον δρόμον ὑπῆγεν. Ταύτης δὲ ἀποκριθεῖσας ὅχι, ὁ νέος κακοῦργος ἐζήτησε νὰ ἀνοίξῃ, εἰπὼν ὅτι ἄλλως θὰ ἠναγκάζετο νὰ συντρίψῃ τὴν θύραν. Ἐνῶ δὲ ἠτοιμάζετο νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν τὴν ἀπειλήν, ἡ νέα ἐπυροβόλησε κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἀφῆκε νεκρόν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ γενναϊότης της ἐξέλιπεν ἤρχισε νὰ πυροβολῇ καὶ νὰ κρᾶζῃ τασούτον, ὥστε ἄνθρωποι τινες ἔτρεξαν πρὸς αὐτὴν κατ' οὐδένα ὁμῶς τρόπον δὲν ἠθέλησε νὰ ἀνοίξῃ ἕως ὅτου ἐφθασεν ἡ οἰκογένειά της.

ΥΨΗΚΗ ΣΤΟΡΓΗ ΚΑΙ ΓΕΝΝΑΙΟΤΗΣ. Ἐνὸς τῶν ἐν Καῖρῳ τζαμίων πυρποληθέντος κατὰ τινα στάσιν, οἱ Μουσουμάνοι ἀπέδωκαν τὸ δυστύχημα εἰς τὸ μῖσος τῶν χριστιανῶν. Ὅθεν ὀρμήσαντες εἰς τὴν συνοικίαν τούτων ἔβαλον πῦρ ἀντεκδικούμενοι. Ἐπειδὴ δὲ τοιοῦτον τάλμημα ἦτο ἄξιον αὐστηροτάτης ποινῆς, ὁ διοικητὴς διέταξε νὰ συλληφθῶσιν οἱ κακοῦργοι. Ἄλλ' ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἦτο μέγας, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐτόλμα νὰ καταδικάσῃ εἰς θάνατον τὸσους πολλοὺς νέους, οἵτινες εἶχον παρεκτραπῆ ὑπὸ παθους μάλλον ἢ κακίας. Διέταξε λοιπὸν νὰ ῥιφθῶσιν εἰς κάλπην ἀριθμὸς κλήρων ἴσος πρὸς τὸν τῶν ἐνόχων καὶ εἰς τινὰς μὲν αὐτῶν ἐγράφετο ἡ λέξις θάνατος, εἰς τινὰς δὲ ἡ λέξις μαστίγωσις. Ὅτε ἕκαστος ἀνέστρεψε τὸν ἴδιον κλήρον, εἰς ἐκείνων οἵτινες ἔλαχον τὸν τοῦ θανάτου ἀνέκραξε περίλυπος· «δὲν λυποῦμαι τὴν ζωὴν, ἀλλὰ τί θὰ γίνωσιν οἱ ταλαίπωροι γονεῖς μου, οἱ ὁποῖοι μὴ ἔχοντες πλέον τὴν συνδρομὴν μου θ' ἀποθάνωσιν ἀπὸ τὴν πείναν;»

Τοῦτο ἀκούσας εἰς τῶν λαχόντων κλήρον μαστιγώσεως εἶπε· «Φίλε, ἐγὼ δὲν ἔχω οὔτε πατέρα οὔτε μητέρα, καὶ ἡ ζωὴ μου δὲν εἶναι εἰς κανένα χρήσιμος· δός με λοιπὸν τὸν κλήρόν σου καὶ λάβε τὸν ἐδικόν μου.» Ἡ γενναία αὕτη θυσιὰ διήγειρε

τὸν θαυμασμὸν ὄλων τῶν περιεστώτων, ὁ δὲ διοικητὴς μαθὼν αὐτὴν συνεχώρησε καὶ τοὺς δύο.

ΓΡΑΪΑΣ ΓΑΜΟΣ. Ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσίας διαβαίνων ποτὲ ἀπὸ Βράνδεβουργ, καὶ παρατηρήσας μεταξὺ τοῦ ὄχλου εὐμορφὸν τινα νέαν, ἀνάστημα ἔχουσαν τοὐλάχιστὸν ἕξ ποδῶν, διέταξε νὰ τὴν φέρωσιν ἐμπροσθέν του. Μαθὼν δὲ ὅτι ἦτο πτωχοῦ ὑποδηματοποιοῦ θυγάτηρ, ἐγράψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν συνταγματάρχην τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς εἰς Βερολίνον, καὶ τὸν διέταξε νὰ στεφάνωσῃ ἀμέσως τὴν φέρουσαν μετ' τὸν ὑψηλότερον ἄνδρα τοῦ συντάγματος. Εἶπε δὲ εἰς τὴν νέαν, ἀγνοοῦσαν τὸ ἐμπεριεχόμενον, νὰ φέρῃ αὐτὴν μόνη εἰς τὸ Βερολίνον. Ἡ κόρη τοῦ ὑποδηματοποιοῦ ἀγνοοῦσα ὅτι ὁ γράψας ἦτο ὁ βασιλεὺς, καὶ μὴ οὕτω εὐδιάθετος νὰ μεταβῇ εἰς Βερολίνον, ἔδωκε τῆς ἐπιστολῆς εἰς τινὰ γραῖαν, ἥτις ἀπήρχετο ἐκεῖ, καὶ τὴν παρήγγειλεν ἐπιμόνως νὰ ἐγχειρίσῃ αὐτὴν πρὸς τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν ὁποῖον διευθύνετο. Καὶ ἡ μὲν γραῖα πιστῶς ἐξεπλήρωσε τὴν παραγγελίαν· ὁ δὲ συνταγματάρχης, καὶ τοὶ ἀπορήσας εἰς ἄκρον ὅτε ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν καὶ εἶδε τὴν φέρουσαν, ὑπήκουσεν εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως.

Ἡ ὑπόθεσις ἐμείνει μυστήριον μέχρι τῆς ἐπανόδου τοῦ βασιλέως, ὅτε ἠθέλησε νὰ ἴδῃ τοὺς νεονύμφους· ἀλλ' ἐμείναν ἐκθαμβος ἰδὼν τὴν νέαν. Ἐρωτήσαντος δὲ πῶς ἐτόλμησε νὰ πράξῃ τοιαύτην προδοσίαν, ἡ γραῖα ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ἐπράξε καμίαν προδοσίαν, καὶ ὅτι ἦτο βεβαία ὅτι ὁ σύζυγός της δὲν εἶχε κἀνὲν παράπονον κατ' αὐτῆς. Παρεκάλεσε δὲ τὴν αὐτοῦ Μεγαλειότητα νὰ δεχθῇ τὰς εὐχαριστίας της διότι τὴν ὑπάνδρευσε τόσο καλῶς.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

—οοο—

Ἀ ὕρα παρηγορίας

ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ φίλου μου

ΣΗΡΓΙΑΝΝΟΣ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ.

Εἰς βράχιον μόσχος φυτρώνει
Ψιθυρίζει τὸ ὕδωρ γλυκὰ,
Κ' εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἀνοίγει
Καὶ ἀρθίξ' ὑπὸ δένδρα πυκνὰ.

Πλὴν, ταχέως, τὰ φύλλα του πίπτουν
Μαραμμένα ἐπάνω στῆν γῆν,
Καὶ μόλις ὁ ἥλιος φέξῃ
Ἄσκι, χάκουν γλυκεῖαν ὀσμὴν!

Τὴν ὀσμὴν ποῦ τὴν ρύκτα ὡς ὀσσοῦ
Διαχρῆνι ἀπ' ἀπὸ κλαδῶν,
Καὶ, κρυφῶς τῶν βόδων, εὐφραίνει
Κάθ' εὐαίσθητον εἰς τὴν καρδιά.

Ἄγγελόμοργος κόρη στὰ ἄρθα
Καθημέρη λαλεῖ θλιβερά,

Καὶ τὴν λύραν τορίζουσα βρέχει
Τὸν μόσχον μετὰ δάκρυα πικρά.

Ὁ ἀστὴρ τῆς παρθένου Μαρίας
Τὴν ξανθὴν αὐτῆς κόμην φωτίζει,
Ἄργα, πρὸς δυσμὰς πλησιάζει
Φαιρότατον γῶς διασκορπίζων,

Ἐως οὖν, βραδυκίνητος, δέων
Καὶ τὴν θάλασσαν γλυκοχιλιῶν
Εἰς τοῦ χάους βυθίζεται ἤδη
Τὸν ἀπέραντον μέγαν βυθόν. . .

Πανταχοῦ ἡρεμία ὑπάρχει
Ὁ βορρᾶς αἰφνιδίως φυσᾷ,
Καὶ, ἐνῶ μετ' ὀσμῆς διαβαίνει
Ἀγεῖρει τὰ φύλλα ὑψηλά.

Τὰ σκορπιῖει ἐν μέσῳ τῶν κλώνων
Πλατυθύλλου κ' εὐκάμπτου ἰτιάς,
Ὅθεν πίπτουν ἐπάνω στὸ μνηῖμα
Καὶ τὴν πλάκα φιλοῦσι μετὰ μῦθον.

Ἡ σελήνη ἐν τούτοις προβάλλει
Ἐκ τοῦ ὄρου χλωμῆ, σκυθρωπῆ,
Νέφη μαύρα ἐνδύεται ὀλη
Καὶ φωνὴ ἐκ τοῦ δάσους ἤχει

«ὦ θεέ μου! καὶ πῶς νὰ με πλάσῃς
» Ἐν τῷ μέσῳ κόσμου ἀρθῶν,
» Κι' ἐνῶ μόλις ἀρχίζω τὰς πρώτας
» Τῶν ζεφύρων προὰς ἀναπνέων!

» Παραχρῆμα, τὸ ρῆμα τοῦ βίου
» Μ' ἀποκόπτεις τόσο σκληρὰ
» Καὶ τῶν φίλων—οἰκειῶν μ' ἀφίεις
» Πληγωμένην τὴν μαύρην καρδιά;»

Ἄ! μυστήριον, πόσα σὺ κρύπτεις
Ἀκατάληπτα ἔργα—φρικτὰ!
Οἴμοι πλάτῃ ὁ κόσμος ποῦ εἶναι
Ἐπὶ τὴν γῆν χρυσᾷ καὶ λαμπρᾷ!!! . . .

Ἀλλ' ὑπάρχει ἐν ὄρ' ποῦ ὀρίζει
Καὶ τὰ πάντα σοφῶς διοικεῖ,
Τὰς ψυχὰς τῶν δικαίων λαμβάνει
Ἀγροῦμεν ὡς ποῦ κατοικεῖ. . .

Πολύελεος εἶσαι, Θεέ μου!
Μὴν οὐράνιον στείλε προῆν,
Νὰ εἰσδῶθῃ καὶ λύσῃ τὸ πένθος
Ὅς ὁ ἀρεμὸς λύει ἀχλὺν.

Ὅθεν ἄγγελος αὐτῆ ἄς εἶναι
Ποῦ θὰ δώσῃ μετὰ δάκρυα θερμὰ
Στῶν οἰκειῶν—τῶν φίλων τοῦ Σπύρου
Ἀνακούφισιν μετὰ τὴν καρδιά.

Καὶ ἐγὼ αὐτὸς δάκρυ προσφέρων
 Ἀπὸ βράχου μικροῦ τῆς ἐρμιᾶς,
 Ἐυελπίζομαι ὅπως τὰ πνεύσω
 Λεπτὴν αὖθις παρηγοριᾶς!!!
 Ἐν Κεφαλληνίᾳ.

ΕΠΙΜΙΝΩΝΔΑΣ Γ. ΔΑΝΙΝΟΣ.

ΑΓΓΕΛΙΑ (*).

— 000 —

Τῆς πατρίδος ἡμῶν χώρας ἐλευθέρας τε καὶ δούλης τὸν φυσικὸν διασχηματισμὸν, τὴν ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν κατάστασιν, τὴν κοινωνικὴν πρόσοδον καὶ τὰ διάφορα ἦθη καὶ ἔθιμα, ἄνδρες ἀλλόφυλοι καὶ ἀλλόγλωσσοι, κάλλιον ἡμῶν ταῦτα γινώσκοντες, ἄχρι τοῦδε ἐδίδαξαν καὶ νῦν ἐν μέρει διδάσκουσι πρὸς ἡμᾶς τὰ τέκνα αὐτῆς. Ὁ μέχρι πρὸ μικροῦ ἐπὶ τοῦ τραχήλου ἡμῶν ἐπικείμενος βαρὺς ζυγὸς τῆς δουλείας, ἐμποδίζων ἡμᾶς ν' ἀνακύψωμεν, καὶ δεσμεύων τὰ τε σώματα καὶ τὴν διάνοιαν ἡμῶν εἰς τὴν ὕλην, δὲν ἐπέτρεπεν ἐκτὸς τῶν ἀμέττων ὕλικῶν ἀναγκῶν καὶ ἄλλας νὰ ἱκανοποιήσωμεν εὐγενεστέρως τοῦ ἀνθρώπου ἀνάγκας, ἐπὶ τῆς διανοητικῆς αὐτοῦ καὶ ἠθικῆς φύσεως ἐπερειδομένης· τοῦτου δὲ ἔνεκεν καὶ αἱ μακρᾶι ἡμῶν θαλασσοπορίαι, καὶ αἱ πλήρεις περιπετειῶν πολλαίαι ὁδοιπορίαι εἰς χώρας ἀγνώστους καὶ ἀπωτάτας, οὐδένα ἀπέφερον τῇ ἐπιστήμῃ καρπὸν, ἀλλὰ τὰ πρὸ ποδῶν πάντοτε ἐξ ἀνάγκης ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, καὶ τὸ ὕλικόν ἐν πᾶσι συμφέρον θηρεύοντες, πάντα τὰ λοιπὰ τῶν κοινωνιῶν, ἐν αἷς διεβιοῦμεν σπουδαῖα φαινόμενα παρεβλέπομεν, στερούμενοι τῆς φιλομαθοῦς ἐκείνης περιεργίας, ἣτις εἶναι ὁ καρπὸς τῆς ἐλευθερίας καὶ εὐνομίας, καὶ τῆς μετ' αὐτῶν συνδεομένης ποικίλης κοινωνικῆς ἀναπτύξεως. Τοῦτο δὲ ὑπῆρξε τὸ κοινὸν αἶψοτε στάδιον, ὃ διέτρεξαν πᾶσαι ἐν γένει αἱ ἀνθρώπινοι κοινωνίαι ἀπὸ τῶν ἀρχαι-

(*) Τὸ ἀναγγελλόμενον σύγγραμμα εἶναι αὐτὸ ἐκείνο, οὗ τινος ἀπόσπασμα κατεγώρισαμεν ἐν τῷ φυλλαδίῳ, θέλομεν δὲ δημοσιεύσει καὶ ἄλλα οὐχ ἥττον ἄξια λόγου καὶ περιεργα. Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἀναγνόντες πολλοὶ τῶν ἐκτὸς πρὸ πάντων τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ἔγραψαν παρακινουντες ἐπιμῶνως τὸν συγγραφεὰ νὰ δημοσιεύσῃ ὁλόκληρον τὸ σύγγραμμα. Κατ' αἴτησιν λοιπὸν ἡμῶν ἐκδίδεται ἡ ἀνωτέρω ἀγγελία. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τοῦ ἐκδοθέντος τεμαχίου φαίνεται τὸ τε ὠφέλιμον καὶ τὸ κερπνὸν τοῦ πονήματος, ἐλπίζομεν ὅτι οἱ φίλοι τῶν καλῶν συμποῖται καὶ ὁμόγενεῖς θέλουσι σπεύσει νὰ συνδράμωσι γενναίως εἰς τὴν ἐκδόσιν. Ἡ Πανδώρα ἐπεθύμει νὰ ἀγοράσῃ αὐτὸ καὶ ἐκδόσῃ ἀντὶ παραρτήματος· κατὰ δυστυχίαν ὅμως οἱ πλείστοι τῶν συνδρομητῶν ἀντὶ νὰ εὐκολύνωσιν αὐτὴν ἀποτίοντες τὴν ἔλαχστην συνδρομὴν, τὴν καταβασανίζουσιν ὑπερρίζοντες, τινεὶ δὲ καὶ παραβαίνοντες τὴν ὑποχρέωσιν. Σ. Π.

στάτων χρόνων μέχρι τῆς σήμερον. Οἱ ἥρωες φερ' εἶπεν τοῦ Ὀμήρου, ἵνα ἐν τοῖς ἡμετέροις ἐμμένωμεν, καὶ τοὶ ἀρχοὶ καὶ κοίραιοι λαῶν, οὐδεμίαν ἡμῖν κατέλιπον περιγραφὴν τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἐπὶ δεκαετίαν ὅλην διέμειναν· ἀλλ' ὁ Ξενοφῶν, ἀπλοῦς στρατιώτης ταχθεὶς ἐν τῷ στρατῷ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ μεγάλου βασιλέως, καὶ ἀκροποδητὴ οὕτως εἶπεν διελθὼν τὴν Ἀσίαν, ἀφῆκεν ἡμῖν ἀθάνατον τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως τῶν Ἑλλήνων μνημεῖον, τὴν Κύρου ἀνάβασιν, λαμπρὸν τοπογραφικὸν σύγγραμμα, ὃ μέχρι τοῦδε ποδηγετεῖ ἀσφαλῶς τοὺς περιηγητὰς τῆς ἐσπερίας Εὐρώπης εἰς τῆς Ἀσίας τὰ ἄδυτα. Διὰ τὸν ἀπλοῦστατον δὲ τοῦτον καὶ φυσικώτατον λόγον ἡ ἡμετέρα ἐλληνικὴ κοινωνία στερεῖται εἰσέτι περιηγήσεων καὶ τοπογραφικῶν συγγραμμάτων, ἐνῶ τῶν ἐθνῶν τῆς ἐσπερίας Εὐρώπης ὁ φιλολογικὸς θησαυρὸς βρίθεται τοιούτων συγγραφῶν περὶ πάσης σχεδὸν πεπολιτισμένης καὶ βαρβάρου χώρας. Ἄλλ' ἤδη καιρὸς καὶ ἡ ἡμετέρα φιλολογία πρὸ τεσσαρακονταετίας τῶν δεσμῶν τῆς δουλείας ἀπολυθεῖσα, ἵνα μὴ καὶ τοιούτων ἐλευθεριωτέρων ἔργων στερηθῆται, ἀτελῶν μὲν ἴσως τὸ κατ' ἀρχὰς, ἐντελεστέρων δὲ προϊόντος τοῦ χρόνου. Τοιοῦτος δ' ἐστίν, ὁ ἡμέτερος τῆς Μακεδονίας καὶ ἐλάσσονος Ἀσίας μετὰ τῶν ταύτη προσκειμένων μεγάλων ἡσων περίπλους, ὃν προτιθέμεθα ἵνα ἐκδώσωμεν, ἅμα συναθροισθέντος τοῦ ἀπαιτούμενου πρὸς τὴν δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως τῶν συνδρομητῶν ἀριθμοῦ. Τὸ ἔργον τοῦτο καὶ τοὶ ἡμεῖς αὐτοὶ πολὺ ἀπέχομεν ἵνα θεωρήσωμεν πλήρεις, ἴσως ὅμως, « εἰ καὶ ἡμῖν ὡς Ἑλληνισιν ἐφεῖται τι γινώσκειν », ἐνιαχοῦ τοῦλάχιστον καταδείξῃ πλάνας τινὰς οὐσιώδεις περιηγητῶν τῆς ἐσπερίας Εὐρώπης, παρεξιδυσάσας εἰς σπουδαίας αὐτῶν περιηγητικὰς συγγραφὰς, ἔνεκεν τῆς ἀγνοίας τῆς ἐγχωρίου γλώσσης, καὶ τῶν πολλῶν αὐτῶν πολλαίαι παραδόξων προκαταλήψεων.

Ἡ βίβλος συγχειμένη ἐκ 35—40 τυπογραφικῶν φύλλων τιμᾶται δραχ. 8.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 1 Νοεμβρίου 1861.

Κ. ΦΡΕΑΡΙΘΣ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ.

Ἐν τῷ προηγουμένῳ φυλλαδίῳ 279, εἰς τὸ τέλος τῆς ἐν σελ. 368 ὑποσημειώσεως ἐλησημονήθη κατὰ τυπογραφικὴν παραδρομὴν ὁλόκληρος φράσις, ἡ ἐξῆς· α προσφανεὶς ὅμως ὑπάρχει λάθος κατὰ τοῦτο. ο